

Årsredovisning 2023

för Eskilstuna kommunkoncern

Eskilstuna
kommun

Kommunstyrelsens ordförande	3
Kommundirektören	4
FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE	
God ekonomisk hushållning	5
Strategiska mål för hållbar utveckling	6
Strategiska mål för effektiv organisation	22
Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning	29
Händelser av väsentlig betydelse	31
Översikt över verksamhetens utveckling	33
Balanskravsresultat	34
Resultat och ekonomisk ställning	34
Väsentliga personalförhållanden	43
Förväntad utveckling	45
Den kommunala koncernen	47
Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten	49
Intern styrning och kontroll samt uppföljning av privata utförare	52
Ekonomisk redovisning	53
Revisionsberättelse	71

Mandatfördelning Kommunfullmäktige 2022-2026

Socialdemokraterna (S).....	24
Moderaterna (M).....	11
Sverigedemokraterna (SD).....	15
Vänsterpartiet (V).....	5
Centerpartiet (C).....	3
Kristdemokraterna (KD).....	3
Liberalerna (L).....	2
Miljöpartiet de gröna (MP).....	2

Redaktion:

Kommunledningskontoret, ekonomi och kvalitet

Grafisk form & produktion:

Serviceförvaltningen, Kommunikation

Kontakt:

Eskilstuna kommun
Kommunledningskontoret
631 86 Eskilstuna
Tel 016-710 10 00
Webb eskilstuna.se/arsredovisning

Ett utmanande ekonomiskt läge med ökade kostnader

När jag blickar tillbaka på 2023 vill jag börja med att rikta ett stort tack till kommunens alla medarbetare som gör ett ovärderligt arbete och handskas med den tuffa ekonomiska situation som Sverige och Eskilstuna befinner sig i. Inflation och kostnadsökningar har påverkat både privatpersoner och Sveriges kommuner. Det är ett osäkert läge i omvärlden med krig som härjar i olika delar av världen.

Eskilstunaborna kan vara stolta över att ha medarbetare som i en föränderlig värld snabbt möter upp och anpassar sig. Det är heroiska insatser som görs i vår organisation varje dag. Eskilstuna kommuns medarbetare gör så att det fungerar ute i verksamheterna. Det känner jag både ödmjukhet och tacksamhet inför. Det är en stor insats som görs inom kommunens alla verksamheter, men jag vill särskilt lyfta insatserna inom vård, skola och omsorg.

Vi i Eskilstuna är inte fredade från det som sker i omvärlden. Inflation och kostnadsökningar påverkar våra ekonomiska förutsättningar och Sverige befinner sig i en lågkonjunktur. Det kommer troligen att präglade stora delar av kommande mandatperiod. Det är ett osäkert läge och jag förstår om det skapar oro. Kommunens intäkter har inte ökat i samma takt som kostnaderna. Det har uppstått ett gap som gör att vi får utmanande år framför oss. Vi har de pengar vi har och behöver förhålla oss till det. Vi behöver bromsa lagom och förhålla oss till de förutsättningar som råder. Samtidigt behöver vi vara rustade för när det vänder, för det kommer att vända. Vi vet bara inte när.

Samarbetet med polisen har utvecklats positivt. Vi jobbar bra tillsammans med trygghetsfrågorna på en helt ny nivå. Vi får vara beredda på bakslag men vi ser en positiv utveckling som sker i små små steg. Vi behöver fortsätta att jobba med främjande åtgärder. Under året har också en ny samverkansöverenskommelse jobbat fram tillsammans med polisen. Ett av fokusområdena är att bekämpa systemhotande brottslighet med delmål som att motverka välfärdsbrott. Vi fortsätter att jobba med nolltolerans mot narkotika på alla skolor i kommunen och att motverka efterfrågan på narkotika bland barn och unga. Vi behöver jobba på alla fronter för att motverka att barn och unga dras in i kriminalitet. Vi behöver fortsätta att hålla i och fortsätta att utveckla samarbetet med polis och civilsamhälle. Ett stort tack till alla som sliter med detta i sin vardag.

Under året har Volvo CE flyttat hit. De väljer vår kommun som plats för sitt huvudkontor. Det känns positivt och skapar en framtidstro. Det var här allt började för Volvo CE så det känns bra att de väljer att komma hem igen. Det är ett affärsmässigt och strategiskt beslut från deras sida som är bra för Eskilstuna. Volvo CE tror på Eskilstuna. De ser att Eskilstuna är en bra plats för dem och de ser att vi jobbar med hållbarhetsfrågor. Vi ska vara stolta och tro på oss själva. Det finns mycket bra här fast det blåser i omvärlden och i Eskilstuna. Vi behöver fortsätta att kroka arm med näringslivet och se den kraft som finns i samhället. Vi behöver fortsätta att skapa saker gemensamt. Det är något som jag tycker att vi är bra på här i Eskilstuna.

En utmaning är att det blir färre barn i förskolan. Det kräver en omställning som jag förstår skapar både oro och frustration. Samtidigt behöver vi bygga nya skolor och renovera befintliga för att vara rustade inför framtiden. Även inom äldreomsorgen finns behov av nya lokaler och renoveringar. Investeringar som kostar men som är nödvändiga. Vi behöver vara smarta och kloka så att vi som kommun orkar investera. Vi kommer att behöva fatta svåra beslut och hålla i ekonomin. Eskilstuna behöver en ekonomi i balans. Vi behöver förhålla oss till de resurser vi har men vi måste samtidigt våga investera.

Så småningom vänder det men vi behöver hålla i och hålla ut. Vi ska gå vinnande ur det hela.

Och än en gång stort tack till alla medarbetare som gör stora insatser dagligen. ■

Jimmy Jansson (S),
kommunstyrelsens
ordförande

Vi summerar 2023 och blickar framåt med en tydlig färdriktning

När vi summerar 2023 har vårt Eskilstuna och Sverige upplevt ett år med ett osäkert världsläge och en utmanande ekonomi med inflation samt högre kostnader för pension och räntor. Samtidigt har kommunens intäkter inte ökat i samma takt. Vi har utmanats av trygghetsfrågan men också på ett positivt sätt av etableringar och nya jobb. Det är viktigt att vi fortsätter att jobba tillsammans i kommun-koncernen och med våra strategiska samarbetspartners för att lyckas i de utmaningar vi ställts inför.

Vårt Eskilstuna är på väg in i en ny tid. Det händer mycket positivt trots det utmanande ekonomiska läget. Vi är numera en universitetsstad. Under året har Volvo CE valt att flytta hem sitt huvudkontor till Eskilstuna där allt började. Cirkeln sluts och det bidrar till utvecklingskraft och framtidstro för Eskilstuna som plats. Befintligt näringsliv utvecklas samtidigt som fler nya företag etablerar sig här. Många ser Eskilstuna som en bra plats för att driva sin verksamhet. Händelser som sticker ut under 2023 är Coops drifttagande av sitt Sverigelager och att Senior har tagit första spadtaget på sin andra fabrik som underleverantör till batterier inom fordonsindustrin. Två vitt skilda etableringar i teknisk framkant som båda stödjer klimatomställningen och samtidigt ger jobb och breddar Eskilstunas näringsliv och konkurrenskraft.

Årsredovisningen beskriver våra olika verksamheters resultat och Eskilstunas utveckling inom ett antal områden. Här beskrivs många starka resultat men också några utvecklingsområden där vi behöver bli bättre. Något vi jobbat med under en längre tid är vårt trygghetsarbete som nu är på en ny nivå. En ny fyraårig samverkansöverenskommelse har tagits fram tillsammans med polisen med en gemensam målbild och handlingsplan. Detta tillsammans med samarbetet inom sex Mälarstäder mot organiserad brottslighet ger oss en bra grund i det fortsatta långsiktiga trygghetsarbetet. Att arbetslösheten går ner och att 1 000 hushåll eller 1 600 färre vuxna är i försörjningsstöd jämfört med för fyra år sedan är positivt och viktigt. Projektet Skillstuna har skapats som snabbspår för yrkesutbildning. Skillstuna är utvecklat tillsammans med och utifrån näringslivets behov.

Demografin utmanar oss. Äldreomsorgen växer och under mandatperioden har fyra nya särskilda boenden invigts. Förskolan har samtidigt en omställning för att anpassa organisationen efter färre barn. Vi fortsätter att rusta inför framtiden och ser över våra lokaler. Skogsängsskolan har renoverats med en satsning på skolgården där barnen har fått vara med och utforma den. Redskapen och hinderbanorna inbjuder till rörelse och invigning skedde under hösten. En ny skola, Munktellskolan, har öppnat i Munktellstaden. Skolan fokuserar på likvärdighet och stärkta skolresultat. Vi ser en ökad behörighet till gymnasiet under mandatperioden och prognosen för 2024 ser positiv ut. Här finns ett tydligt fokus från inskrivningsgrad till att öka antal elever med gymnasieexamen.

Inom äldreomsorgen jobbar vi förebyggande och preventivt för att stärka självständighet och möjliggöra boende i det egna hemmet. Inom hemtjänsten ser vi goda resultat, med väsentligt

höjda värden för kundnöjdheten, NKI, 83 jämfört med 76 föregående år. Kopplat till våra särskilda boenden är NKI svagare och behöver stärkas.

Byggnationen har varit stor under året med lagerbyggnationer samtidigt som 1 386 slutbesked för bostäder har utfärdats. Framåt så bromsar bostadsbyggnationen in tvärt medan industribyggnation och lagerexpansion väger upp till viss del.

Under året har vi arbetat för att stärka våra olika samarbeten. Ett strategiskt samarbete med sex Mälarstäder mot organiserad brottslighet har startats. Ett viktigt område där vi nu samverkar och stöttar varandra. Olika kommuner leder olika områden. Vi i Eskilstuna leder teamet försörjningsstöd. Ett utvecklingsråd med Region Sörmland och Länsstyrelsen i Södermanlands län har startats för att koordinera samarbete och aktiviteter för Eskilstunas utveckling. Dessutom har ett storföretagarnätverk bildats. Samverkan med Mälardalens universitet har stärkts och Samhällskontraktet där vi tillsammans med Västerås stad genomför gemensamma utvecklingsarbeten för bland annat stärkta skolresultat och ökad självständighet för våra äldre.

Det brittiska forskningsinstitutet Institute for Quality of Life har listat världens 1 600 lyckligaste städer och Eskilstuna hamnar på 15:e plats. De konstaterar att det finns många strukturella grundförutsättningar enligt deras index för att få lyckliga invånare i Eskilstuna. I forskningen tittar de exempelvis på vilka förutsättningar som finns för ett bra utbildningssystem, social inkludering, ett transparent och inkluderande politiskt styre, goda pendlingsmöjligheter och lättillgängliga grönområden.

Stabila värden för hållbart medarbetarengagemang, HME, och sänkta sjuktal känns positivt men vi är inte nöjda. Vi behöver fortsätta att jobba för att minska sjuktalerna. Ett starkt ekonomiskt resultat lägger en bra grund inför ett ekonomiskt utmanande år 2024. Trots en stor osäkerhet i omvärlden finns det mycket positivt som händer i vår kommun och ett stort engagemang i Eskilstuna. Låt oss ta steg för steg tillsammans så att vi kan fortsätta att utveckla hela Eskilstuna kommun. Här har vi den fyraåriga Strategiska inriktningen 2024-2027 som utarbetats och beslutats av kommunfullmäktige som ger kommunkoncernen en tydlig gemensam färdriktning med mål som stöd för våra prioriteringar. Vi summerar 2023 och tar nu tillsammans steget framåt för att utveckla vår organisation och Eskilstuna! ■

Tommy Malm,
kommundirektör

God ekonomisk hushållning

Kommunen erbjuder en bred och omfattande verksamhet där skola, vård och omsorg är de största områdena. Varje dag ansvarar verksamheterna för runt 200 000 möten när exempelvis flickor och pojkar möter lärare, när äldre kvinnor och män får hjälp av hemtjänsten och när vårdnadshavare lämnar och hämtar sina barn i förskolan. Det goda mötet mellan invånare och medarbetare är avgörande för att uppnå bra resultat och skapa värde för skattepengarna. Kommunkoncernens resultat efter elimineringar för bland annat utdelning uppgår till 109 miljoner kronor inklusive rearesultat och utrangeringar på 7 miljoner kronor. För tjugonde året i rad redovisar Eskilstuna kommun ett överskott. Årets resultat för kommunen uppgår till 199 miljoner kronor vilket är 123 miljoner kronor mer än budgeterat resultat. Avvikelsen förklaras främst av högre skatteintäkter och generella statsbidrag än budgeterat samt högre exploateringsvinster. Bolagskoncernen redovisar ett resultat på 333 miljoner kronor inklusive reavinster på 17 miljoner kronor. I en sund kommunal ekonomi ska det finnas ett överskott som kan utgöra grunden för investeringar i infrastruktur, kommunikationer, bostäder, äldreboenden och skolor. Med en stark ekonomi över tid kan vi fortsätta bygga en trygg och hållbar framtid.

De mandatperiodsprojekt där kommunfullmäktige beslutat om en särskild satsning har nu pågått i fyra år och år 2023 är sista året det drivs i projektform. Det är satsningar som arbetsmarknadsåtgärder i form av jobbcentrum, trygghetsfrämjande och brottsförebyggande åtgärder, digitalisering för förbättrad service och tillgänglighet, anläggningslyft samt trygga och trivsamma skolmiljöer. Flera av projekten drivs nu vidare i ordinarie drift.

Bedömning god ekonomisk hushållning

Enligt kommunallagen ska kommunen bedöma om lagens krav på god ekonomisk hushållning är uppfyllt. Eskilstuna kommuns bedömning grundas på en sammanvägning avseende måluppfyllelsen för de strategiska- och finansiella målen.

Eskilstuna kommun bedömer att kravet på god ekonomisk hushållning delvis är uppfyllt. De finansiella målen överträffar med stor marginal uppsatta målnivåer för fyra av fem mål och stor vikt läggs på det långsiktiga resultatmålet. Av de strategiska målen är tre av åtta uppfyllda och övriga fem anses vara delvis uppfyllda. Sammantaget görs bedömningen att Eskilstuna kommun har en delvis god ekonomisk hushållning i och med att inte majoriteten av de strategiska målen uppnås.

Redogörelse av hur kommunen utvärderar mål och resultat finns under rubriken styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten.

I Eskilstunas styrmodell säkras kommunfullmäktige den långsiktiga styrningen via fyraåriga strategiska mål som visar de viktigaste förbättringarna som kommunfullmäktige vill uppnå under mandatperioden. De är en konkretisering av vägen för att nå visionen. Som stöd för att bedöma om vi närmar oss de strategiska målen använder vi indikatorer. Dessa delas upp i orts- och organisationsindikatorer. Ortsindikatorerna speglar områden som kommunkoncernen bara har begränsad rådighet över, exempelvis Eskilstunabornas hushållsavfall som går till förbränning. Till skillnad från ortsindikatorerna har kommunen en högre grad av rådighet över organisationsindikatorerna, exempelvis kommunkoncernens ekonomiska resultat. Indikatorerna har årliga målnivåer och presenteras konsupplade när det är möjligt.

Kommunkoncernen planerar, leder, följer upp och bedömer verksamheten utifrån åtta strategiska mål som sorteras in i perspektiven Hållbar utveckling och Effektiv organisation. Hållbar utveckling beskriver vad kommunen åstadkommer för invånare och kunder och till detta kopplas fem strategiska mål. Effektiv organisation med tre strategiska mål har ett inåtriktat fokus som pekar på arbetet för att skapa de förutsättningar som är nödvändiga för att organisationen ska kunna skapa värde för invånare och kunder.

Måluppfyllelsen för de strategiska målen bedöms i årsredovisningen utifrån organisationsindikatorernas mål och utfall. I nästkommande avsnitt sker en redovisning för respektive strategiskt mål. År 2023 var ett slutår för Strategisk inriktning 2020 – 2023 och med anledning av det har varje strategiskt mål en kortfattad summering för hela perioden. ■

Strategiska mål för hållbar utveckling

Fler i jobb

Måluppfyllelse	Trend
 Målet uppfyllt	 Bättre än föregående år

Det strategiska målet Fler i jobb bedöms vara uppfyllt. Under de senaste åren har allt fler Eskilstunabor ett jobb att gå till och antalet hushåll med försörjningsstöd har minskat kraftigt liksom kostnaderna för utbetalt försörjningsstöd. Det har pågått ett intensivt arbete med att skapa bättre förutsättningar för näringslivet och etableringarna i kommunen har legat på en fortsatt hög nivå.

Skapa bättre förutsättningar för näringslivet

Under 2023 har Plan 2024–2027 för Sveriges bästa kommun för små och medelstora företag arbetats fram och denna har beslutats i början av 2024. Planen är framtagen för att sätta färdriktningen för att nå målet att Eskilstuna ska bli Sveriges bästa kommun för små och medelstora företag. Utifrån sex fokusområden beskrivs nuläge och önskat läge. Ledordet är tillsammans, kommunkoncernen behöver skapa förutsättningar tillsammans med företagen och företagen behöver aktivt bidra till utvecklingen.

Dialog och samarbete mellan kommun och det lokala näringslivet fortsätter utvecklas främst genom tillväxtrådet. Det är ett nära samarbete mellan kommunen och det lokala näringslivet. Syftet är att stärka förutsättningarna för ett växande näringsliv och ett förbättrat näringslivsklimat i Eskilstuna. Tillväxtrådet består av tio lokala företagare från olika branscher. Tillväxtrådets övergripande mål är att arbeta för att Eskilstuna ska bli Sveriges bästa kommun för små- och medelstora företag.

Affärsutvecklingsprogram har genomförts som syftar till att stärka företagen i deras tillväxt. Flera av näringslivet efterfrågade affärsutvecklingsprogram har genomförts under 2023. Bland programmen finns bland annat Women Executive Program, en satsning på kvinnor som driver företag i Eskilstuna. Young Executive Program är ett annat affärsutvecklingsprogram som riktar sig till företag som drivs av yngre entreprenörer, samt till yngre personer i ledande positioner.

Stort intresse för etableringar

Ett område som fortsätter utvecklas är Eskilstuna logistikpark. Flera stora etableringar under de senaste åren har gjort att området snart är fullt utbyggt och många nya jobb har skapats. Trots rådande omvärldsläge och osäkerhet på marknaden har 2023 varit ett mycket bra och framgångsrikt år. Intresset för etablering i Eskilstuna är fortsatt stort därför behöver ny mark med plats för fler verksamheter tas fram. Kommunen har därför beslutat att ta fram ett planprogram, som översiktligt studerar områdets förutsättningar inför planering och utveckling av ny verksamhetsmark. Sedan sommaren 2022 har planeringsförutsättningar och utredningar tagits fram för Harbytorp för att utreda möjligheterna för ett nytt verksamhetsområde. Området som utreds ligger norr om E20 i nära anslutning till Eskilstuna Logistikpark.

Under 2023 har även arbetet med att vidareutveckla området Gunnarskäl fortsatt genom en fördjupad översiktsplan. Denna är ute för samråd i början av 2024. Syftet är att utreda och vidareutveckla intentionerna i kommunens översiktsplan om att skapa ett nytt verksamhetsområde vid Gunnarskäl. För att nå ut till en bredare allmänhet och få in så mycket synpunkter som möjligt i ett tidigt skede har dialog genomförts och information kring arbetet förmedlats på flera sätt.

Utveckling av ett nytt verksamhetsområde vid Gunnarskäl har initierats för att skapa förutsättningar för nya jobb med värde för Eskilstuna. Området har ett strategiskt läge för att utveckla kommunens arbete med hållbara transporter.

Under året har flera nya företag välkomnats till Eskilstuna, till exempel belgiska logistikfastighets-utvecklingsföretaget MG Real Estate som kommer att etablera en ny stor spåransluten fastighet om cirka 56 000 kvm i Folkesta. Flera nyetablerade företag, som till exempel Coop, Apoteket AB och HSN G har startat upp sina respektive verksamheter under året och i början av 2024 så står Beijer Byggmaterials nya centrallager redo.

Senior Material har fått positivt beslut i mark- och miljödomstolen och kan nu gå vidare med att bygga nya fabriken där hundratals nya arbetstillfällen kommer att skapas inom elektrifieringsbranschen.

Utvecklingen och trycket på hållbara transporter ökar och verksamheten på Eskilstuna Kombiterminal fortsätter utvecklas positivt. Trots rådande läge med lågkonjunktur landar volymen i princip på 2022 års rekordvolym. Sett till hur det volymmässigt varit för de flesta av Sveriges import- och exporthamnar som landat ut på negativa volymer på mellan -3 procent och ända upp till -35 procent så har Kombiterminalen stått sig relativt stark i jämförelse.

Ett kvitto på att försäljnings- och marknadsaktiviteterna ger resultat är att efterfrågan från företag som är aktuella för etablering i Eskilstuna fortsatt är stark trots rådande omvärlds- och konjunkturelläge.

Kunskapsbaserad inflyttning

Kommunens inflyttarservice har gett arbetsgivare och inflyttad kompetens vägledning i praktiska frågor före, under och efter en flytt. Det handlar bland annat om kontakter med hyresvärdar och information om Kfasts förtur. Ofta ges även information kring utbudet av skolor och förskolor och när det gäller utländsk arbetskraft lotsas de i mer samhällsinforelaterade frågor. Även guidade turer har genomförts efter de önskemål och intressen som den inflyttade kompetensen har. Inflyttarserviceverksamheten har även deltagit i Stockholm Business Alliances nätverk för kompetensförsörjning.

Förflyttning mot egen försörjning

I maj 2022 beslutades att det ska finnas ett krav att de som får försörjningsstöd måste ha en aktivitet att gå till, exempelvis praktik eller studier, för att få sitt ekonomiska bistånd. Uppskattningsvis omfattades 1 500 av de personer som får ekonomiskt bistånd. Eskilstuna blev den andra kommunen i Sverige med den här formen av aktivitetsplikt.

Vid årsslutet är andelen bidragshushåll per tusen invånare 28. Detta kan jämföras med 31 som var motsvarande siffra 2022 som då var den lägsta siffran som uppnåts under lång tid. Antalet unika hushåll som uppburit försörjningsstöd under 2023 var 2 978, vilket innebär en minskning med 1 040 jämfört med antalet 2019.

Även utbetalningsnivåerna har sjunkit under 2023 för att stabilisera sig kring cirka 16,2 miljoner kronor utbetalt och knappt 2 000 hushåll med utbetalning per månad. Detta trots att såväl den statliga normen som hyrorna höjts under 2023 med påtagligt större belopp än tidigare.

Satsningen på yrkesutbildningar, yrkeshögskoleutbildningar och teoretiska utbildningar för att ge kvinnor och män rätt förutsättningar att komma till egen försörjning fortsätter och under 2023 tillhandahölls cirka 650 utbildningsplatser. Det något lägre antalet jämfört med tidigare år beror på att det inte startas några utbildningar där arbetsmarknaden är svag.

Det har under 2023 varit högt tryck på vuxenutbildningen och betygsresultatet ligger något bättre. Den så kallade SFI-flexen på kvällstid efterfrågas i allt större utsträckning och antalet elever har ökat påtagligt. För att läsa på flexen krävs att eleven har annan sysselsättning att kombinera med sina studier, och de har ett betydligt bättre resultat, klarar studierna mycket snabbare och har i princip inga avbrott.

Med rätt skills öppnas stora jobbmöjligheter. Skillstuna är en satsning för att fler Eskilstunabor ska få de kunskaper som behövs för att få jobb inom industri och logistik. Skräddarsydda utbildningar skapas utifrån det lokala näringslivets behov och efterfrågan av kompetens. Ett trettiotal företag, större bolag och ett stort antal SME-företag inom lager/logistik och industri, djupintervjuades under 2022 för att kartlägga deras nutida och framtida kompetensbehov. Under 2023 startades snabbspår, en kortare utbildning på 3-6 månader inom processoperatör samt underhållstekniker, för att möta företagets behov.

Summering av åren 2020 - 2023

Arbetet med att förbättra näringslivsklimatet har tagit flera viktiga steg under senaste åren. Dialog och samarbete mellan kommun och det lokala näringslivet fortsätter utvecklas främst genom tillväxtrådet. Under 2023 har en Plan 2024-2027 för Sveriges bästa kommun för små och medelstora företag arbetats fram och denna beslutades i början av 2024.

Arbetslösheten har minskat under flera år och är nu den lägsta sedan 2009. I december 2019 uppgick arbetslösheten i Eskilstuna till 13,4 procent (riket 7,4 procent), och vid utgången av 2023 var den 11,1 procent (riket 6,7 procent). Ungdomsarbetslösheten har sjunkit tre gånger snabbare i Eskilstuna jämfört med resten av riket. Den största minskningen över tid har skett hos utrikesfödda ungdomar med en nedgång på knappa 14 procentenheter på tre år till 17,2 procent.

Pandemin försämrade möjligheterna på arbetsmarknaden då företag avvaktade med att anställa även om behov fanns. En företagsakut inrättades för att vägleda i lokala stödåtgärder och exempel på lokala åtgärder var anstånd med betalningar, avgiftsfria markupplätelser, snabbare utbetalningar till leverantörer och take away-luncher till kommunala gymnasieelever.

Behovet av vuxenutbildning är fortsatt mycket högt och verksamheten har utvecklats mycket under perioden och är nu en studieform där flexibilitet och individuella möjligheter finns för att kunna anpassa sina studier till sitt vuxna liv. Elever i Eskilstuna har därför möjligheten att läsa sina kurser i olika studietakter.

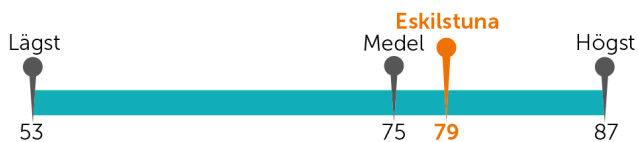
Antalet unika hushåll som uppbur ekonomiskt bistånd har minskat från 4 018 till 2 978 under perioden och kostnaderna för försörjningsstöd har minskat kraftigt från 2020.

Året 2022 blev ett märkesår då Mälardalens högskola blev universitet. Övergången från högskola till universitet skapar nya möjligheter för utbildning, forskning och samverkan samtidigt som det faktum att Eskilstuna nu är en universitetsstad stärker kommunens attraktivitet.

Eskilstuna ligger i en expansiv region som attraherar nationella och globala etableringar. Under hela perioden har trycket på etableringar varit hårt och framförallt har det byggts för fullt i logistikparken. För att säkra tillgången av verksamhetsmark har planeringen för utbyggnad av ett nytt verksamhetsområde, Gunnarskäl påbörjats. ■

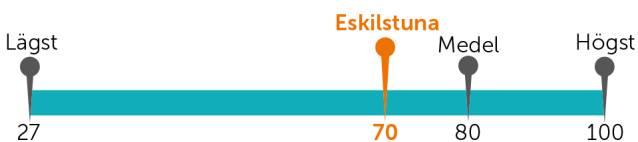
Kommunens kvalitet i korthet (KKiK) är ett nationellt projekt som omfattar cirka 170 kommuner. Ett urval av nyckeltal presenteras nedan för att visa Eskilstunas resultat i förhållande till medelvärde för kommuner samt spridning mellan lägst och högst resultat.

Företagsklimat enligt öppna jämförelser (Insikt) – Totalt, NKI

Källa: Kolada

Ej återaktualiserade vuxna personer med försörjningsstöd ett år efter avslutat försörjningsstöd, andel (%)

Källa: Kolada

1-åriga åtaganden

Arbeta bort det som utgör hinder för att ge näringslivet optimala förutsättningar för ökad tillväxt med målet att bli bästa kommun för små och medelstora företag. (KS, SBN, MRN, SEN, TSN, alla bolag)	<i>Företagsaktiviteter och träffar med fokus på upphandling, kompetensförsörjning och finansieringsmöjligheter har genomförts. En kompetensbehvsplan för industri och lager/logistik togs fram och utbildningar identifierades och startades upp som snabbspår under året. Snabbspåren marknadsfördes via satsningen Skillstuna. Tjänsten Inflyttarservice stöttade arbetsgivare och nyanställda för att underlätta deras flytt till Eskilstuna på grund av arbete. Styrdokumentet Plan för Sveriges bästa SME-kommun 2030 blev klar i slutet av året och beslutades i fullmäktige i början av 2024.</i>
Kraftsamling för att tillgängliggöra mark för näringslivets behov med fokus på Eskilstuna Logistikpark, Svista, Gunnarskäl, Harby torp med flera. (KS, SBN, ESEM, MRN, ELE)	<i>Det är fortsatt stort fokus på planering av ny verksamhetsmark. Arbete pågår med fördjupad översiktsplan för Gunnarskäl och den är ute på samråd fram till mars 2024. Sedan sommaren 2022 har planeringsförutsättningar och utredningar tagits fram för Harbytorp för att utreda möjligheterna för ett nytt verksamhetsområde. I mars 2023 antogs detaljplan för Folkesta.</i>
Säkra företagets behov av kompetensförsörjning genom att medverka till att kvinnor och män får utbildning och bästa möjliga förutsättningar att etablera sig på arbetsmarknaden. (AVN, alla nämnder och bolag)	<i>Kommunen har ett tätt samarbete med Eskilstuna fabriksförening, vilket mynnat ut i en tydlig kompetensförsörjningsplan fram till 2027. Som ett led i att klara kompetensförsörjningen startades två snabbspår upp och marknadsfördes under "Skillstuna" Olika yrken inom teknik, logistik, transport och industri har utkräsliserats och utifrån det konstrueras snabbspåren inom yrkesvux. Utbildningsarna startade under hösten 2023 och fortsätter att planeras in i 2024.</i>

Ortsindikatorer	Kön	Utfall 2020	Utfall 2023	Mål 2023	Måluppfyllelse	Riket
Arbetslöshet totalt, andel (%)	♂	14,1	11,1	9,0	🟡	6,7
	♀	13,8	11,6	9,1	🟡	6,6
	♂	14,4	10,6	8,9	🟡	6,8
Arbetslöshet 18-24 år, andel (%)	♂	16,7	11,9	10,1	🟡	8,3
	♀	14,6	10,8	9,4	🟡	6,6
	♂	18,7	12,9	10,8	🟡	9,8
Arbetslöshet utrikes födda, andel (%)	♂	31,2	23,8	22,7	🟡	15,6
	♀	33,4	27,2	23,8	🟡	17,0
	♂	29,4	20,5	21,6	🟢	14,2
Arbetslöshet utrikes födda 18-24 år, andel (%)	♂	31,1	17,2	23,7	🟢	14,7
	♀	32,0	18,7	24,1	🟢	15,1
	♂	30,6	16,1	23,2	🟢	14,4

Organisationsindikatorer	Utfall 2020	Utfall 2023	Mål 2023	Måluppfyllelse	Riket
Svenskt Näringslivs sammanfattande omdöme, skala 1-6	3,3	3,2	3,8	🟡	3,5
Nöjd Kundindex Stockholm Business Alliance, SBA*	75	79	78	🟢	75
Arbetsmarknadsinsatser, antal platser	800	1 150	1 000	🟢	-
Genomgått yrkesutbildning och fått jobb inom 6 månader, andel (%)	74	82	90	🟡	-
Skapade arbetstillfällen genom företags-etableringar, antal	189	658	300	🟢	-
Bidragshushåll ekonomiskt bistånd, antal hushåll per 1000 invånare	37	28	30	🟢	-

* Eftersläpning av publicerade data.

Glada medarbetare på omlastningscentralen fyller pallar för leverans. Fotograf: Emelie Otterbeck

Höjd utbildningsnivå

Måluppfyllelse	Trend
 Målet delvis uppfyllt	 Oförändrad mot föregående år

Det strategiska målet Höjd utbildningsnivå bedöms vara delvis uppfyllt. En bra förskola bidrar till alla barns lärande och språkutveckling. Kunskapsresultaten i grundskolan och gymnasieskolan visar på delvis försämrade resultat jämfört med föregående år. I de kommunala skolorna finns det stora skillnader i kunskapsresultat mellan olika grupper, flickor och pojkar och skolor. Likvärdiga förutsättningar till utbildning nås genom systematiskt kvalitetsarbete med fokus på undervisningen.

Förskolan gynnar barns lärande och språkutveckling

I syfte att höja kunskapsresultaten, oberoende av kön, har förskolan haft ett gemensamt fokus på att förbättra kvaliteten kopplat till arbetet med språk, jämställdhet och digitalisering i det systematiska kvalitetsarbetet. För att ge fler barn möjlighet till en bättre språkutveckling i svenska behöver alla kommuner från och med den 1 juli 2023 arbeta för att fler barn ska gå i förskolan. Inskrivningsgraden i förskolan varierar mellan olika stadsdelar men är generellt hög i Eskilstuna. Det är även stora skillnader mellan andelen inskrivna inrikes och utrikes födda barn 1–5 år. De positiva långsiktiga effekterna av att gå i en förskola med hög kvalitet är störst för barn från familjer med sämre socioekonomiska förutsättningar liksom för barn i behov av särskilt stöd. Det finns särskilda förskolelotsar som arbetar med att öka inskrivningsgraden i förskolan. Dessa utgår från familjecentralerna i Årby, Fröslunda och City där de träffar vårdnadshavare och barn på bland annat öppna förskolan och på familjecentralen.

Öppna förskolan ingår i en nationell satsning för att stärka och utveckla samverkan och arbetssätt för att nå utrikes födda kvinnor under föräldraledigheten och stötta deras väg till jobb. Satsningen är en överenskommelse med regeringen under 2023–2025 och 16 kommuner runt om i landet är med i denna satsning. Lokalt drivs detta samarbete av öppna förskolan och arbetsmarknadsenheten i respektive kommun.

Mindre grupper i förskolan bidrar till barns lärande och utveckling. Förskolorna har en struktur för att dela in barngruppen i mindre grupper vilket möjliggör för barnen att få och ta mer plats och bli lyssnade på. Barnen får större möjligheter till personalens uppmärksamhet och det är lättare att fånga upp barnens intressen. I Eskilstuna har vi relativt små förskolegrupper (11,3 barn år 2022) jämfört med genomsnittet i riket på 15 barn.

Eskilstuna kommuns lässatsning har fortgått i förskolan och bidrar till förskolornas utvecklingsarbete kring litteratur i syfte att stärka språket. Femton kommunala förskolor har under året blivit läscertifierade och 25 förskolor samarbetar med lässatsningen. Pedagogerna har en ökad medvetenhet kring valet av litteratur och barnen vill i större utsträckning än tidigare bli lästa för. Förskolan och biblioteket var på Bok- och biblioteksmässan i Göteborg och pratade om läscertifieringen och Djurgårdens förskola vann pris i språkutvecklande arbetssätt i förskolan, som Kompetensutvecklingsinstitutet (KUI) inrättat.

En viktig kvalitetsfaktor för att skapa goda förutsättningar för barns lärande, i synnerhet utifrån det kompensatoriska uppdraget, är att förskolan har utbildad personal. I Skolverkets kunskapsöversikt om undervisning i förskolan framträder vikten av legitimerade förskollärare med hänvisning till hög kvalitet. Eskilstunas kommunala förskolor hade 35 procent (år 2022) legitimerade förskollärare vilket kan jämföras med rikets 40 procent.

Likvärdig grundskola med fokus på kvalitet i undervisningen, skolnärvaro och trygghet

Av elever i fristående och kommunala skolor årskurs 9 nådde 84 procent behörighet till gymnasieskolans yrkesprogram. För flickor har det skett en nedgång jämfört med föregående år och för pojkar en mindre uppgång vilket bidragit till att skillnaden mellan flickor och pojkar jämnats ut över tid. Andelen elever i årskurs 6 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen var 65 procent. Flickors resultat med 69 procent var en ökning jämfört mot föregående medan pojkar med 61 procent som klarade kunskapskraven var en stor minskning jämfört med året innan.

I de kommunala skolorna finns det stora skillnader i kunskapsresultat mellan olika grupper, flickor och pojkar och skolor. Under året har åtgärder riktats särskilt till skolor med svagare resultat och för att höja kvalitén i undervisningen. Arbetet med skolnärvaro har stärkts. Frånvaron i grundskolan har minskat totalt sett men det fanns en högre frånvaro i årskurs 8 och 9. Rutiner kring närvaro har fungerat bättre vilket gör att elever med oroande frånvaro tidigt kan uppmärksammas och få stöd för att återgå till normal skolgång. Skolnärvaro behöver vara ett fortsatt fokusområde för att öka elevernas måluppfyllelse och psykiska välmående.

Aktivt arbete för att skapa trygghet och studiero genom att bygga goda relationer mellan elever och skolans personal är en framgångsfaktor utifrån fler aspekter. Åtgärder med fokus på tydliga klassrumsregler och undervisningens kvalitet har betonats ytterligare för att få en bättre studiero. Flickor och pojkar upplevde sig generellt trygga i sina skolor.

Skolorna har prioriterat trygghetsarbetet till följd av den otrygghet och det våld som förekommer i samhället. Samverkansformen mellan skola, socialtjänst, polis och fritidsverksamhet (SSPF) har utvecklats både för att förebygga och agera utifrån de händelser som varit där många elever och personal har påverkats. Det förbyggande arbetet i SSPF har utvecklats under året. SSPF finns vid årsskiftet på sju grundskolor och under året har 71 gruppaktiviteter sprungna ur SSPF-samverkan genomförts på skolorna. Utifrån samverkan mellan olika aktörer och gemensamma informationsträffar där vårdnadshavare fått kunskap om hur professionerna arbetar har återkoppling från vårdnadshavare varit positiv. Kontaktvägar har blivit kortare och varje aktör vet vart man kan vända sig direkt för stöd både vid insatser kring oro för individ och vid misstankar och särskilda händelser.

Andelen behöriga lärare ökar för Eskilstuna som helhet men det finns stora skillnader mellan skolor. Trenden har varit positiv både i Eskilstuna och i riket men Eskilstuna har en lägre andel behöriga lärare än kommuner med liknande socioekonomiska förutsättningar.

Gymnasieexamen är vägen till egen försörjning

Gymnasieelever i kommunala och fristående skolor i Eskilstuna som tog examen inom fyra år har sjunkit något till 68 procent, att jämföras med rikets 74 procent. Flickor ligger något högre med 70 procent än pojkar med 66 procent, men skillnaden fortsätter att minska. Flickor i Eskilstuna har haft en positiv utveckling vad gäller gymnasiebehörighet men trenden har brutits. Gymnasiebehörigheten skiljer sig mellan skolor men det sker en positiv utveckling på vissa skolor i socialt utsatta stadsdelar.

Den årskull som avslutade gymnasieutbildningen våren 2023 var de ungdomar som drabbades hårdast av Coronapandemin med hög utsträckning av distans- och fjärrstudier, men också elever som kan ha fått mindre stöd när resurserna varit tvungna att prioriteras hårt.

I kommunala skolor uppgick andelen avgångselever från nationella program med grundläggande behörighet till universitet och högskola till 66 procent vilket kan jämföras med riksnittet på 72 procent. Andelen ungdomar som var etablerade eller studerade två år efter de slutfört ett nationellt program uppgick till 82 procent enligt senast publicerad uppgift från år 2021.

Jämställdhetsarbetet, arbetet med normer och värden och trygghetsarbetet har fortgått bland annat genom modellskola, modellen Mentor i våldsprevention (MVP) och Trygga unga. Metoden MVP används på allt fler grund- och gymnasieskolor för att förebygga och för att motverka killars våld mot tjejer och hedersrelaterat våld och förtryck. Tryggheten har ökat på skolor som arbetat utifrån modellen och antalet kränkningar har minskat.

Gymnasieskolan har en mångårig erfarenhet av att driva UF-företagande med eleverna i årskurs 2 och 3, och även elever på anpassade gymnasieskolans nationella program driver UF-företag. UF-verksamheten har vuxit under perioden. UF-företagande har visat sig ge mycket positiva effekter efter avslutad skolgång för eleverna eftersom eleverna även utvecklar förmågor som inte bara har med företagandet att göra. Samarbete, muntlig kommunikation, planering, ansvars-tagande och självförtroende är färdigheter som de flesta elever i studien säger att de utvecklar under sitt UF-år.

Från och med juli 2023 heter det anpassad gymnasieskola i stället för gymnasiesärskolan. Det har även genomförts en organisationsförändring, som innebär att det kommunala aktivitetsansvaret numer är frikopplad från övriga resursskolor. Kommunalt aktivitetsansvar (KAA) omfattar ungdomar som är i behov av aktivitet då de varken arbetar eller studerar. Vägvisare från Fristadshus har via nätverk och samverkan som utvecklats genom mötesplatserna i Årby och Fröslunda möjlighet till kontakt med ungdomar som omfattats av KAA. Mötesplatsernas verksamhet har ett brett kontaktnät för målgruppen, där verksamheter tillsammans kan se till ungdomens bästa utifrån de insatser som ungdomen behöver.

Vuxenutbildningen en efterfrågad och flexibel studieform

Vuxenutbildningen är en studieform där flexibilitet och individuella möjligheter finns att anpassa sina studier till sitt vuxna liv. Elever i Eskilstuna har haft möjlighet att läsa kurser i olika studietakt på plats eller via distansstudier. SFI-undervisningen har även kunnat läsas som kvällskurser på plats. Det har varit ett ökat fokus på elevnärvaren. Den är viktig för att eleverna ska få behålla sin plats och lärarna har arbetat med att motivera eleverna att prioritera studierna.

Andelen elever som slutfört vuxenutbildningen på grundläggande nivå med godkända betyg uppgick till 72 procent bland kvinnor respektive 73 procent för män. På gymnasial nivå var andelen som nådde minst godkänt betyg lägre, kvinnor 65 procent respektive 64 procent för männen.

Under året inrättades biträdande rektorer på ledningsnivå för att rektorer ska kunna fokusera på det pedagogiska ledarskapet. För att möjliggöra en likvärdig utbildning har lärarna organiserats i ämneslag där man utvecklar kurserna tillsammans. Tydliggörande pedagogik i vuxenutbildning har varit i fokus för att stärka undervisningskvaliteten och det kollegiala lärandet. Som en fortsättning har grupper arbetat utifrån Skolverkets metod "Leda Kollegialt Lärande".

Utöver detta får nu elever som ansöker om att läsa en distanskurs i någon av de grundläggande kurserna uppvisa intyg på arbete, praktik eller läkarintyg för att få påbörja distanskurs. Fler elever ska läsa klassrumskurser då måluppfyllelsen är avsevärt större där.

Distanskurser är inte för alla och förväntningarna ska vara höga på eleverna. Satsningen på ett Lärcenter, för vuxenutbildningens samtliga elever, blev välbesökt och en efterfrågad insats.

SFI-elever och de som läst grundläggande svenska som andraspråk i vuxenutbildningens regi har utförts som utbildningar i egen regi. Detta har förbättrat möjligheten att kvalitetssäkra och följa upp elevernas studier. Det ger också eleverna en större likvärdighet i sin utbildning. Under året har en förbättrad genomströmningshastighet uppnåtts inom SFI på kvällstid, men för SFI-studier på dagtid tog det fortsatt längre tid att bli godkänd.

Studie- och yrkesvägledarna har stärkt sin koppling mellan utbildning och arbetsmarknad. Studie- och yrkesvägledning har en nyckelroll i mottagningsarbetet av elever. Här fångas elever på alla nivåer upp för att utforska deras studie- och yrkesval. Det proaktiva arbetet som vägledarna utför i mottagningsarbetet är avgörande för att underlätta kommande studier. Genom att erbjuda information om studieplanering och målmedvetet stöd skapas en grund för bättre underbyggda val.

Summering av åren 2020 – 2023

Ny resursfördelningsmodell är beslutad och börjar gälla från 2024. Den gör att varje skolform; förskola, grundskola och gymnasieskola, blir mer delaktig och själva får styra över fördelningen av resurserna.

Förskolan har prioriterat trygghet, språkutveckling, och digitalisering.

Behörigheten för elever i årskurs 9 till gymnasieskolan yrkesprogram har under perioden ökat från 80 procent år 2019 till 84 procent våren 2023 vilket kan jämföras med riket 85 procent. I de kommunala skolorna finns det stora skillnader i kunskapsresultat mellan olika grupper, flickor och pojkar och skolor. Framåt behöver fokus ligga på flickor och pojkar med annat modersmål än svenska i socioekonomiskt svaga skolor.

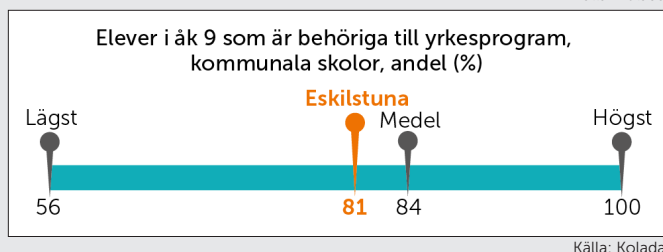
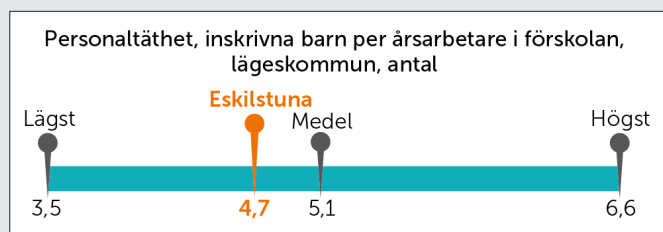
Andelen elever som tar gymnasieexamen inom fyra år har också ökat under perioden. År 2019 nådde 64 procent av eleverna examen inom fyra år, jämfört med 68 procent år 2023. Pojkarna har haft en stor uppgång med nästan 9 procentenheter medan flickorna haft en mindre nedgång under perioden, vilket gjort att skillnaden mellan flickor och pojkar minskat.

Vuxenutbildningen har utvecklats till en flexibel utbildningsform med en hög efterfrågan på allt från grundläggande utbildning till yrkesutbildningar och kombinationsutbildningar utifrån arbetsmarknadens behov.

Sammanfattningsvis har perioden präglats av stora påfrestningar med både pandemin och upplevd otrygghet i staden, men förskolor och skolorna har visat anpassningsförmåga och hanterat utmaningarna. Utvecklingsarbete, särskilt kring digital kompetens och arbetsmiljö har pågått parallellt. Under hela perioden har arbete skett med att skapa digitala samarbetsytor. Fokus har legat på att öka likvärdigheten i tillgången till digitala läresurser för en sammanhållen skolgång från förskola till gymnasieskola, med tillhörande användarstöd. Fortsatta satsningar på långsiktig planering, kvalitet i undervisningen och hållbar organisering inom utbildningssystemet betonas som viktigt inför framtiden.

Under perioden har fyra förskolor och tre skolor byggts eller byggts till samt att två skolor har ROT-renoverats. Ytterligare en skola är, vid periodens utgång, under renovering och en andra under upphandling för renovering. ■

Kommunens kvalitet i korthet (KKiK) är ett nationellt projekt som omfattar cirka 170 kommuner. Ett urval av nyckeltal presenteras nedan för att visa Eskilstunas resultat i förhållande till medelvärde för kommuner samt spridning mellan lägst och högst resultat.

Ortsindikatorer	Kön	Utfall 2020	Utfall 2023	Mål 2023	Måluppfyllelse	Riket
25-30-åringar som har minst eftergymnasial utbildning som högsta nivå, andel (%). *	♂	35,2	38,2	36,0	●	-
	♀	43,8	46,6	43,3	●	-
	♂	27,0	30,2	28,7	●	-
Organisationsindikatorer		Utfall 2020	Utfall 2023	Mål 2023	Måluppfyllelse	Riket
Barn erbjuds plats i förskolan inom 4 månader, andel (%).		100	100	100	●	-
Lärare med lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne i grundskola, kommunala skolor, andel (%).		65	67	70	◐	72
Elever i åk 6 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen (som eleven läser), lägeskommun, andel (%).	♂	66	65	75	◐	71
	♀	68	69	-		74
	♂	64	61	-		69
Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, lägeskommun, andel (%).	♂	80	84	88	◐	85
	♀	82	84	-		86
	♂	78	83	-		85
Gymnasieelever med examen inom 4 år, lägeskommun, andel (%).	♂	66	68	70	◐	74
	♀	67	70	-		77
	♂	64	66	-		71

* Eftersläpning av publicerade data.

1-åriga åtaganden

Likvärdig utbildning från förskolan till vuxenutbildningen med målet att uppnå höjda kunskapsresultat lägst i nivå med riksgenomsnittet i kommunens alla skolenheter. (GSN, FSN, GN, AVN, KFN, SN)

Att erbjuda en likvärdig utbildning är ett förbättringsarbete som grundar sig i det systematiska kvalitetsarbetet. För likvärdigare utbildning har en ny resursfördelningsmodell tagits fram för att anpassas till elevernas och skolans förutsättningar och behov. Även modellen för tilläggsbeholdning har setts över för att ge rektor större möjligheter att organisera verksamheten så att en högre likvärdighet kan nås.

Grundskolenämnden, socialnämnden och förskolenämnden har ett gemensamt ansvar för att barn i tidig ålder är i skolan och klarar målen i årskurs tre. (GSN, SN, FSN)

Samarbetet har skett genom arbetet inom Trygga barn och Trygga unga. Syftet är ett tidigt långsiktigt främjande och förebyggande arbete i samverkan mellan kommunens verksamheter och regionens barnhälsovård. Målet är att ge fler barn en trygg start i livet där samhället samordnat kan agera på tidiga risksignaler för att stötta föräldrar i sin föräldraroll.

Attraktiv stad och landsbygd

Måluppfyllelse	Trend
 Målet delvis uppfyllt	 Oförändrad mot föregående år

Det strategiska målet Attraktiv stad och landsbygd bedöms vara delvis uppfyllt. Mycket positivt händer i Eskilstuna och efterfrågan på mark har varit fortsatt hög liksom antalet företagsetableringar. Fler stora och mindre evenemang har bidragit till en stad att trivas och leva i. Samverkan mellan kommun och Mälardalens universitet blir allt bättre och mer fokuserad. Arbetet med trygghetsarbetet har accelererat med goda resultat, men det finns fortfarande utmaningar med den upplevda otryggheten och gängrelaterade kriminalitet. Verksamheternas krisberedskap har stärkts ytterligare under året.

Fler företag och fler bostäder

Arbete med nya planer för verksamhetsmark har haft särskilt fokus under 2023 som en följd av att många företag vill etablera sig i Eskilstuna. Fortsatt tillgång till verksamhetsmark är avgörande för fortsatt näringslivsutveckling. Volvo CE:s flytt av huvudkontor till Eskilstuna betyder mycket för Eskilstunas attraktionskraft, en stark näringslivsaktör ger effekter på hela näringslivet men även på föreningsliv, evenemang och besöksnäring.

Sveriges befolkningstillväxt har varit lägre än tidigare år och Eskilstunas befolkning har minskat under året, vilket i kombination med konjunkurläget har påverkat bostadsprojekten. När det gäller bostadsutbyggnad ligger fokus på villor och radhus och arbetet med att ta fram ett planprogram för Odlaren och delar av Trumtorp är i full gång. Sundbyholm är en annan viktig nod för utbyggnad av attraktivt boende. Kfast har under 2023 haft cirka 700 bostäder i produktion. Under 2023 gavs 276 startbesked, vilket är en stor minskning jämfört med år 2022. Under året gavs 1 386 slutbesked vilket är den högsta siffran på många år.

Minskad befolkning

Eskilstuna hade vid slutet av 2023 en befolkning på 107 468 personer och vilket innebär en minskning under året med 450 personer. Antalet invånare har inte minskat med så många sedan 1996. Förklaringen är att det inte har fötts så få barn i Eskilstuna sedan 2005 kombinerat med det högsta dödstalet på många år. Till detta kommer en betydligt större utvandring än tidigare. För övrigt är det den lägsta folkökningen på 22 år för Sverige i stort med ett svagt plus på 0,3 procent. För två tredjedelar av kommunerna noteras en befolkningsminskning.

Centrumutveckling

Eskilstuna centrum går igenom en tuff tid med lediga lokaler och mindre rörelse på gator och torg. Därför har ett stort arbete för att utveckla centrum i Eskilstuna pågått utifrån den gemensamma avsiktsförklaring som flera tongivande fastighetsägare i Eskilstuna centrum skrivit under tillsammans med Eskilstuna kommun 2022.

Under hösten 2023 arrangerades även stadsforum med fokus på centrumutvecklingen. Eskilstunas invånare, näringsidkare och andra bjöds då in till workshop med möjlighet att komma

med synpunkter, idéer och förslag som bidrar till att göra centrum mer inbjudande och levande.

En utredning om parkeringar har genomförts under året och kommunens all mark för parkering har kartlagts. Planeringen för att pröva ett mobilitetshus/parkeringsanläggning i centrum har under året påbörjats. Ett arbete med att effektivisera användandet av befintliga parkeringar i och utanför centrum pågår för att underlätta för trafikanter att hitta en ledig parkeringsplats.

Under åren 2018 till 2023 har ett arbete bedrivits för att få till stånd ett kongress- och kulturhus i Eskilstuna. Parallellt har dock omvärlden förändrats liksom det faktum att allt fler handlare har valt att lämna centrum. Kommunfullmäktige beslutade därför i november 2023 att pröva alternativa lokaliseringar av kongress- och kulturhus som stärker centrum samt utreda affärslösningar och samarbeten med fastighetsägare.

Samverkan med universitet

Arbete pågår kontinuerligt tillsammans med Mälardalens universitet (MDU), för både strategiskt arbete och forskning genom ett stort antal avtal och överenskommelser. Under 2023 hade kommunen 42 pågående samarbeten omfattande drygt 32 miljoner kronor per år. Största avtalen är Samhällskontraktet, Sörmlandskontraktet och Eskilstuna-avtalet. Inom Samhällskontraktet pågår en rad intressanta samarbeten med fokus på att alla barn och unga ska lyckas, samt välmående och självständiga äldre. I september arrangerades Kunskapsfesten för tredje gången, ett samarbete mellan kommunen, MDU och näringslivet. Årets tema var "En bättre värld". Kunskapsfesten är en mötesplats för att lära, upptäcka och ha kul tillsammans.

Evenemang stärker staden

Sedan 2018 är Eskilstuna värdestad för det kulturpolitiska konventet Folk och Kultur som är den ledande mötesplatsen för kultursektorn i Sverige och ett viktigt evenemang för Eskilstuna med en vision om att bli en kulturstad. Sommaren har erbjudit flera större evenemang i samarbeten med andra aktörer, som exempel kan nämnas Internationella matmarknaden, Pridefestivalen, storbildstvsändning av fotbolls-VM och RIX FM-festival. Kulturnatten och nationaldagsfirandet genomfördes för andra året i rad och är evenemang som har potential att utvecklas och växa. Nationaldagsfirande den 6 juni lockade uppskattningsvis 4 000 besökare.

Den internationella steampunkfestivalen SilwerSteam, tog för femte året plats på Stadsmuseet en helg i september och 5 000-6 000 besökare i spännande kläder tog del av festivalens alla aktiviteter. Flertalet nationella och internationella idrottstävlingar har ägt rum i framför allt Stiga sports arena. Exempel på tävlingar under 2023 var Dans-SM och landskamper i handboll. Viktigt för evenemang är citydress som handlar om utsmyckning av staden i anslutning till högtider, evenemang och andra tillfällen. Arbetet med citydress har utvecklats under året och piloter testades under sommaren och nya koncept är framtagna inför Folk och Kultur och Melodifestivalen 2024.

Under året blev det även klart att Pre Camp inför olympiska spelen i Paris genomförs i Eskilstuna under tre veckor sommaren 2024. Det innebär att flertalet deltagare från de flesta idrotterna samlas i Eskilstuna inför OS. Det är första gången Sveriges olympiska kommitté har ett stort samlat läger på svensk mark. Avgörande till valet av Eskilstuna framför andra orter var fina idrottsanläggningar som finns samlade nära varandra och Eskilstunas erkänt goda värdskap.

Under 2023 beslutade fullmäktige om en ny plan för evenemang som redogör för inriktning och mål för Eskilstuna som evenemangstad.

Den grundläggande inställningen till att evenemang förläggs till Eskilstuna, Torshälla och landsbygden ska vara bejakande. Kommunen och samarbetspartners ska därför sträva efter att skapa de förutsättningar som krävs för att arrangörer ska vilja förlägga sina evenemang hit.

Aktiviteter för barn och unga på loven

En viktig satsning för Eskilstunas barn och unga är att möjliggöra avgiftsfria aktiviteter under lovveckor. Under 2023 har lovaktiviteter som finansierats via lovstöd genererat över 39 000 besök av barn och unga. Det har varit en jämn fördelning av deltagande flickor och pojkar. Sommarlovet är det lov då flest barn är i behov av meningsfulla sammanhang och under 2023 har 3,9 miljoner kronor fördelats på 74 aktörer. Totalt har Kultur- och fritidsförvaltningen fördelat ut 5 miljoner kronor. En extra satsning utifrån projektet Operation Trygga Eskilstuna har medfört att ytterligare lovaktiviteter har kunnat genomföras i bland annat Årby. Som en del av trygghetsarbetet så har Fritidsbanken fått tillgång till en extratjänst som möjliggjort mer utlåning av utrustning i socialt utsatta områden.

Beredskap för önskade händelser

Förvaltningarnas risk- och sårbarhetsanalyser (RSA) har färdigställt och sammanställning på kommunnivå har gjorts och lämnats in till Länsstyrelsen i enlighet med de lagkrav som finns. Rekrytering och utbildning av Frivillig Resurs Grupp, (FRG), har genomförts under hösten. Arbetet med StyrEL, där samhällsviktiga elanvändare identifierats och prioriterats är klart. Under året har arbetet med försörjningsförmåga inom reservkraft och vatten prioriterats vilket kommer resultera i anvisningar. Två övningar som var planerade inom vattenförsörjning, har ställts in av Länsstyrelsen, vilket medför att den övningsverksamheten flyttats fram minst ett år.

När det gäller beredskapsarbetet har kommunen uppdaterat krisledningsplan, utbildningsplan samt övriga styrdokument inom området. Under hösten genomfördes riktade krisledningsövningar med enskilda förvaltningar. Särskilda insatser för och i skolan och mötesplatser avseende PDV (pågående dödligt våld), har fortsatt under året.

Samverkan med polisen

Eskilstuna kommun och polisen har tecknat en ny samverkansöverenskommelse som ska ligga till grund för det gemensamma brottsförebyggande arbetet under perioden år 2024 till 2027. Det gemensamma arbetet inriktas på fyra fokusområden: stoppa skjutningar och grovt våld, stoppa nyrekrytering av barn och unga i kriminalitet, trygga det offentliga rummet samt bekämpa systemhotande brottslighet. Otrygghet är en fortsatt utmaning men trenden är positiv, antalet skjutningar har mer än halverats och SCB:s trygghetsindex har stigit tre enheter 2023 vilket är en viktig indikator på hur invånarna upplever tryggheten i Eskilstuna.

Invånarnas åsikter och delaktighet

Eskilstuna kommuns delaktighetsindex 2023 är 76 av max 100. Det är ett något högre värde än 2022. Erfarenheter och metoder från Eskilstuna kommuns deltagande i SKR:s pilot för medborgardialog i komplexa frågor i Fröslunda tas tillvara i

dialogarbete i andra prioriterade stadsdelar och inom vård- och omsorgsförvaltningen. Den årliga medborgarundersökningen genomfördes under hösten och visade att invånarnas bedömning om möjlighet till insyn och inflytande över kommunens beslut och verksamheter har stigit något även om det fortfarande ligger på låga nivåer. Den genomförda medborgarundersökningen visar även på goda resultat vad gäller det lokala kultur- och nöjeslivet samt möjlighet att nyttja idrotts- och motionsanläggningar. Synen på om kommunen sköter sina verksamheter har sjunkit något och ligger något lägre än genomsnittet i riket.

Den gyllene staden

Brittiska Institute for Quality of Life har i flera år mätt olika platsers förutsättningar att göra sina invånare lyckliga. I 2023 års sammanställning finns Eskilstuna med på topplistan. Institutet mäter inte individers lycka, utan förutsättningarna att leva ett lyckligt liv på en viss plats. Totalt har 1 692 städer i hela världen bedömts. Eskilstuna hamnade på 15:e plats och är en av 23 städer som uppfyller så många kriterier att de kallas de gyllene städerna.

Summering av åren 2020 – 2023

Eskilstuna kommuns översiktsplan antogs av kommunfullmäktige hösten 2021 och visar den långsiktiga viljeriktningen för hur mark- och vattenområden ska användas och hur samhället och landsbygden hållbart ska byggas och utvecklas. Upprustning och modernisering av kommunala lokaler har fortsatt, bland annat genom skollyftet och anläggningslyftet. Under tre år har kommunen satsat 60 miljoner kronor vilket har gett stora förbättringar på beståndet. Flera nya förskolor och skolor samt vård- och omsorgsboenden har byggts och öppnats under perioden. Vissa planerade projekt har skjutits fram beroende på den ekonomiska situationen. Drygt 3 000 nya bostäder i småhus och flerbostadshus har färdigställt. I slutet av perioden har Sveriges befolkningstillväxt varit lägre än tidigare år och Eskilstunas befolkning till och med minskat vilket bidrar till lägre efterfrågan på bostäder.

Bredbandsutbyggnad har pågått under hela mandatperioden och de senaste siffrorna (oktober 2022) visar att totalt 97 procent av hushållen har möjlighet att ansluta sig till bredband. Inom tätorten 99 procent och utanför tätorten 79 procent.

Pandemin hade stor påverkan på kulturlivet och många verksamheter stängde för besök. Inomhusanläggningar fick stängas ner i perioder samtidigt som besöksantalet i friluftsområden ökade. Men pandemins intåg gav också oväntade effekter i form av nya arbetsmetoder och digitala tjänster.

Den utdragna pandemin och den ryska invasionen av Ukraina med efterföljande flyktingsituation har även bidragit till att utveckla och stärka arbetet med samhällsskydd och beredskap samtidigt som lokala förhållanden i den kriminella miljön och till detta kopplade skjutningar har tvingat kommunen att öka förmågan att snabbt hantera olika händelser.

År 2022 blev Mälardalens högskola ett universitet. Övergången från högskola till universitet skapar nya möjligheter för utbildning, forskning och samverkan samtidigt som det faktum att Eskilstuna nu är en universitetsstad stärker kommunens attraktivitet. Eskilstuna kommun har sedan länge ett nära samarbete med universitetet och det finns en strategisk överenskommelse som ett gemensamt paraply för alla nuvarande och framtida samarbeten. ■

1-åriga åtaganden

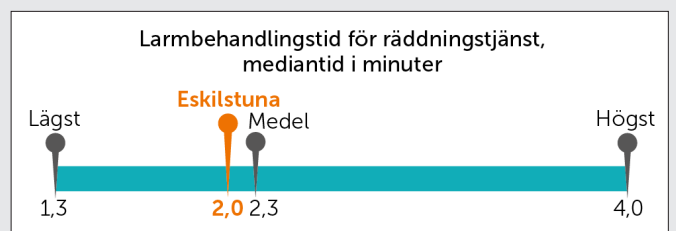
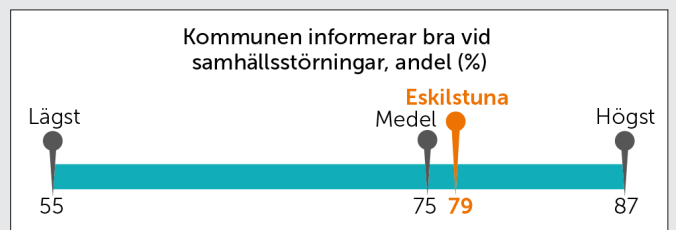
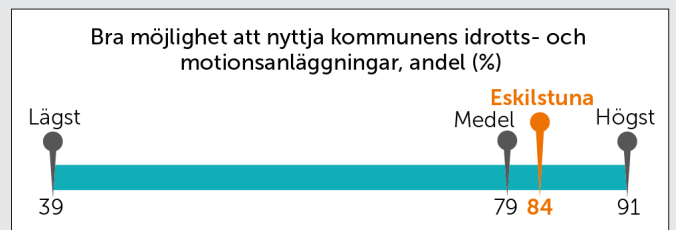
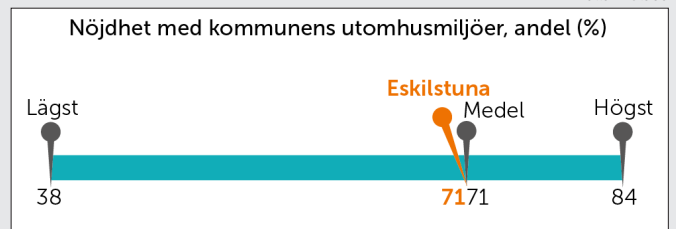
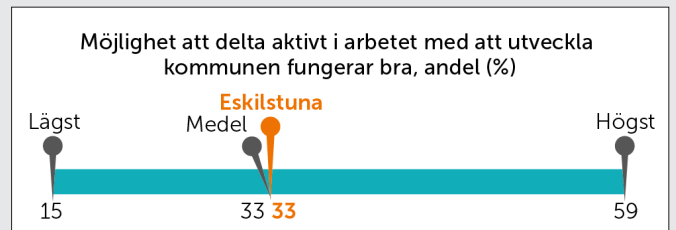
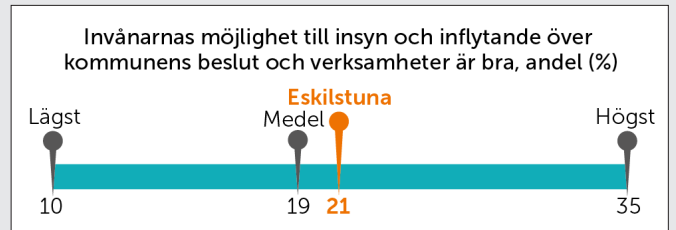
<p>I samverkan mellan kommun, akademi och näringsliv arbeta för att stärka Eskilstuna som universitetsstad med fokus på forskningsnära verksamhets- och affärsutveckling, kompetensförsörjning och attraktiv studentstad. (KS, alla nämnder och bolag)</p>	<p><i>Antalet avtal och överenskommelser mellan kommunen och Mälardalens universitet ligger stadigt över tid. 2023 hade kommunen 42 pågående samarbeten omfattande drygt 32 miljoner kronor per år. Största avtalen är Samhällskontraktet, Sörmlandskontraktet och Eskilstuna avtalet. Inom Samhällskontraktet pågår en rad intressanta samarbeten med fokus på att alla barn och unga ska lyckas, samt välmående och självständiga äldre. Eskilstuna-avtalet har också reviderats inför perioden 2021 – 2025 med ny forskning om trygghet samt att Kunskapsfesten formellt inkluderades i avtalet.</i></p>
<p>Samlat krafttag för att motverka utanförskap och skapa trygghet i prioriterade stadsdelar och områden genom offentlig närvaro och utveckling av brottsförebyggande arbete tillsammans med de som bor, verkar i och besöker stadsdelarna. Nämnder och bolag ska redovisa hur de arbetar aktivt för att motverka kriminalitet och främjar en positiv utveckling i kommunens prioriterade stadsdelar. (KS, AVN, FSN, GSN, GN, KFN, MRN, SBN, SN, TSN, VON, KFAST)</p>	<p><i>Trygghetsarbetet och arbetet med strategisk stadsdelsutveckling samordnas kommunövergripande och arbetet bedrivs i många olika verksamheter. Arbetet fortsätter utifrån samverkansöverenskommelse mellan polisen och Eskilstuna kommun. En Trygghetsberedning har tillsatts med syfte att utveckla arbetet för trygghet i hela Eskilstuna ur kriminologiskt, socialt och ekonomiskt perspektiv med särskilt fokus på att lyfta socialt utsatta stadsdelar.</i></p>
<p>Införa det nya kulturpolitiska programmet, med särskilt fokus på kongress- och kulturhus samt jobbskapande åtgärder inom besöksnäring och kreativa och kulturella näringar. (KFN, TSN, KS, DEAB, SBN, FSN, GSN, GN, VON, KFAST)</p>	<p><i>Implementeringen av programmet har pågått under 2023. En ny plattform och produktionsplats för dans och cirkus i Eskilstuna startar i höst, konventet Folk och Kultur genomförs årligen, flera offentliga konstverk har kommit på plats eller är inköpta och besöksantalet till museerna är höga. Fortsatt stort fokus ligger på ett nytt Kongress- och kulturhus. Just nu utreds husets påverkan på Eskilstunas centrumutveckling och möjligheten att behålla handel.</i></p>
<p>Införa det nya idrottspolitiska programmet, med särskilt fokus på att i nära samarbete med förenings- och näringsliv öka andelen ungdomar som deltar i föreningslivet. (KFN, TSN, KS, DEAB, SBN, FSN, GSN, GN, VON, AVN, KFAST)</p>	<p><i>Implementeringen av programmet har pågått under 2023. Arbetet med att ta fram en handlingsplan för friluftsliv pågår och invånarna har möjlighet att påverka handlingsplanen genom att ta in synpunkter från de som nyttjar friluftsområdena. Eskilstuna kommun fortsätter sitt nära samarbete med föreningar och näringsliv för att tillsammans skapa förutsättningar för fler ungdomar att delta i verksamheterna.</i></p>
<p>Kommunkoncernen säkerställer kontinuitetsplanering för samhällsviktig verksamhet utifrån uppdaterad risk- och sårbarhetsanalys. Särskild uppmärksamhet ges åt kommunikationsvägar under svåra förhållanden och uthållig krisledningsförmåga. (KS, alla nämnder och bolag)</p>	<p><i>Kommunen har i början av oktober lämnat in den kommungemensamma risk- och sårbarhetsanalysen (RSA) baserat på förvaltningars enskilda RSA till Länsstyrelsen. Till följd av arbetet inom ramen från Säkerhetsskyddslagen så släpar arbetet med kontinuitetsplaner på kommunnivå. Några förvaltningar, har dock kommit långt med kontinuitetsplanering för förvaltningsspecifika funktioner.</i></p>
<p>Kommunkoncernens förmåga i totalförsvaret ökas genom kunskap och övning. Försörjningsfrågorna hanteras utifrån ansvarsprincipen och risk- och sårbarhetsanalysen. Alla bidrar till att gemensamma lösningar blir möjliga utifrån helhetens bästa. (KS, alla nämnder och bolag)</p>	<p><i>Kommunens försörjningsförmåga inom reservkraft och vatten har prioriterats vilket kommer resultera i anvisningar. Arbetet med de två anvisningarna inom Nödvatten och Reservkraft har fått delvis förändrad inriktning till följd av nya direktiv från bland annat Livsmedelsverket. Två övningar som var planerade inom ramen för Länsstyrelsens ansvar inom vattenförsörjning har flyttats fram i tiden. En heltidstjänst som beredskapssamordnare vid räddningstjänsten har tillsatts efter sommaren och arbetet har därmed kunnat intensifieras. Övningsverksamheten har ökat under hösten till följd av riktade övningar mot förvaltningarna, vilket beror på att grundförmågan är god och det nu är möjligt att öva utifrån förvaltningarnas risker och sårbarheter. Eskilstuna kommun behöver säkerställa att vi kan utföra våra tjänster och vår service även under höjd beredskap och krig och därför under 2023 har en krigsorganisation etablerats och de flesta tillsvidareanställda medarbetarna krigsplacerats.</i></p>

Ortsindikatorer	Kön	Utfall 2020	Utfall 2023	Mål 2023	Måluppfyllelse	Riket
Befolkningsförändring, antal.		116	-450	1 000		-
Befolkningsförändring inrikes flyttningsnetto, antal.		-106	-222	250		-
Medborgarundersökningen - Kommunen är en bra plats att bo och leva på, andel (%). *	♀	81	78	-	-	92
	♂	85	79	-	-	92
	♂	77	77	-	-	91
Medborgarundersökningen - Trygghet, andel (%). *	♀	74	76	-	-	83
	♂	72	72	-	-	79
	♂	76	79	-	-	87
Medborgarundersökningen - Resor och kommunikationer, andel (%). *	♀	66	61	-	-	65
	♂	-	65	-	-	66
	♂	-	61	-	-	63
Hushåll med möjlighet att ansluta till bredband minst 100 Mbit/s, andel (%).		95,6	97,0	95		-

Organisationsindikatorer	Kön	Utfall 2020	Utfall 2023	Mål 2023	Måluppfyllelse	Riket
Medborgarundersökningen - Invånarnas möjlighet till insyn och inflytande över kommunens beslut och verksamheter är bra, andel (%). *	♀	21	21	-	-	19
	♂	22	19	-	-	19
	♂	21	22	-	-	19
Färdigställda bostäder, Eskilstuna totalt, antal.		540	1 368	600		-
Färdigställda bostäder, Eskilstuna Kommunfastigheter AB, antal.		136	174	300		-
Medborgarundersökningen - Det lokala kultur- och nöjeslivet i kommunen är bra, andel (%). *	♀	67	68	-	-	66
	♂	73	76	-	-	69
	♂	60	60	-	-	63
Medborgarundersökningen - Bra möjlighet att nyttja kommunens idrotts- och motionsanläggningar, andel (%). *	♀	78	84	-	-	79
	♂	73	81	-	-	80
	♂	83	86	-	-	78
Medborgarundersökningen - Kommunen sköter sina olika verksamheter bra, andel (%). *	♀	76	73	-	-	79
	♂	78	76	-	-	81
	♂	75	71	-	-	78

* Jämför resultat fr.o.m. 2021 då ny mätmetod infördes.

Kommunens kvalitet i korthet (KKiK) är ett nationellt projekt som omfattar cirka 170 kommuner. Ett urval av nyckeltal presenteras nedan för att visa Eskilstunas resultat i förhållande till medelvärde för kommuner samt spridning mellan lägst och högst resultat.

Tryggt och självständigt liv

Måluppfyllelse	Trend
 Målet delvis uppfyllt	 Oförändrad mot föregående år

Det strategiska målet Tryggt och självständigt liv bedöms vara delvis uppfyllt. Förebyggande och tidiga insatser för flickor och pojkar för att skapa trygga uppväxtvillkor har vidareutvecklats i samverkan mellan olika aktörer. Förebyggande och hälsofrämjande tjänster har stärkt äldres självständighet och trygghet och gjort att fler kvinnor och män kan bo kvar hemma längre. Nöjdheten hos äldre med hemtjänst har förbättrats men för äldre med särskilt boende fortsätter den negativa trenden.

Tidiga insatser riktade till barn och unga

Förebyggande och tidiga insatser för barn och unga blir allt viktigare och särskilt viktigt är det för de allra yngsta barnen. Föräldraskapsstöd erbjuds till de som behöver stöd i sin föräldraroll. Stödet är anpassat till åldern på barnet och till olika delar i föräldrarollen. Till exempel har öppna förskolorna på mötesplatserna i Fröslunda och Årby genomfört flera kurser av föräldrautbildningen Föräldraskap i Sverige. Kursen är en samhällsorienterad föräldrautbildning med syfte att öka trygghet och förståelse av föräldraskap i ett nytt land. Genom arbetet med Barnhälsoteam har förskolepersonal haft möjlighet att möta socialtjänst och psykolog från barnhälsovården för att konsultera och planera.

Verksamheternas förmåga att samordna olika insatser har stärkts genom nya arbetssätt och ökad samverkan mellan olika kommunala verksamheter och externa aktörer. Barn som riskerar att hamna i kriminalitet har haft ett särskilt fokus likvärdigt som det fortsatta arbetet med trygg familjehemsvård och obruten skolgång.

Arbetet inom Trygga unga har utvecklats vidare för att ge ökad möjlighet till ett tryggt liv för barn och ungdomar genom att erbjuda meningsfulla fritidsaktiviteter med hög tillgänglighet av vuxna. En samarbetsform används där representanter från skola, socialtjänst, polis och fritidsverksamhet (SSPF) träffas regelbundet för att identifiera unga i riskzon och samplanera för aktiviteter. Fokus är att fånga upp oro och att gemensamt och skyndsamt agera på denna oro. Under året har en SSPF-koordinator anställts och inlett sitt arbete med att strukturera upp dessa möten på prioriterade skolor. SSPF finns vid årsskiftet på sju skolor och under året har 71 gruppaktiviteter sprungna ur SSPF-samverkan genomförts på skolorna. Fritidsverksamheten har haft en ökning av besök och tillfällen för aktiviteter med unga, främst genom det arbete som sker utifrån SSPF.

För anhöriga till barn med funktionsnedsättning har ett koordinatorstöd utformats genom erfarenheter från andra kommuner och med hjälp av Nationellt kompetenscentrum anhöriga. Även intresseorganisationer har involverats i utformningen av stödet. Koordinatorstödet för anhöriga till barn med funktionsnedsättning införs i början av 2024.

Ett pilotprojekt med Barnrättsresan har pågått under året. Metoden som tagits fram av Barnombudsmannen har gett deltagarna kunskap och verktyg för att strukturera kartläggning och utveckla barnrättsarbetet inom sin verksamhet. Barnrättsperspektivet har blivit mer synligt i verksamheter där barn berörs.

Avhoppbarverksamheten Vägvalet har fortsatt nätverka med övriga verksamheter på mötesplatserna i Fröslunda och Årby. I Fröslunda har informationstillfällen genomförts med föräldrar och i Årby har Vägvalet träffat språkgruppen och informerat om både Vägvalet och om socialförvaltningens generella uppdrag samt det stöd som finns att få.

Stärkt samverkan och samordning kring stöd och vård för vuxna

Socialtjänsten har fortsatt utveckla vård, stöd och serviceinsatser för utsatta grupper, bland annat genom samverkan mellan olika verksamheter i kommunen och andra aktörer. Utifrån ett helhetsperspektiv har en översyn av alla delar inom vuxenvården genomförts. Åtgärder har vidtagits som medfört omställningar i verksamheter för att säkra att rätt vård ges till rätt kostnad, på rätt nivå och i rätt tid.

Mötesplatserna med Jobbcentrum samlar flera kommunala verksamheter i Årby och i Fröslunda och initierades som ett mandatperiodsprojekt till och med 2023. Verksamheten har utvärderats under 2022 och 2023. Utvärderingens slutsats var att Mötesplatserna som koncept bedöms leda till goda resultat i områdena och fysisk närvaro av kommunala verksamheter i områden är viktigt för att säkerställa jämlik kommunal service och för att bygga upp boendes tillit till kommunen.

En omfattande verktyglåda om mäns våld mot kvinnor inklusive hedersrelaterat våld och förtryck har tagits fram med en kunskapsbank samt metodstöd för praktiskt arbete. Sammantaget ger verktyglådan med tillhörande kunskapsbank förutsättningar för att alla medarbetare i kommunen ska ha möjlighet att nå upp till kunskapsmålen samt övriga mål i Plan mot mäns våld mot kvinnor inklusive hedersrelaterat våld och förtryck 2021–2025. Alla medarbetare har ett ansvar för att våga se, fråga och agera vid misstanke om att någon är utsatt för våld i nära relation. Som ett stöd i att införliva detta har en handbok tagits fram och finns tillgänglig i verktyglådan.

Flexibla, förebyggande och hälsofrämjande tjänster som stärker äldres självständighet

Äldre bor kvar hemma allt längre. Den förebyggande och nära vården har utvecklats för att stärka den äldres självständighet och möjligheten att bo kvar hemma. Teambaserade arbetsgrupper samlar flera kompetenser och erbjuder intensiva insatser utifrån äldres behov och förmåga. Det har skett fortsatt utveckling av nära vård i geografiska områden med fokus på samverkan mellan vårdcentral, hemsjukvård och hemtjänst. Undersköterska som fast omsorgskontakt är utsedda för alla äldre. I det fortsatta arbetet med fast omsorgskontakt blir det viktigt att säkerställa övrig kompetens. Dialogmöten med brukare som har hemtjänst och deras anhöriga har bidragit till en ökad brukarnöjdhet. Flera hemtjänstgrupper arbetar med att utvärdera verksamheten löpande tillsammans med brukare.

Boendekön har stabiliserats och har stadigt legat runt cirka 25 personer i kö till demensboende och ingen kö till äldreboende. Resultaten i brukarundersökningen i ordinärt boende för äldre har förbättrats. Andelen nöjda äldre med hemtjänst uppgick till 83 procent jämfört med 75 procent året innan, rikets utfall blev 86 procent. Bland kvinnor blev utfallet lägre med 82 procent och män 86 procent. Nöjdheten bland de som bor i särskilt boende har fortsatt att minska. Årets utfall blev 68 procent vilket kan jämföras med rikets 78 procent.

För kvinnor blev siffran 69 procent att jämföras med män 66 procent. Nöjdheten behöver förbättras och kommer vara kopplat till det systematiska kvalitetsarbetet.

Nya arbetssätt har utvecklats för att minska detaljstyrningen i verksamheten inom bland annat hemtjänsten. Arbetssättet Individens Behov I Centrum (IBIC) implementeras inom samtliga verksamheter inom äldreomsorgen och funktionshinderområdet.

Från 1 juli 2023 är undersköterska en skyddad yrkestitel, vilket innebär en ökad tydlighet vilken kompetens en person med titeln undersköterska har. Det bidrar till trygghet för patienter, brukare och anhöriga och det gör dessutom att det blir lättare för arbetsgivare att leda och planera verksamheten på arbetsplatsen. Kompetenshöjning med fokus på språkutveckling har skett bland annat genom att en vårdlärare arbetar med språkhöjande insatser inom äldreomsorgen.

Vård- och omsorgsförvaltningen har inom ramen för samverkansarenan Samhällskontraktet bjudit in seniorer, näringsliv, civilsamhälle, akademi, lokala företag och andra förvaltningar till dialog om hur vi tillsammans kan erbjuda seniorer möjlighet till att uppfylla behovet av måltider och social samvaro i Eskilstuna. Arbetet har resulterat i ett antal utvecklingsinitiativ som prövas under 2024.

Välfärdsteknik för ökad självständighet och trygghet

Målet är att de som får insatser inom vård och omsorg ska känna sig trygga och kunna leva ett så självständigt liv som möjligt. Med hjälp av välfärdsteknik kan de som behöver stöd vara självständiga längre. En undersökning bland Eskilstunaborna visar att majoriteten av de tillfrågade helst vill få hjälpmedel och teknik som gör att de klarar sig själva, framför hjälp av andra personer. För att kunna leverera framtidens vård och omsorg behöver kommunen ha tillgång till möjliggörande infrastruktur, rätt resurser och samordning av aktörer, tjänster och leveranser. Tekniken behöver kopplas ihop med och integreras med befintliga och nya lösningar utifrån såväl organisationens och verksamhetens som individens behov. Upphandlingen av Helhetsleverans av välfärdstjänster blev klar i december 2023 och genom detta får kommunen en samarbetsaktör med resurser och kompetenser där samarbetet ömsesidigt kompletterar och stärker vardera part och säkerställer en helhetsleverans för digitalisering inom området vård och sociala tjänster. Förberedelser har pågått hela året och kommer ha en planeringsfas under 2024 för att skapa bästa förutsättningar i det praktiska arbetet framåt.

Summering av åren 2020 – 2023

Det är stora skillnader mellan andelen inskrivna inrikes födda och utrikes födda barn 1–5 år i förskolan. De positiva långsiktiga effekterna av att gå i en förskola med hög kvalitet är störst för barn från familjer med sämre socioekonomiska förutsättningar liksom för barn i behov av särskilt stöd. Totalt sett har Eskilstuna en något högre inskrivningsgrad än riket i genomsnitt.

Andelen barn och unga som på något sätt varit i kontakt med socialnämndens verksamheter är mycket hög i jämförelse med andra kommuner. Uppbyggnaden av Trygga unga påbörjades under 2020. Satsningen har medfört en utökning av personella resurser med 16 förebyggande socialsekreterare på social-

förvaltningen och 16 fritidsledare på kultur- och fritidsförvaltningen som arbetar tillsammans via SSPF-samverkan (Skola, Socialtjänst, Polis och Fritid) kopplat till skolor och uppsökande efter skoltid. SSPF finns på sju skolor. Den ursprungliga målgruppen för Trygga unga, 13–20-åringar, har utökats till att också innefatta yngre målgrupper, barn 0–12 år.

Vården riktad till vuxna har haft ett omfattande omställningsarbete för att möjliggöra att rätt vård ges till rätta kostnad. Omställningen fortsätter 2024 och det långsiktiga målet är att kostnaderna för vård till vuxna successivt ska minska under perioden 2024–2027.

Pandemin hade stor påverkan på vård och omsorg genom nedstängningar av öppna verksamheter och besöksförbud på vård- och omsorgsboenden. Varaktigheten gjorde att helt nya arbetssätt tvingades fram och att behovet av att ändå kunna ha social samvaro växte. De digitala mötesplatserna blev uppskattade av seniorer och både fysiska och digitala aktiviteter inom vård- och omsorgsboende för äldre har utvecklats sedan dess.

Regeringen tilldelade Sveriges kommuner ett permanent resurstillskott för att stärka äldreomsorgen. Resursförstärkningen skapade ökade förutsättningar för medarbetare att vara en aktiv del i utvecklingen av framtidens äldreomsorg. Vård- och omsorgsnämnden beslutade 2021 om en målbild för Framtidens vård och omsorg med sikte på 2035. Målbilden har fyra perspektiv; samhälls-, organisations-, invånar- och medarbetarperspektiv och togs fram i bred dialog.

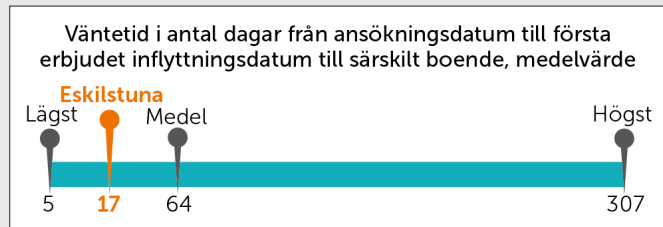
Arbetet med att höja medarbetarnas grundkompetens blir allt viktigare och ett allt större ansvar för medarbetares kompetens och utbildningsbehov tas av kommunen. Under perioden 2020–2023 har drygt 230 medarbetare påbörjat utbildning från vårdbiträde till undersköterska, drygt 110 medarbetare är nu klara undersköterskor, drygt 50 studerar fortfarande.

Inom äldreomsorgen har två vård- och omsorgsboenden byggts (totalt 168 platser) och två boenden är i produktion (88 nya platser) samt ett boende i upphandlingskedet vid periodens slut. Under perioden har också två gruppboenden färdigställts och två är i produktion. ■

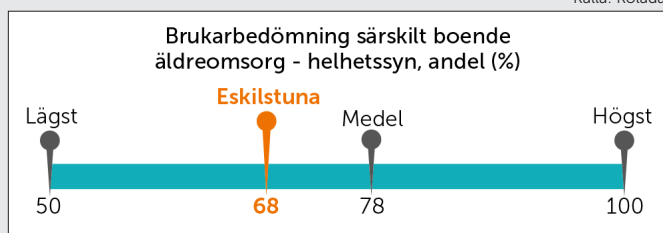
1-åriga åtaganden

Vidareutveckla arbetet med att snabbt identifiera och bryta kriminalitet och otrygghet genom pilotarbete med fokus på tidiga insatser för barn och deras vårdnadshavare. (SN, FSN, GSN, GN, AVN)	<i>Ett samordnat arbete har skett i föräldrastödsgrupper med utbildade ledare och utvecklats efter behov. Fler nås av informationen om att det finns föräldraskapsstöd att få. Öppna förskolor har bidragit till att identifiera barn och familjer i behov av stöd och genom riktade och generella insatser genomföra ett tidigt främjande och förebyggande arbete.</i>
Säkra fortsatt kunskapsbaserad verksamhetsutveckling och kompetensförsörjning bland annat genom forsknings- och utbildningssamarbete med Mälardalens universitet. (VON, AVN, SN)	<i>Genom aktivt arbete med att stärka den redan etablerade samverkansstrukturen med Mälardalens universitet (MDU) skapas förutsättningar för leverans av forskningsnära verksamhets- och affärsutveckling. Bland annat har vård och omsorgsförvaltningen positionerat sig som aktiv behovsmotor i MDU:s tvärdisciplinära satsning Center för välfärdsförändring såväl som i Samhällskontraktet.</i>

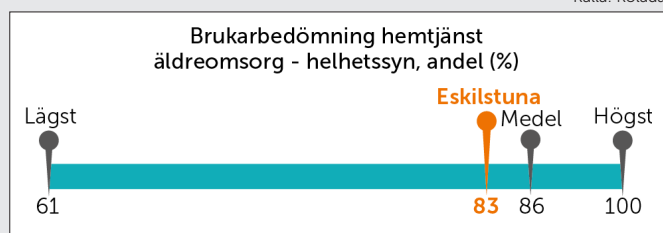
Kommunens kvalitet i korthet (KKiK) är ett nationellt projekt som omfattar cirka 170 kommuner. Ett urval av nyckeltal presenteras nedan för att visa Eskilstunas resultat i förhållande till medelvärde för kommuner samt spridning mellan lägst och högst resultat.

Källa: Kolada

Källa: Kolada

Källa: Kolada

Fotograf: Emelie Otterbeck

Ortsindikatorer	Kön	Utfall 2020	Utfall 2023	Mål 2023	Måluppfyllelse	Riket
Elever i årskurs 7 som mår bra eller mycket bra, andel (%).	♀	68	61	90		57 (Länet)
	♂	84	86	90		86 (Länet)
Elever i årskurs 7 som är ganska eller mycket nöjda med sin fritid, andel (%).	♀	79	77	90		74 (Länet)
	♂	90	90	90		90 (Länet)
Barn i befolkningen som ingår i familjer med långvarigt ekonomiskt bistånd, andel (%). *		6,3	4,9	4,5		2,0
Vuxna biståndsmottagare med långvarigt ekonomiskt bistånd, andel (%).	♂	48	47	37		47
	♀	49	49	-	-	49
	♂	47	45	-	-	45

* Eftersläpning av publicerade data.

Organisationsindikatorer		Utfall 2020	Utfall 2023	Mål 2023	Måluppfyllelse	Riket
Barn 1-5 år inskrivna i förskola och pedagogisk omsorg, andel (%).		90	89	93		86
Brukarbedömning individ- och familjeomsorg totalt - helhetssyn, andel nöjda (%).	♂	-	80	90		86
	♀	-	78	90		-
	♂	-	84	90		-
Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - helhetssyn, andel nöjda (%).	♂	82	83	88		86
	♀	82	82	88		85
	♂	81	86	88		87
Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg - helhetssyn, andel nöjda (%).	♂	72	68	82		78
	♀	75	69	82		78
	♂	67	66	82		77

Miljö och klimatsmart

Bedömning	Trend
 Målet uppfyllt	 Oförändrad mot föregående år

Det strategiska målet Miljö- och klimatsmart bedöms vara uppfyllt. Det gemensamma arbetet med företag och organisationer har utvecklats ytterligare och miljö- och klimatarbetet inom den kommunala organisationen är fortsatt prioriterat. Utsläppen av växthusgaser har minskat och energianvändningen i kommunens lokaler har minskat.

Klimatarbete tillsammans med företag och organisationer

I syfte att nå målen i Klimatprogram Eskilstuna har samverkan med företag och organisationer fortsatt och samverkansarenan Klimatrevolution lanserades 2023 under en kick-off med näringsliv och organisationer. Nätverk och kluster har involverats och samarbeten har initierats med olika aktörer för att stötta arbetet med klimatprogrammet. I ett transportkluster, har transportörer samlats för att dela kunskap och tillsammans söka svar på hur de ska ställa om sin fordonsflotta och sina arbetssätt från fossilt till fossilfritt. Transportklostret tilldelades Eskilstuna kommuns miljöpris 2023. Det råder ingen tvekan om att det lokala näringslivet är med på resan att ställa om Eskilstuna till klimatpositivt. Det visar inte minst de över 70 företag och organisationer som under 2023 skrivit under en avsiktsförklaring om klimatomställning. Energy Evolution Center har gett företag stöd i energiomställning och effektivisering med utgångspunkt i energitrappan. Cirka 20 lokala företag arbetar med kommunens energi- och klimatrådgivare som stöd för energiomställning och effektivisering.

Olika klimatevents har genomförts under året som till exempel det årliga Klimathoppmötet ihop med Studieförbundet och Earth Hour. Samverkan med andra kommuner i Viable Cities skapar synergier kring klimatlösningar som kan implementeras i Eskilstuna.

Den första vindkraftsparken har anslutits och kan mata in en topp effekt på 23,5 MW. Många storskaliga batterier är på väg in i vårt område, flera tas i drift under 2024. Eskilstuna kommun har påbörjat ett strategiskt arbete för att förbättra laddinfrastrukturen i kommunen som geografiskt område, i syfte att underlätta elektrifiering av lätta och tunga fordon. Infrastruktur och transporter är stora möjliggörare i klimatomställningen och under 2023 har den kommunalägda järnvägen har byggts ut ytterligare bland annat genom en investering i ett rundgångsspår i Eskilstuna logistikpark och en förlängning av järnvägen över Flygbasvägen. Det har även påbörjats en investering för effektivisering och livstidsförlängning av Eskilstuna kombi-terminal i syfte att öka kapaciteten för intermodal godstrafik liksom en utredning av ny kombiterminal i Gunnarskäl.

Kommunens egna klimat- och miljöarbete

Eskilstuna är långt framme i arbetet med miljö- och klimat. Det visar inte minst elfteplatsen på listan över Sveriges miljöbästa kommuner i Aktuell Hållbarhets rankning. Det är fyra platser bättre än föregående års rankning och en bekräftelse på att arbetet ger resultat. Eskilstuna tog även hem silvret när 2023 års upplaga av tävlingen årets bästa Håll Sverige Rent-kommun avgjordes.

Kommunkoncernens klimatarbete samordnas i huvudsak via fem fokusområden och verksamheternas egna planer för klimat. Exempel på insatser som gjorts under året är bland annat att energilager testats och installerats, flexibla energilösningar undersökts, energieffektiviseringsåtgärder har genomförts och klimatsmarta personalförmåner har tagits fram. Möjligheten att återveta kommunal mark har utretts.

Sedan 2016 används metodiken Upprustningsprojekt med energifokus och energieffektiviseringsåtgärder har genomförts och är driftsatta i 20 fastigheter som berör cirka 105 000 kvm. Under 2022 minskade energianvändningen 2,9 procent (beräknat på kWh/m²) i de kommunala verksamhetslokalerna jämfört med 2021.

Batterilager utreds och ett externfinansierat projekt om kommunens roll inom energigemenskaper har påbörjats. Energieffektiviseringsåtgärder har även genomförts i 13 av kommunens storkök där installationer en ny typ av mätsensorer i kylar och frysar gett en minskad energianvändning på upp till 25 procent.

Arbetet med utbyggnaden av solceller inom kommunkoncernen fortskrider enligt klimatplan. Solceller planeras och installeras på all nybyggnation. På befintligt fastighetsbestånd sker löpande inventering, solceller installeras där förutsättningar är lämpliga för en installation. Den installerade effekten för kommunala lokaler blev 117 kW och därmed uppfylldes målen för 2023. Totalt för de kommunala lokalerna uppgår då den installerade effekten av sol till 1,8 MW 2023. Inom kommunkoncernen uppgår den installerade effekt till 4,9 MW.

Kommunkoncernens upphandlingar och inköp står för en betydande del av klimatpåverkan och det finns stora möjligheter genom att ställa krav på leverantörer. Ett sätt är att arbeta med att minska klimatpåverkan är kategoristyrtd inköp som syftar till att identifiera och implementera den bästa inköpsstrategin inom en viss inköpskategori. Leverantördialoger har förts kring klimatkrav i upphandlingar, både inom enskilda områden som transporter, men även inom kategoristyrningsarbetet som helhet för att skapa en tydlighet kring vilken ambitionsnivå och takt kommunkoncernen har när det gäller klimatkrav. Kommunen har gjort 38 större upphandlingar 2023 och i alla upphandlingar ställs generella miljökrav på anbudsgivarna. I 13 av upphandlingarna har ställts ytterligare krav på produkt/tjänst som aktivt ska minska utsläpp, i övriga har det inte ansetts relevant då det till exempel avser konsulter eller IT-system.

Under 2023 minskade Eskilstuna kommuns drivmedelskostnader med 1,2 miljoner kronor jämfört med 2022. En stor anledning till den positiva utvecklingen är elektrifiering av kommunens personbilsflotta och arbetsmaskiner. Parken har varit fossilfri sedan 2019, men tankas dock fortfarande ibland med fossila bränslen, och andelen elbilarna fortsätter att öka. Sammantaget leder detta till minskad klimatpåverkan, minst 145 ton koldioxid, kostnadsbesparingar och inte minst effektivare användning av arbetstid som våra medarbetare inte behöver lägga på att tanka. Drygt 72 procent av transporter utförs med förnybara drivmedel, en siffra som ständigt ökar och är högst i Sörmland. Riksgenomsnittet för fossilfria transporter var 2022 runt 30 procent. Samtidigt fortsätter arbetet med att bygga ut laddinfrastrukturen och om två år ska cirka 80 procent av kommunens fordon vara eldrivna. Resterande fordon kommer att drivas av andra fossilfria alternativ, framför allt biogas och förnybar diesel (HVO).

Som en del i Eskilstunas klimatarbete för minskade utsläpp har nya möjligheter inom intern logistik testats. I ett pilotprojekt använde sig Omlastningscentralen (OLC) av cykeltransporter för att leverera gods i Eskilstuna centrum med omnejd.

Arbetet har fortsatt med att utveckla CirkuLäran i förskolan. Arbetet har inneburit en positiv utveckling av förskolornas pedagogiska arbete kring klimat, miljö och återbruk. Projektet har under året spridits både till grundskolan och UF-företag. UF-företag har också fått möjlighet att ta del av material från ReTuna samt delta i workshop och julmarknad.

Arbetet med Näshulta vattenskyddsområde pågår och är under samråd. Vid årsskiftet 2022/23 infördes delvis ny lagstiftning i Lagen om allmänna vattentjänster som innebär att en vattentjänstplan ska finnas i varje kommun. Denna ersätter tidigare VA-plan med syfte att visa vilka områden som har behov av en långsiktig och hållbar VA-försörjning. Arbetet med uppdateringen av VA-planen till en Vattentjänstplan pågår och ska vara klar 2024. Dagvatten- och skyfallshantering är en systematisk del av planeringsprocessen. När det gäller fortsatt utbyggnad av VA pågår arbete i områdena kring Hyndeavad och Grundby-Kullersta. Planeringsarbete för utbyggnad pågår för Östra Ängsholmen.

Under mandatperioden har upplägg, stöd och ledning för kommunens interna systematiska miljöarbete arbetats fram. Ett nytt kemikaliehanteringssystem har införts liksom nya krav på hantering och dokumentation av farligt avfall.

Summering av åren 2020 - 2023

Eskilstuna arbetar aktivt för att skapa en klimatneutral kommun-koncern men också för att bidra till att invånare lättare kan göra miljösmarta val i sin vardag. För att ställa om Eskilstuna fokuserar kommunen starkt på samarbeten mellan olika aktörer. Det är viktigt att kommun, näringslivet och allmänheten jobbar tillsammans för att skapa ett hållbart Eskilstuna. Grundfundamentet i klimatomställningsarbetet är Klimatprogram Eskilstuna som kommunfullmäktige godkände i november 2022. Programmet omfattar samtliga aktörer och invånare inom Eskilstuna kommuns geografiska område. Det har tagits fram i samverkan med representanter från företag, idéburna organisationer, offentlig verksamhet och akademi. Klimatprogrammet fastställer ett gemensamt klimatmål där Eskilstuna med sina två städer och landsbygd ska vara klimatpositiva 2045. Under det första året med programmet har nära 70 lokala aktörer redan ställt sig bakom målet och undertecknat ett klimatåtagande.

Den kommunala organisationen kan underlätta och skapa förutsättningar för invånare och företag att tillsammans minska klimatpåverkan, det kan vara genom modern, energieffektiv

samhällsplanering, lägre energianvändning, användning av förnybara energikällor, effektiva transporter, hållbar produktion och konsumtion samt kretsloppsriktad avfallshantering.

Eskilstuna kommun arbetar också för att höja invånarens och kommunkoncernens kunskapsnivå där fokus är att det ska vara enkelt och roligt att göra klimatsmarta val samtidigt som den egna verksamheten minskar sin miljöpåverkan. Inriktningen är att höja invånarnas och medarbetarnas kunskapsnivå och att göra det enkelt att vara miljö- och klimatsmart både på arbetet och på fritiden.

ReTuna är världens första återbruksgalleria. Här shoppar gästerna på ett helt nytt, klimatsmart sätt. Gamla saker tas till vara och får nytt liv genom reparation och upcycling. Gallerian invigdes i augusti 2015 och affärsidén fungerar: 2020 såldes det återbrukade produkter för 15,4 miljoner kronor. ReTuna har fått flera priser genom åren, 2020 tilldelas ReTuna Eskilstatyetten som Årets Ambassadör och 2021 blev ReTuna årets Blåslampa. Ett konsumentpris från Råd och Rön samt Sveriges konsumenter. År 2021 öppnade IKEA världens första renodlade second hand-butik på Retuna återbruksgalleria.

Klimatarbetet har pågått under lång tid och några exempel som gör Eskilstuna till en ledande miljökommun är:

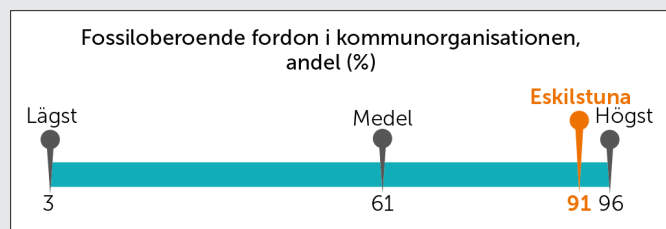
- Världsunik avfallssortering
- ReTuna Återbruksgalleria, ett exempel på cirkulär ekonomi i praktiken
- Utbyggnad av solproduktion
- Enbart elbussar och biogasbussar i stadstrafiken
- En av Sveriges största anlagda våtmarker för avloppsrening
- Kraftvärmeverk som drivs av 99 procent förnybar energi
- Utbyggnad av solproduktion

1-åriga åtaganden

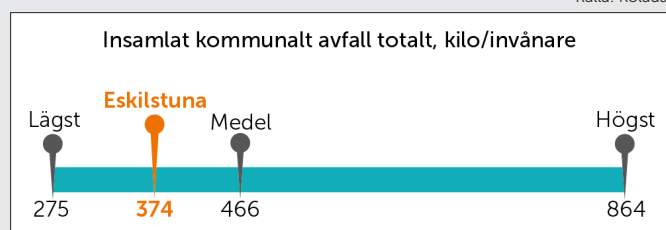
Gemensam satsning på minskad klimatpåverkan tillsammans med företag, organisationer och invånare mot målet klimatpositiva Eskilstuna 2045. (KS, alla nämnder och bolag)

Samverkan med företag och organisationer fortsätter genom arbetet med Klimatevolution och flera workshops har genomförts. Transportklustret har särskilt uppmärksammats och vunnit Eskilstuna kommuns miljöpris. Energy Evolution Centers fortsätter stötta företag i sin energiomställning och vi samverkar med andra kommuner genom vårt deltagande i Viable Cities.

Kommunens kvalitet i korthet (KKiK) är ett nationellt projekt som omfattar cirka 170 kommuner. Ett urval av nyckeltal presenteras nedan för att visa Eskilstunas resultat i förhållande till medelvärde för kommuner samt spridning mellan lägst och högst resultat.

Källa: Kolada

Källa: Kolada

Ortsindikatorer	Utfall 2020	Utfall 2023	Mål 2023	Måluppfyllelse	Riket
Utsläpp till luft av växthusgaser, ton CO ₂ -ekvivalenter/invånare. *	2,29	2,31	2,43	●	4,5
Hushållsavfall som går till förbränning, kg/invånare. *	147	120	128	●	-
Organisationsindikatorer	Utfall 2020	Utfall 2023	Mål 2023	Måluppfyllelse	Riket
Specifik energianvändning i kommunens verksamhetslokaler, kWh/kvm och år.	149,2	146,1	146,0	●	-
Specifik energianvändning i kommunägda bostäder, kWh/kvm och år.	115,6	112,1	115,3	●	-
Fossilfri körning med personbilar, kommun-koncernen, andel (%).	55	72	100	◐	-
Installerad effekt solceller i Eskilstuna kommun geografiskt område, MW. *	12,8	28,4	15,0	●	2 375
Installerad effekt solceller i Eskilstuna kommunkoncern, MW.	1,6	4,9	4,0	●	-
Busresor med stads- och landsortstrafik, miljoner resor.	5,5	6,8	8,5	◐	-

* Eftersläpning av publicerade data.

Fotograf: Anna Peldan, Eskilstuna kommun

God kvalitet och värdeskapande processer

Bedömning	Trend
 Målet delvis uppfyllt	 Oförändrad mot föregående år

Det strategiska målet God kvalitet och värdeskapande processer bedöms vara delvis uppfyllt. En ny riktlinje för kvalitets- och verksamhetsutveckling och en reviderad värdegrund ska stärka medarbetar- och användardriven verksamhetsutveckling i syfte att få än mer träffsäkra välfärdstjänster och samhällsservice. Utvecklingstakten behöver öka för att klara en allt mer accelererande förändringstakt i samhället. Mandatperiodssatsningen på digitalisering har lagt en god grund för att vi bättre ska kunna tillgodogöra oss nyttorna av den tekniska utvecklingen.

Ökad utvecklingstakt

Utvecklingstakten kan öka genom att förbättra befintliga arbetssätt, service och tjänster, förnya genom att använda den acceleration som digitaliseringen medför eller att sluta med arbetssätt som inte skapar tillräcklig nytta för kunder och invånare. I den nya riktlinjen för kvalitets- och verksamhetsutveckling framgår vilken kultur, vilka strukturer och systematik som behövs när verksamheter utvecklas. Utveckling ska ske tillsammans med kunder, invånare och över verksamhetsgränser.

Avgörande för att öka utvecklingstakten är en kultur där medarbetare och dem vi är till för, i större omfattning driver verksamhetsutvecklingen tillsammans. Det i sin tur kräver en annan form av styrning och ledning, vilket stöds av styrdokument för medarbetar, chefs- och ledarskap. Förankring av styrdokument har skett på chefsdagar, utbildningar i modigt ledarskap och medarbetarskap. Dessutom har 120 medarbetare under våren 2023 utbildats i förbättringskunskap för fortsatt implementering och förankring i förvaltningar och bolag. Flera verksamheter beskriver att det stärkt kulturen, men en analys visar att det krävs ytterligare insatser för att nå fler medarbetare. En kommunikationsplan med aktiviteter kommer därför att tas fram för att ge stöd till chefer och medarbetare i att stärka utvecklingstakten. Under året har förberedelser skett för att kunna ge förvaltningar och bolag stöd och utbildning i Modigt ledarskap och medarbetarskap samt förbättringskunskap.

Under våren har strukturerna för uppföljningsarbetet på ledningsnivå förenklats för att minska rapporteringsmängden och skapa utrymme för utveckling och dialog. En ny strategisk inriktning för 2024 - 2027 beslutades i juni och ett nytt arbetssätt har införts för koncerngemensam utveckling som tydligare utgår från målen i strategisk inriktning.

Utvecklingsarbetet hålls sedan augusti samman av nya koncernutvecklingsgrupper (KUG) och processutvecklingsgrupperna (PUG) har samtidigt utvecklats. Även ägardirektiven har omarbetats i struktur och innehåll för att direktiv och målsättningar riktade till bolagskoncernen ska bli tydligare och enklare att följa upp. Strukturer och arbetssätt har tagits fram för att medvetet kunna prioritera projekt som ger störst nytta. Arbetssättet med resurs- och kapacitetsplanering kommer att prövas med start i januari 2024. Även en enkel handbok med verktyg och utbildningar har tagits fram för att på arbetsplatsnivå

kunna arbeta systematiskt med verksamhetsutveckling i stegen planera, utföra, följa upp och förbättra (PUFF).

Kundnöjdhet

Kundundersökningar visar på ett gott bemötande och över lag god nöjdhet. Kundernas omdöme varierar dock, exempelvis är företagen mycket nöjda med myndighets servicen och äldres nöjdhet med hemtjänst har förbättrats medan nöjdheten med vård- och omsorgsboenden har försämrats.

Digital transformation

Digitaliseringen ger möjligheter att öka utvecklingstakten och som grund finns Eskilstunas program för digital transformation beslutat av kommunfullmäktige år 2019. Alla förvaltningar har tagit fram prioriteringar och planer för sin digitala transformation. Kommunen har under fyra år satsat 37 miljoner kronor på digitalisering varav 16 miljoner kronor var avsatta för 2023. Målet har varit att öka organisationens digitala mognad och därigenom förmågan att kunna dra nytta av digitaliseringens möjligheter.

En tredjedel av de avsatta medlen har använts till att bygga upp grundläggande förutsättningar så som kartlagda arbetsprocesser inom IT- och digitalisering, metoder för att prioritera projekt (portföljstyrning) och förvaltning och livscykelhantering av system (objektsförvaltning). Dessutom har regional och nationell samverkan utvecklats, IT-komponentregister införts och gemensamma digitala plattformar för IT och digitalisering skapats.

Resterande del av medlen har använts inom de olika områdena i program för digital transformation. Området Smart och individanpassad välfärd har bland annat haft fokus på projektet helhetsleverans av välfärdstjänster, 360-kameror/robotar för att öka närvaron i skolan samt DigidelCenter som startade i september på stadsbiblioteket. Där kan man gratis få tips och rådgivning kring vardagliga it-bekymmer som rör datorer, surfplattor och mobiltelefoner samt lära sig mer om appar och e-tjänster eller prova på välfärdsteknik.

Inom området Digital och hållbar stad och landsbygd har arbete bedrivits med exempelvis digitala nycklar inom vården, tillämpning av Internet of things (IoT), öppna data samt digitala tvillingar. Det sistnämnda innebär att en kopia staden byggs upp digitalt och kan då bland annat visa hur trafikflöden fungerar.

Inom området Självklar självservice har arbete med kommun-gemensamma lösningar för att öka tillgängligheten för invånare genom digital tidsbokning, digitala brevutskick och Mina sidor pågått. Servicewebben, där invånare kan få svar och hantera enklare frågor, har tillgänglighetsanpassats och prisats. Webbplatsen eskilstuna.se har även blivit högst rankad kommunwebbplats i Norden. E-tjänsteutveckling har fortsatt i kommunsamarbetet Fyra Mälarstäder (4M).

Effektivisering har även skett genom införande av Microsoft 365 samt modernisering och standardisering av den digitala arbetsplatsen genom klient som tjänst. Dessutom har den digitala arbetsplatsen och arbetsmiljön analyserats och detta har gett underlag till nytt intranät och medarbetarportal.

Resultatet i mätningen av kommunorganisationens digitala mognad blev lägre än tidigare år och målet uppnåddes ej. Analysen har visat att de åtgärder som genomförts dock har

ökat medvetenheten om det digitala arvets negativa påverkan på vår digitala förmåga. Uppföljningen visar också att arbete har bedrivits inom samtliga förbättringsområden som pekats ut i en forskningsrapport från Göteborgs universitet.

En kommunikativ organisation

Medborgarundersökningar visar ett godkänt resultat för hur invånarna upplever informations- och kommunikationsarbetet. Kommunfullmäktige har beslutat om nya och reviderade styrdokument inom kommunikationsområdet och ett arbete har påbörjats för att tydliggöra de förväntningar som ställs på medarbetare, chefer och ledning. Stöd har utvecklats för att underlätta för chefer och medarbetare att ta sitt kommunikationsansvar.

Arbetsprocesser har effektiviserats inom kommunikationsområdet, bland annat i form av att standardisera cirka 75 olika återkommande kommunikationsinsatser. Dessutom har en ny mediebank lanserats. Ett årshjul har tagits fram för att planera, prioritera, genomföra och följa upp kommunikationsinsatser. Syftet är att få ett tydligt flöde från strategisk inriktning, via årsplan till det operativa kommunikationsarbetet.

När det gäller delaktighet har lärdomar dragits från arbetet med medborgardialog i komplexa frågor och dessa ska implementeras i riktlinjer och anvisningar under 2024.

Serviceundersökningen visar 95 procent av invånarna är nöjda med kontakt, bemötande och hantering av enklare frågor och ärenden, men tillgängligheten kan förbättras. Inom området service och tillgänglighet har ett flertal aktiviteter pågått utifrån kommunens servicemodell för att förbättra kommunens tillgänglighet genom i första hand digitala tjänster.

Inom kriskommunikationsområdet har arbete skett för att standardisera kommunikationsinsatser utifrån typhändelser, bland annat desinformation. Många händelser i Eskilstuna har krishanterats under året och där har kommunikation varit väsentligt.

Inom attraktivitetsområdet pågår ett kommunikationsarbete för att stödja arbetsgivares arbete med kompetensförsörjning samt för att synliggöra Eskilstunas utveckling och utbud. Dessutom arbetar kommunen tillsammans med Mälardalens universitet och studentkåren för att synliggöra Eskilstuna som en attraktiv studentstad.

God säkerhetskultur

Säkerhetskulturen har stärkts och under hösten genomfördes riktade krisledningsövningar med enskilda förvaltningar med gott resultat, samt riktad utbildning mot två stabsfunktioner. Under 2022 och 2023 genomfördes ett stort antal PDV-övningar (pågående dödligt våld) för skola, mötesplatser och några enheter inom olika förvaltningar. Dessa riktade utbildningar håller på att transformeras till vår utbildningsportal (KUL). I början av oktober lämnades den kommungemensamma risk- och sårbarhetsanalysen in till länsstyrelsen, därefter påbörjats arbetet med att utveckla kontinuitetsplaner.

Arbetet med att minska organisationens sårbarheter gällande informationssäkerhet och i synnerhet cybersäkerhet har fortsatt. Medvetenhet och kunskap har ökat bland annat genom digitalt informationsmaterial på intranätet och genom digitala eller lärarledda utbildningar.

Att informationsinsatserna gett effekt har kunnat utläsas genom olika mätningar, bland annat har antal anmälningar rörande spam/phishingmejl konstant ökat. I mätning av organisationens digitala mognad har området informationssäkerhet nått ett bättre resultat än tidigare.

Summering av åren 2020 – 2023

Eskilstuna kommunkoncern står inför stora utmaningar. Flera aspekter utmanar våra verksamheter så som ojämförbara och ojämliga livsvillkor, globalisering, miljö, tillväxt, fler äldre, färre i arbetsför ålder, digitalisering och en accelererande förändringstakt. Därför har under ett par års tid arbete skett med att ta fram en riktlinje som syftar till att öka utvecklingstakten och få än bättre effekt av kvalitets och verksamhetsutvecklingen.

Eskilstunas program för digital transformation beslutades av kommunfullmäktige år 2019. Alla förvaltningar har tagit fram prioriteringar och planer för sin digitala transformation. Digitaliseringsarbetet har varit en del av mandatperiodssatsningarna och stor kraft har lagts på att skapa en grund för det fortsatta digitaliseringsarbetet.

Effektivare administration var ett förändringsarbete som syftade till att utveckla kommunens stödprocesser för att ge ett mer professionellt och likvärdigt stöd till verksamheterna. Under våren 2021 samordnades fler än 100 medarbetare till serviceförvaltningen och kommunledningskontoret. Roller och ansvar sågs över, processerna utvecklades och förbättringsinitiativ prioriterades. Projektet avslutades i juni 2021. Stödprocesserna fortsätter utvecklas utifrån framtagna målbilder och strategiska utvecklingsplaner. ■

1-åriga åtaganden

Implementera den koncerngemensamma kvalitets- och verksamhetsutvecklingsprocessen för att skapa en ökad förbättringstakt i syfte att öka måluppfyllelsen. (KS, alla nämnder och bolag)

Riktlinje för kvalitets- och verksamhetsutveckling samt reviderad värdegrund antogs av kommunfullmäktige i april 2023 och har förankrats på ledningsmöten, chefsdagar samt genom att 120 medarbetare har utbildats. Långsiktig kommunikationsplanering för att öka utvecklingstakten har påbörjats med fokus på att stärka medarbetardriven verksamhetsutveckling.

Verkställa planerna för digital transformation inom områdena för individanpassad välfärd, smart och hållbar stad, självklar självservice och effektiva stödprocesser. (KS, alla nämnder och bolag)

Arbetet har fortsatt utifrån satsningen för genomförandet av programmet för digital transformation. Samtliga nämnder har tagit fram planer för digital transformation, genomförandegraden varierar dock och arbetet fortsätter kommande år. Stort fokus har lagts på att utveckla grundläggande förutsättningar och att utveckla kommunkoncernens digitala förmåga.

Organisationsindikatorer	Utfall 2020	Utfall 2023	Mål 2023	Måluppfyllelse	Riket
Medborgarupplevelse av kontakt och ärendehantering, andel nöjda (%).	90	95	93		-
Löst ett enklare ärende (faktisk lösningsgrad), andel (%).	66	67	93		-
Digital mognad i offentlig sektor (DiMIOS), andel (%).	40	37	51		51
Verksamhetsområden (huvudprocesser) med nöjda brukare och kunder som ligger i nivå eller över riket i nationella mätningar, andel (%).	57	50	70		-

Attraktiv arbetsgivare

Bedömning	Trend
 Målet delvis uppfyllt	 Bättre än föregående år

Det strategiska målet Attraktiv arbetsgivare bedöms delvis vara uppfyllt. Sjukfrånvaron har sjunkit från föregående år men ligger högre än den uppsatta målnivån. Stort fokus har lagts på att bryta utvecklingen av hög sjukfrånvaro i kvinnodominerade verksamheter. Olika insatser pågår för att säkra en långsiktig kompetensförsörjning. Att aktivt arbeta för ett jämställt och hållbart arbetsliv som del i att vara en attraktiv arbetsgivare är avgörande för att klara kompetensförsörjningsutmaningen.

En attraktiv arbetsgivare – stabil kompetensförsörjning

Det aktiva arbetet för att vara en attraktiv arbetsgivare har fortgått. Insatser har genomförts för att klara kompetensförsörjningsutmaningen utifrån verksamheternas behov. En uppdaterad gemensam kompetensförsörjningsprocess är framtagen inom organisationen. Stöd tas dels i Sveriges kommuner och regioners (SKR) nio kompetensstrategier för att vara en attraktiv arbetsgivare, skapa nya lösningar och främja ett hållbart arbetsliv. Dels i SKR:s rekommendationer för att bedriva en jämställd arbetsgivarpolitik. Utifrån ett kompetensförsörjningsperspektiv med hållbart arbetsliv har samverkan med Mälardalens universitet (MDU) som strategisk partner aktiverats. Inom kommunkoncernen har tio pilotprojekt med centralt beviljade medel bedrivits inom Verktygsådan Kompetensförsörjning. Ytterligare sex pilotprojekt har fått medel. Dessa syftar till att pröva nya arbetssätt direkt på arbetsplatserna för att stödja arbetsmiljö, fånga upp bristyrken och utveckla verksamheten. De ska också bidra och stimulera till att använda kompetensen rätt, rekrytera bredare och stärka medarbetares utveckling. En insats som främjar språkutveckling har prövats i verksamheten som bidrag till att få fler i jobb. En översyn av personalförmåner är genomförd.

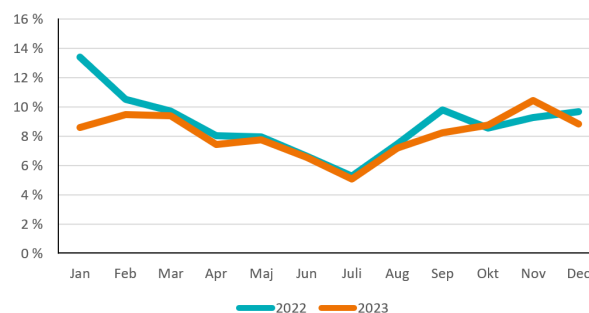
Hållbart arbetsliv och arbete med att minska sjukfrånvaro

Kommunkoncernens totala sjukfrånvaro landade på 7,7 procent 2023 en minskning från 8,4 procent 2022. I kommunen har den totala sjukfrånvaron fortsatt att minska och uppgick till 8,1 procent 2023 vilket kan jämföras med 8,9 procent året innan. Sett över åren sedan 2019 har sjukfrånvaron i kommunkoncernen och kommunen stabiliserats och ligger 2023 på samma nivåer som före pandemin. Dock är sjukfrånvaron för hög i förhållande till uppsatt mål. Skillnader finns mellan könen där kvinnorna fortfarande har högre sjukfrånvaro än männen. En förklaring till minskningen i sin helhet, skulle kunna förklaras med ett starkt ihållande av fokus på chefers förutsättningar i arbetsvardagen såväl som på arbetsgruppers och enskilda medarbetares arbetsmiljö. Det har handlat om förändrade arbetssätt, minskad administration, arbetsmiljöarbete till utrymme för kompetensutveckling.

Enligt Försäkringskassan finns en stor del av sjukskrivningarna i riket bland kvinnor kopplat till psykisk ohälsa och sjukfrånvaro med stressrelaterade diagnoser. Eskilstuna kommunkoncern

har bevakning på denna risk som återkommande följs upp som en del i det årliga systematiska arbetsmiljöarbetet. Detta för att hinna fånga upp i tid. Arbetsmiljöinsatser genomförs med fokus på återhämtning som främjar friskare arbetsplatser. Sjukfrånvaron bland medarbetare i organisationens kvinnodominerade verksamheter, det vill säga främst inom vård- och omsorg samt barn och utbildning, ligger högre än andra verksamheter med jämnare könsfördelning. Även social verksamhet ligger högre. Starkt fokus riktas därför på insatser för att minska sjukfrånvaron i dessa verksamheter. Ett förarbete har gjorts och insatser på strukturell, grupp- och individnivå har identifierats och påbörjats i genomförande. En långsiktig samverkan med MDU har påbörjats. Det handlar om uppföljning och utvärdering, samproduktion och forskning gällande dessa insatser för att minska sjukfrånvaron bland medarbetare i kvinnodominerade verksamheter. Syftet är att ge långsiktig verksamhetsnytta genom att driva relevanta insatser som ger hög utväxling för ett hållbart arbetsliv.

Sjukfrånvaro kommunen, jämförelse 2022-2023

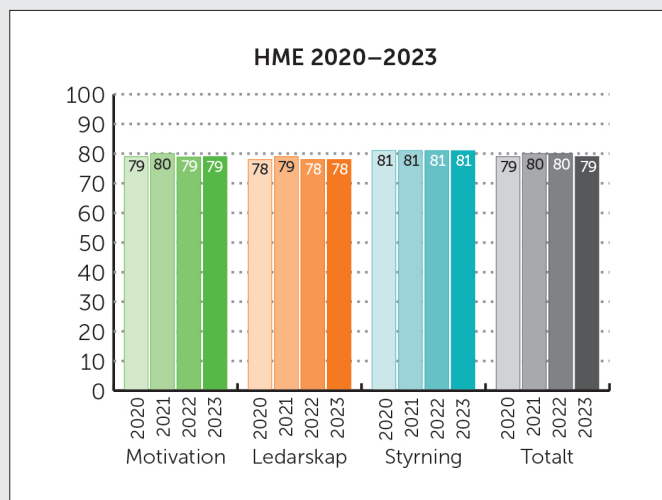
Tillitsfullt ledarskap och aktivt medarbetarskap

För att främja chefsförsörjningen i organisationen har utbildningssatsningen Framtidens ledare genomförts med 20 deltagare. Inom Högre chefsprogrammet deltog sex medarbetare. Insatsen har skett i samverkan med Regions Sörmland, Region Västmanland och Västerås stad.

Dialoger har genomförts med chefsrepresentanter inför översyn av kommungemensamma chef- och ledarutvecklingsinsatser. Chefers förutsättningar har prioriterats högt i vardagen. Det har varit angeläget som stöd i att arbeta vidare med att leva upp till policy och riktlinjer för medarbetarskap, chef- och ledarskap. I utbildningen Modigt ledarskap har cirka 20 chefer deltagit. En uppdatering av utbildningen har genomförts för att anpassa innehållet till den nya riktlinjen för kvalitet- och verksamhetsutveckling. Utifrån 2022 års medarbetarundersökning har verksamheterna fortsatt arbetet med att utveckla organisationens enheter/grupper. Organisationens värden, vår gemensamma kultur, har uppdaterats under våren. De nya värdeorden ska bidra till en utvecklad förbättringskultur och att tydliggöra ett aktivt medarbetarskap och ett tillitsfullt ledarskap.

Summering av åren 2020 – 2023

Vid slutet av perioden har två av fyra mål på organisationsindikatorerna nåtts inom området Attraktiv arbetsgivare. Den totala sjukfrånvaron har minskat över perioden, både i kommunkoncernen och i kommunen, men målnivåerna har ännu inte uppnåtts. Det hållbara medarbetarengagemanget (HME) har varit stabilt under perioden men avslutades med att ligga något under uppsatt mål 79 (80) också i jämförelse med riket 80. På indexet motivation och på ledarskap visas en variation mellan 78–80, om än marginell, medan indexet styrning har funnits på samma nivå 81 kommunövergripande genom hela mandatperioden. I utfallet HME 2023 hade fem av kommunens samtliga förvaltningar ökat sitt HME, framför allt stadsbyggnadsförvaltningen (nu samhällsbyggnadsförvaltningen). Bland de fyra förvaltningar som minskat i resultat, hade socialförvaltningen minskat mest. Indikatorn Antal utrikesfödda i kommunen följs upp med utfall från föregående år där målen har uppfyllts till och med 2022. Av medarbetarundersökningen framgår att indikatorn Medarbetare som är stolta över att arbeta inom Eskilstuna kommun, har legat stabilt och över i jämförelse med målen de senaste tre åren, sett till de tre högsta skattningnivåerna. Detta, trots en minskning på sista året till 87 procent från 90 procent föregående år. Kvinnorna upplever sig lite stoltare än männen. Bland de som svarat visas att de som upplever sig minst stolta är de mellan 30–39 år och de som upplever sig mest stolta är medarbetare över 60 år.

Sammantaget har en tydlig riktning med fokus under perioden visat resultat. Fokus såsom arbetsliv och friskare arbetsplatser, stärkandet av ett aktivt medarbetar- och ledarskap, samt fokus på möjligheter att behålla och attrahera medarbetare med möjligheter till kompetensutveckling och lärande i arbetsvardagen. Som ett led i att nå en optimal bemanning utifrån brukarnas behov har initiativ inletts med att stärka grundbemanningen samt skapa förutsättningar för mindre chefsgrupper. Det ska bidra till att minska sjukfrånvaron inledningsvis inom kvinnodominerade verksamheter. Ett förbättrat systemstöd för bemanning har införts. Barn- och utbildningsförvaltningens bemanning har samordnats till vård- och omsorgs-

valtningen. Arbetet med att bemanna verksamheterna utifrån brukarnas behov, en hållbar arbetsmiljö för medarbetarna och en stabil ekonomi fortsätter att stärkas framåt. De viktigaste framstegen under mandatperioden har bland annat varit ett gemensamt ihållande av arbetet med att förbättra chefernas förutsättningar och handlingsutrymme att leda, stödja och utveckla i verksamheterna. Det antas ha lett till ett fortsatt hållbart HME.

1-åriga åtaganden

För att stärka cheferna i deras uppdrag fortsätter förvaltningar och bolag att utveckla de organisatoriska förutsättningarna. Insatserna ska främja ett hållbart arbetsliv för chefer och medarbetare. (KS, alla nämnder och bolag)

Åtagandet främjar ett hållbart arbetsliv för både chefer och medarbetare. Exempel på insatser som genomförts är teambildning, avslutssamtal, uppföljning och analys för cheferna har underlättats, ledningsdialoger, enklare administration, chefer delar personalansvar över enhetsgränserna, förtydligade roller och identifierade sårbarheter. Insatser som främjar friskare arbetsplatser har spridits till andra verksamheter..

Organisationsindikatorer		Utfall 2020	Utfall 2023	Mål 2023	Måluppfyllelse	Riket
Sjukfrånvaro kommunkoncern, andel (%).	♂	9,0	7,7	6,8		-
	♀	10,3	8,8	7,7		-
	♂	5,7	4,9	4,1		-
Sjukfrånvaro kommun, andel (%).	♂	9,5	8,1	7,0		8,1
	♀	10,5	9,0	7,8		8,8
	♂	5,9	5,2	4,0		5,7
Hållbart Medarbetarengagemang HME, totalindex kommun.	♂	79	79	80		80
	♀	79	80	80		80
	♂	78	78	80		79
Anställda utrikes födda i kommunen, balanstal. *		0,8	0,9	1,0		0,9
Medarbetare som är stolta över att arbeta inom Eskilstuna kommun, andel (%)		90	87	83		-

* Utfall avser år 2019 och 2022. Balanstalet 1,0 innebär att det är samma andel utrikes födda bland de kommunalt anställda som i kommunens befolkning. Ett tal mindre än 1,0 visar på en lägre andel än i befolkningen.

Ett grundligt arbete har genomförts gällande lönebildning. Utveckling av processen har medfört att rekrytering och kompetensförsörjningsbehov, lönestruktur och marknadsjämförelse, tillsammans med ekonomiska förutsättningar och behov har analyserats tillsammans. Detta har resulterat i ett stabilare underlag för lönestrategiska beslut.

Revidering av arbetssätt för kompetensförsörjning har slutförts så att ytterligare fokus tas på att möta upp kompetensbehov utifrån förändringar i verksamhet och dess verksamhetsplanering. Den digitala portalen för kompetensutveckling, utbildning och lärande (KUL) har fortsatt att utvecklas. Målet med portalen är att förbättra möjligheterna för att stödja lärande och kompetensutveckling. Den bidrar till förenklad kompetensplanering för chefer och att främja kompetensutveckling för medarbetare via olika lärformer direkt i arbetet. Lärande stimulerar ofta till handlingskraft, stärker engagemang och resultat som bidrar till förändrade arbetssätt. Kompetensutveckling ger organisationen förutsättningar att behålla, attrahera och ställa om kompetens.

Arbetssätt för språkutveckling har initierats och provats i organisationen med framgång. Det ger förutsättningar att möta

kompetensförsörjningsbehov som kan leda till att rekrytera bredare och fler i jobb. En uppdatering av organisationens personalförmåner är klar och förväntas bidra till ett bättre arbetsliv och attraktivitet bland befintliga och potentiella medarbetare.

Avslutningsvis, trots en orolig omvärld, kompetensförsörjningsutmaningen och fortsatt för hög sjukfrånvaro i organisationen, har sjukfrånvaronivån stabiliserats på slutet av mandatperioden. Inför kommande mandatperiod har ett gediget förarbete genomförts med syfte att minska sjukfrånvaron i kvinnodominerade verksamheter och minska kostnaderna. Strukturella insatser har börjat införas inom vård- och omsorgsförvaltningen. Intentionen är att långsiktigt vända utvecklingen av hög sjukfrånvaro och skapa förutsättningar för ett starkt hållbart och jämställt arbetsliv. Det handlar om att utjämna skillnader mellan kvinnor och mäns arbetsvillkor. Målet är en fortsatt minskad sjukfrånvaro, ett arbetsliv med arbetsplatser och ledare som har förutsättningar att utföra sitt jobb och samtidigt må bra genom god bemanning, handlingsutrymme och möjligheter till återhämtning. ■

Stabil ekonomi

Bedömning	Trend
 Målet uppfyllt	 Sämre än föregående år

Det strategiska målet **Stabil ekonomi** bedöms vara uppfyllt. Årets resultat av skatteintäkter och generella statsbidrag och det genomsnittliga resultat för de fyra senaste åren överstiger uppsatta målnivåer. Soliditeten och självfinansieringsgraden har försämrats jämfört med föregående år men överstiger uppsatta målnivåer. Nämnder och bolag som redovisar en ekonomi i balans är under uppsatt mål och avtalstroheten är betydligt bättre än målet. Den sammantagna bedömningen lägger stor vikt vid att det långsiktiga resultatmålet uppnås.

Ett starkt resultat främst hänförligt till engångsintäkter samt skatteintäkter och generella statsbidrag

Årets resultat för kommunkoncernen uppgår till 109 miljoner kronor inklusive rearesultat och nedskrivningar på 7 miljoner kronor. Kommunens resultat uppgår till 199 miljoner kronor medan bolagskoncernen redovisar ett resultat på 318 miljoner kronor exklusive reavinster på 15 miljoner kronor vilket är 41 miljoner kronor bättre än budgeterat resultat. I kommunkoncernen har elimineringsåtgärder gjorts bland annat för utdelning.

Kommunens resultat på 199 miljoner kronor ska jämföras med det budgeterade resultatet på 76 miljoner kronor. För året är resultatet 2,5 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag. Det genomsnittliga resultatet för de fyra senaste åren uppgår till 4,2 procent vilket med god marginal överstiger det långsiktiga målet på 2,5 procent. I resultatet ingår engångsposter i form av exploateringsresultat med 192 miljoner kronor.

Nämndernas sammantagna resultat är negativt med 73 miljoner kronor och det är stora avvikelser mellan nämnderna. Det är främst externvården, äldreomsorgen och hemtjänsten som avviker negativt.

Övriga delar som består av fastighetsenheten, mark och exploatering och kommungemensamma kostnader redovisar ett resultat som överstiger budget med 51 miljoner kronor. Skatteintäkter och generella statsbidrag avviker positivt jämfört med budget med hela 187 miljoner kronor till följd av en större ökning av lönesummans utveckling än vad som tidigare antagits.

Nettokostnadsutvecklingen visar på en ökning med 8,6 procent jämfört med föregående år och med 4,6 procent för skatteintäkter och generella statsbidrag. Alla värden är exklusive jämförelsestörande poster som främst består av exploateringsvinster och rearesultat. Utvecklingen under de senaste fyra åren är 22,5 procent för nettokostnaderna och ökningen av skatteintäkterna och generella statsbidrag är 19,3 procent. Denna utveckling är inte hållbar över tid. En del i den stora nettokostnadsutvecklingen är de ökade pensionskostnaderna där framtida prognoser pekar på en minskad kostnad framöver. Men för att lyckas hålla uppsatta ekonomiska resultatmål framöver krävs en lägre kostnadsnivå eller en högre skattesats. I resultatet ingår en historiskt hög utdelning från bolagskoncernen på strax över 320 miljoner kronor.

Under mandatperioden är fokus att klara välfärdsuppdraget genom långsiktig planering och en ekonomi i balans.

Investeringar

Kommunkoncernens nettoinvesteringar inklusive bidrag till statlig infrastruktur uppgår till 2 106 miljoner kronor, vilket var 1 312 miljoner kronor lägre än budgeterat. Trots den stora avvikelser är investeringsnivån hög och beror på att både kommunen och bolagen har stora investeringsbehov dels relaterat till demografin men framförallt ett bestånd som börjar bli föråldrat och där stora reinvesteringar krävs. Kommunens investeringar uppgick till 718 miljoner kronor medan Energi och miljö investerade 771 miljoner kronor och Kommunfastigheter 660 miljoner kronor.

Investeringar i verksamhetsfastigheter står för den största delen av kommunens investeringar, 448 miljoner kronor, en avvikelse jämfört med budget med 542 miljoner kronor. De största investeringarna har skett inom grundskolan där bland annat byggnationer på Skogsängsskolan och Munktellskolan skett under året.

Självfinansieringsgraden i kommunkoncernen uppgick till 38 procent och i kommunen till 75 procent. I kommunen budgeterades en självfinansieringsgrad på 26 procent och avvikelsen förklaras av att investeringsvolymen inte kom upp i planerade nivåer samt att resultatet blev bättre än planerat. Den genomsnittliga självfinansieringsgraden i kommunen de senaste fyra åren är 67 procent, vilket är högre än målet på 50 procent.

Inköpsstyrning

Den totala inköpsvolymen i kommunen uppgår till cirka 1,7 miljarder kronor. Avtalsstroheten har årligen ökat och uppgick till 94 procent 2023. Att nå en 100-procentig avtalsstrohet är inte eftersträvarvärt bland annat för att det skulle innebära för höga administrationskostnader, men det finns en förbättringspotential kvar. Arbetsmetodiken med kategoristyrtd inköp förväntas bidra till fortsatta effektiviseringar i upphandlingar och inköp.

1-åriga åtaganden

Aktiv ekonomistyrning genom förbättrade prognoser, kvalitetssäkrade investeringsprocesser och en koncerngemensam inköpsstyrning för att öka affärsmässigheten. (KS, alla nämnder och bolag)

Fortsatt utveckling av stödprocess ekonomi utifrån målbild och strategisk utvecklingsplan samt förbättringsarbete med särskilt fokus på; budgetprocessen med en kartläggning och instruktion för fortsatt kvalitetssäkring av budgetarbetet. Översyn och utveckling av kommunens långtidsprognos är påbörjad. Ett förslag på en ny resursfördelningsmodell för skolan är framtaget och beslutad i respektive skolnämnd. Fortsatt implementering av kategoristyrning för inköp och utveckling av investeringars planering och uppföljning.

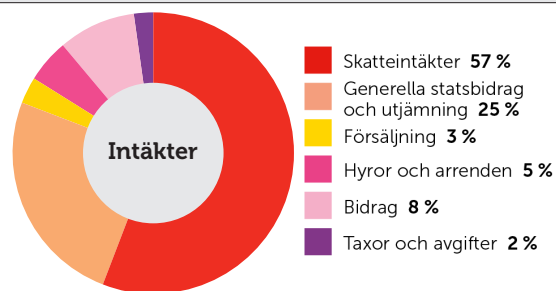
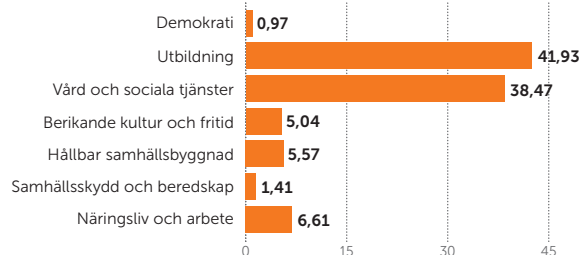
Organisationsindikatorer	Utfall 2020	Utfall 2023	Mål 2023	Måluppfyllelse
Resultat i förhållande till skatteintäkter och generella statsbidrag, kommun i genomsnitt under de fyra senaste åren, andel (%).	2,9	4,2	2,5	●
Soliditet inkl. pensionsåtaganden kommunkoncern, andel (%).	19,8	20,7	16,0	●
Investeringarnas självfinansieringsgrad i genomsnitt under de fyra senaste åren, andel (%).	57	67	50	●
Avtalstrohet, andel (%).	91	94	85	●
Nämnder och bolag med ekonomi i balans, antal.	17	13	Alla	●

Motverka välfärdsbrottlighet

Lagen om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete trädde i kraft juli 2023. Enligt lagen ska kommunerna kartlägga brottsligheten inom sitt geografiska område och ta fram en lägesbild. Utifrån lägesbilden ska de sedan ta ställning till behovet av åtgärder och besluta om en åtgärdsplan.

Eskilstuna kommun har inlett samverkan med fem kommuner i Mälardalen och Polisen för att samordna arbetet mot organiserad brottslighet och välfärdsbrott. Samverkansformen bli en möjliggörare i det brottsförebyggande arbetet som ska ske genom ökad tillsyn och kontroll inom flera olika branscher. Arbetsgrupper har bildats inom sju olika områden bland annat för att ge ökad kompetens, förstärkt samordning mellan myndigheter och effektivt användande av resurser. ■

Så användes 100 kronor av din kommunalskatt 2023

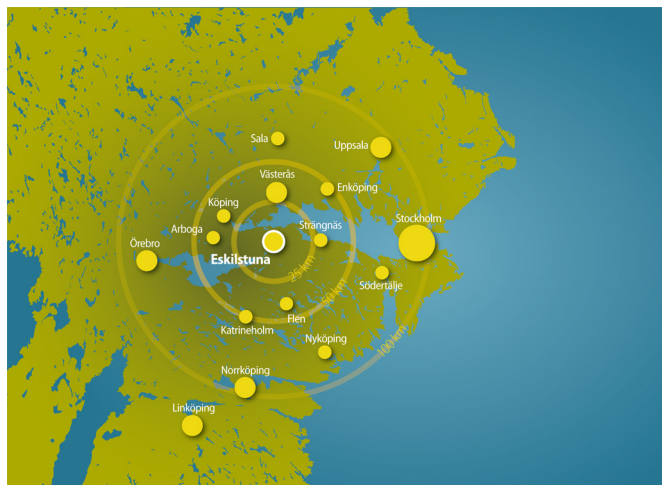

Skattesats kronor

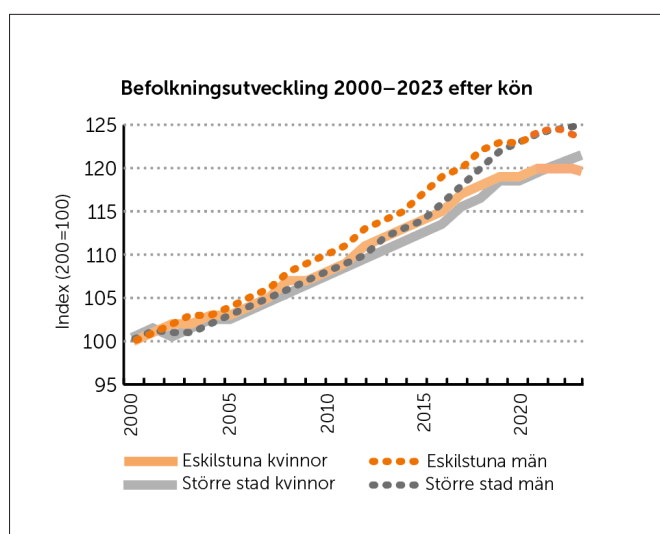

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Eskilstuna kommun

Landareal (2023)	1 100 km ²
Befolkningstäthet (2023)	97,7 invånare/km ²
Folkmängd (2023)	107 468
kvinnor	53 514
män	53 954
Befolkningsförändring (2023)	-450
Antal pendlare (2021)	17 445
kvinnor	7 114
män	10 331
Pendlingsökning (2021)	1 395
kvinnor	620
män	775

Efter en period med låg befolkningstillväxt under 1990-talet har Eskilstuna sedan millennieskiftet haft en god befolkningstillväxt. Vändningen föregås av flera strukturella förändringar. Vi får ett nytt campus i början av 90-talet, kommunikationerna förstärks med Svealandsbanan 1997 och motorvägen mot Stockholm blir klar 1999. Invandring har haft stor betydelse för befolknings-

ökningen och bidrar till en större procentuell ökning av både män och kvinnor jämfört med andra större städer.*

Sedan år 2020 har ökningstakten i Eskilstuna stannat av och den procentuella utvecklingen är nu lägre än gruppen större stad. Senaste året har befolkningen minskat i Eskilstuna.

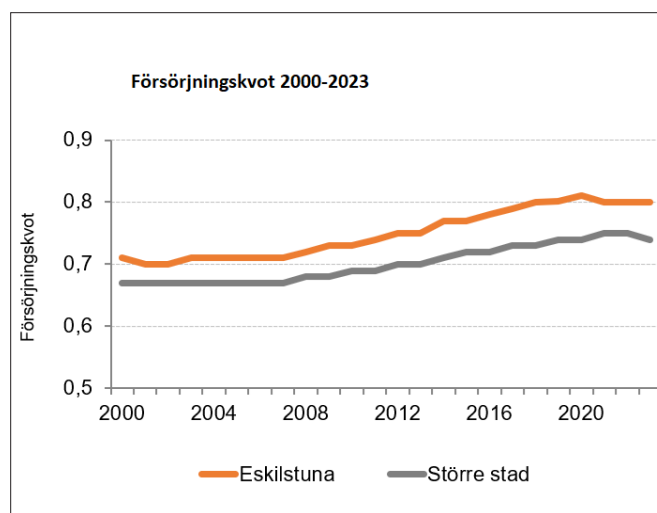
Minskningen förklaras i huvudsak av att färre barn föds och att utvandringen har ökat.

Antalet pendlare till och från Eskilstuna var under 2021 17 445 personer och ökade med 1 295 personer mellan åren 2020 och 2021. Den stora ökningen förklaras till stor del av att det var färre pendlare under pandemin. Det är två års eftersläpning i pendlingsstatistiken.

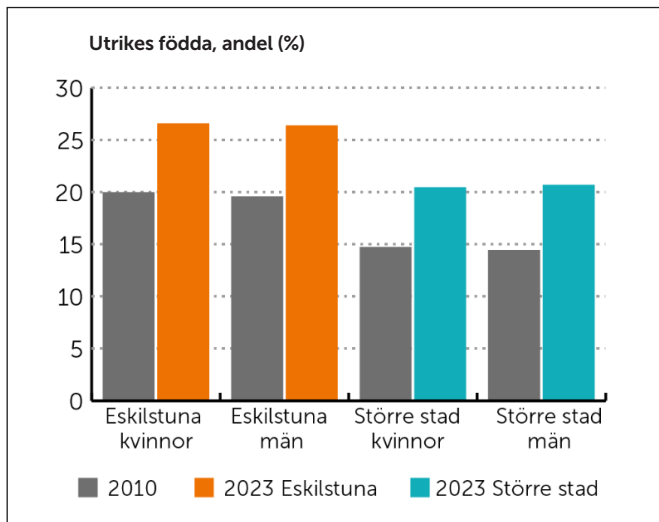
* Större stad - Kommuner med minst 50 000 invånare varav minst 40 000 invånare i den största tätorten (SKR)

Ålderstruktur 2015-2023, andel i procent (%)

	Eskilstuna			Större stad		
	2015	2020	2023	2015	2020	2023
0-19 år	23,9	24,8	24,2	22,7	23,3	22,9
kvinnor	23,2	24,1	23,7	22,0	22,6	22,3
män	24,5	25,5	24,7	23,4	23,9	23,5
20-64 år	56,4	55,4	55,5	58,3	57,5	57,4
kvinnor	55,3	54,5	54,6	57,2	56,4	56,3
män	57,5	56,2	56,3	59,4	58,5	58,4
65-79 år	14,8	14,7	14,6	14,0	14,2	14,1
kvinnor	15,3	15,2	15,1	14,6	14,8	14,7
män	14,4	14,2	14,1	13,4	13,5	13,5
80+ år	4,9	5,2	5,7	5,0	5,1	5,7
kvinnor	6,2	6,2	6,6	6,1	6,2	6,7
män	3,6	4,1	4,9	3,8	4,1	4,7

Både i Eskilstuna och i Större stad utgör den arbetsföra befolkningen, personer mellan 20-64 år, den största andelen. Därefter följer barn, 0-19 år, seniorer, 65-79 år, och äldre, 80+ år. Den demografiska försörjningskvoten beräknas som summan av barn, seniorer och äldre dividerat med antal personer i arbetsför ålder. Måttet visar hur många personer varje person som arbetar måste "försörja" förutom sig själv. Önskvärt är ett lågt värde. Eskilstunas försörjningskvot 2023 var 0,80 medan genomsnittet i Större stad var 0,74.

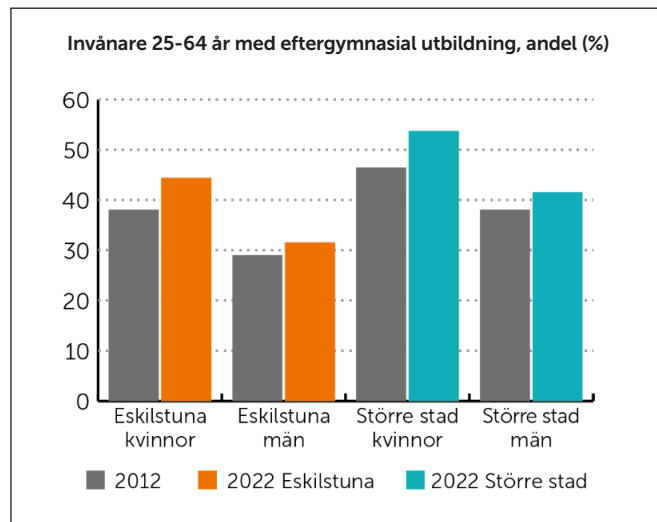
Utrikes födda

Invandringen har bidragit till Eskilstunas folkökning och utgör en relativt stor andel av vår befolkning jämfört med andra kommuner. År 2010 låg Eskilstunas andel av utrikes födda kring 20 procent för både kvinnor och män. I Större stad var genomsnittet omkring 15 procent. 2023 var andelen utrikes födda kvinnor och män i Eskilstuna 26,9 och 26,7 procent, jämfört med 20,4 och 20,6 i genomsnitt i Större stad.

Invånare med eftergymnasial utbildning

Eskilstuna har jämfört med gruppen större stad en lägre andel med eftergymnasial bakgrund. Över tid syns dock en ökning med i dryg en halv procentenhet per år de senaste fem åren. Andelen kvinnor och män med eftergymnasial bakgrund i Eskilstuna var 2022 45 procent och 32 procent jämfört med 54 och 41 i gruppen större stad. Uppgifter för 2023 finns inte tillgängliga än.

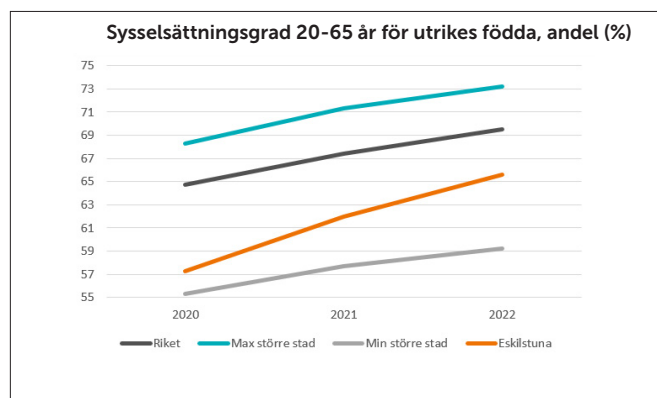
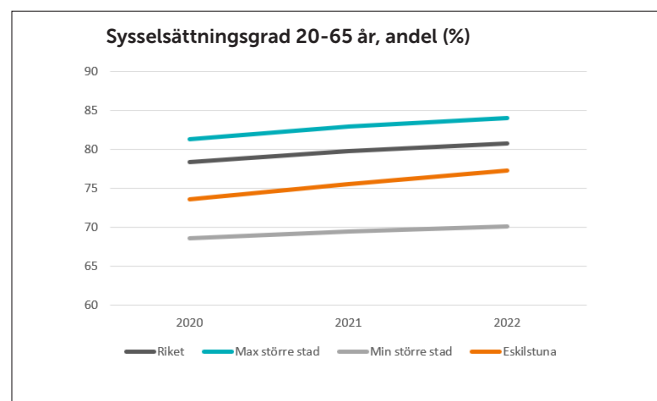
Städer i Mälardalen	Folkmängd (2023)	Folkökning (2023)	Antal pendlare till och från (2021)	Sysselsättningsgrad (2022)
Stockholm	988 943	4 195	2 070	80,6
Uppsala	245 329	3 189	154	76,9
Västerås	159 662	1 009	2 835	80,1
Örebro	159 348	1 291	479	79,5
Eskilstuna	107 468	-450	-	77,3
Södertälje	102 519	93	692	77,1
Enköping	48 292	444	136	83,5
Strängnäs	38 917	391	2 955	82,5
Katrineholm	34 324	-280	705	78,8
Köping	25 978	-142	572	79,8
Flen	15 668	-390	939	74,1
Arboga	14 002	-81	441	80,8

Utveckling av sysselsättningsgrad

Sysselsättningsgraden har ökat de senaste åren och närmar sig rikets medelvärde. År 2022 var andelen 75,4 procent för kvinnor och 79,0 för män. I riket är motsvarande siffor 79,6 och 81,9 procent. Sysselsättningsgraden för utrikesfödda har ökat snabbare än för riket och var 65,6 procent 2022.

Eskilstuna är en kommun med starka industritraditioner. Här finns flera företag inom tillverkning, inte minst kopplat till tung fordonsindustri. Logistik är en bransch som har ökat mycket de senaste åren. Högst andel förvärvsarbetande finns inom vård och omsorg följt av utbildning. Inom de branscherna är Mälarsjukhuset och kommunen stora arbetsgivare, framförallt för kvinnor. ■

Händelser av väsentlig betydelse

Under sommaren 2023 meddelade Volvo CE att de flyttar tillbaka sitt huvudkontor till Eskilstuna. Flytten skapar förutsättningar för fortsatt utveckling och innovation.

Trygghetsfrågan fortsätter att ligga högt på agendan. I november presenterades en gemensam samverkansöverenskommelse mellan Eskilstuna kommun och polisen. Den nya överenskommelsen ska ligga till grund för det gemensamma brottsförebyggande arbetet framöver. Arbetet riktar sig mot fyra fokusområden: stoppa skjutningar och grovt våld, stoppa nyrekryteringar av barn och unga, trygga det offentliga rummet samt bekämpa systemhotande brottslighet.

Sedan hösten 2023 ingår Eskilstuna i ett nätverk som tillsammans med fem andra mälardalskommuner arbetar mot organiserad brottslighet. Arbetet leds av en styrgrupp bestående av kommundirektörer från respektive kommun och personal från Nationella Operativa Avdelningen från Polismyndigheten. Samarbetet innefattar att representanter från varje kommun arbetar i arbetsgrupper med frågor som rör fusk inom vård och omsorg, sunt samhällsbyggande, felaktiga utbetalningar av försörjningsstöd, fler ska våga anmäla brott, motverka felaktig folkbokföring, miljöbrott samt motverka näringslivskriminalitet. Varje grupp har ansvar att ta fram en aktivitetsplan med tillhörande aktiviteter som ska genomföras under mandatperioden.

Kommunkoncernen fortsätter befinna sig på höga historiska investeringsnivåer. Under 2023 uppgick kommunkoncernens nettoinvesteringar till 2 106 miljoner kronor. Det beror på ett behov av både nya bostäder samt nya verksamhetslokaler. Samtidigt är befintligt bestånd i behov av renovering och upprustning samt att flera investeringar har skjutits från tidigare år.

Det rådande konjunkturläget har påverkat bostadsbyggandet negativt. Under 2023 lämnades 276 startbesked för bostäder, vilket kan jämföras med med 1 193 startbesked under 2022.

Arbetslösheten minskade 2023 och var vid utgången av 2023 11,1 procent. Det är för Eskilstuna den lägsta arbetslösheten sedan 2009. Jämfört med riksnittet är dock arbetslösheten fortsatt hög. 2023 var utbetalningarna av ekonomiskt bistånd 12,5 miljoner kronor lägre än 2022.

Inom äldreomsorgen ökar brukarnöjdheten för de som bor hemma. 2023 är 83 procent av brukarna sammantaget nöjda med hemtjänsten jämfört med 76 procent 2022.

Under året invigdes två nya skolor i form av Skogsängsskolan och Munktellskolan. Det har också tillkommit ett nytt vård- och omsorgsboende för äldre.

Färre barn i förskoleåldern har skapat ett behov av omställning på grund av arbetsbrist inom förskolan. 123 medarbetare har varit övertaliga och 70 av dessa har kunnat erbjudas annan anställning inom kommunkoncernen. Övriga medarbetare har blivit erbjudna visstidsanställning.

Utöver de nya kommunala byggnaderna byggs det även på annat håll i kommunen. En ny tingsrätt är invigd. Mälarsjukhuset fortsätter bygga ut och det planeras för en ny polisstation.

Etableringarna fortsätter med exempelvis Coops nya varulager som blir en av Europas största helautomatiserade terminaler för livsmedel.

I samband med lekmanrevisionens granskning av särredovisningen av VA-verksamheten i Eskilstuna Energi och Miljö AB noterades brister i bolagets historiska hantering av över- och

underskott. Bristerna bestod i att anläggningsavgifter innan 2010 inte periodiserades samtidigt som kostnaderna i VA-verksamheten för perioden 2002–2014 understeg intäkterna, vilket resulterat i ett överskott från VA-verksamheten om 187,4 miljoner kronor. Överuttaget från VA-verksamheten uppgår till 108,7 miljoner kronor och kommer att regleras under en fyraårsperiod genom att bolaget tar ut avgifter som är lägre än kostnaden för verksamheten. Återstående skuld för anläggningsavgifter om de hade periodiserats korrekt uppgår per den 31 december 2023 till 78,8 miljoner kronor. Dessa kommer att återföras med 2,4 miljoner kronor per år för att matcha avskrivningarna för genomförda investeringar.

Mandatperiodssatsningar

I årsplan 2020 beslutades att kommunkoncernen skulle satsa totalt 220 miljoner kronor i ett antal utpekade mandatperiodprojekt under perioden 2020–2023. Inför 2023 hade 156 miljoner kronor förbrukats och för 2023 fanns 64 miljoner kronor avsatt. Satsningarna finansieras genom de medel som erhöles från försäljningen av delar av kommunfastigheters fastighetsbestånd. Av de 220 miljoner kronorna satsades 3 miljoner kronor att finansiera en översiktsplan och arbete med kommande resecentrum medan resterande 217 miljoner kronor fördelades i nedanstående projekt.

Totalt har 80 miljoner kronor satsats på arbetsmarknads-satsningar varav 25 miljoner kronor budgeterades 2023. Syftet med projektet har varit att förvaltningar och bolag tillsammans ska ta krafttag för att motverka utanförskap. Projektet har byggt upp två mötesplatser med jobbcentrum. Verksamheten i Årby startade 2020 medan verksamheten i Frösunda startades i februari 2021. Målet med projektet är bidra till en levande stadsmiljö och välkommande mötesplatser samt att minska arbetslösheten genom stöd till medborgare att få och bibehålla egen försörjning, bland annat genom språkförberedande verksamheter. Verksamheten har från 2024 övergått från projektform till att inrymmas i den ordinarie verksamheten.

Kommunen har också satsat 37 miljoner kronor på digitalisering, av vilka 16 miljoner kronor var avsatt 2023. Målet är att öka organisationens digitala mognad i syfte att bättre kunna tillgodogöra sig nyttorna av digitalisering. En stor del av medlen har satsats på programledning, kompetensutveckling av hela organisationen samt på grundläggande förutsättningar, där fokus har legat på införande av portföljstyrning och objektsförvaltning, kommunens gemensamma IT-och digitaliseringsprocesser, regional och nationell samverkan, införande av IT-komponentregister, cybersäkerhet samt gemensamma digitala plattformar för IT och digitalisering. Satsningar har också gjorts på smart och individanpassad välfärd med fokus på projektet helhetsleverans av välfärdstjänster med vård- och omsorgsförvaltningen som pilot, uppstart av Digidelcenter, samt 360-kameror/robotar för att öka närvaron i skolan. Vidare har medel riktats mot digital och hållbar stad och landsbygd där fokus har lagts på arbete med digitala nycklar inom vården, tillämpning av Internet of things (IoT), digitala tvillingar samt öppna data. Slutligen har också del av budgeten lagts på självklar självservice där fokus har legat på kommundemensamma lösningar till invånare som digital tidsbokning, digitala brevutskick och Mina sidor, gemensam e-tjänsteutveckling av e-tjänster tillsammans med Fyra Mälarstäder, effektivare hantering av ärenden samt utvecklad servicewebs. Projektet inryms i den ordinarie verksamheten från 2024.

I syfte att höja standarden på idrottsplatser och anläggningar har kommunen satsat 30 miljoner kronor på ett anläggningslyft. Detta projekt avslutades 2022. I projektet har flera arenor i kommunen genomgått en allmän uppfräschning, till exempel har över 70 omklädningsrum och 25 duschrum har åtgärdats samt fler än 85 duschbås har byggts. Vidare har över 950 löpmeter fasad målats och över 20 trygghetskapande åtgärder genomförts. Även en viss nybyggnation (650 kvm) har utförts. Av det totala utfallet på 30 miljoner kronor har ungefär 6 miljoner kronor redovisats som investering.

30 miljoner kronor avsattes för en satsning på att höja standarden och genomföra trygghetshöjande åtgärder i skolmiljöer. Projektet avslutades 2022. Även här handlar det om en allmän uppfräschning och att åtgärda eftersatt underhåll. Bland åtgärderna kan nämnas målning, golv, ljudabsorbenter, soltak på förskolegårdar samt förbättrad belysning för att öka tryggheten. Åtgärderna arbetades fram i dialog med barn- och utbildningsförvaltningen och en mängd förskolor, grundskolor och gymnasier har fått ta del av åtgärderna.

För trygghetsfrämjande och brottsförebyggande åtgärder har 40 miljoner kronor avsatts. Totalt hade bara 17 miljoner kronor av avsatta medel förbrukats till och med 2022, då en stor del av åtgärderna finansierats med externa medel. För 2023 fanns 23 miljoner kronor avsatt. Uppbyggnaden av Trygga unga påbörjades under 2020 och där har mandatperiodmedlen använts för att delfinansiera projektet tillsammans med statsbidrag från Socialstyrelsen. Trygga unga är ett strategiskt operativt arbete för att tidigt möta upp oro för och eliminera risker för att barn och ungdomar hamnar i kriminalitet och missbruk. Trygga unga är en utökning av befintliga främjande och förebyggande insatser för att minska våldsbrott och annan kriminalitet bland barn och unga. Den verksamhet som finansierats är en utökning av 16 förebyggande socialsekreterare på socialförvaltningen och 16 fritids-

ledare på kultur- och fritidsförvaltningen som arbetar tillsammans via SSPF-samverkan (Skola, Socialtjänst, Polis och Fritid) kopplat till skolor och uppsökande efter skoltid. SSPF finns på sju skolor. Verksamheten är under utveckling där en reviderad uppdragsbeskrivning arbetas fram för att utöka det samlade arbetet runt barn och unga 0 - 20 år. Det är en utökning av den ursprungliga målgruppen 13–20 och bygger på befintlig samverkan för yngre målgrupper. Arbetet med trygga barn och unga är en viktig del i den nya samverkansöverenskommelsen med Polisen som gäller från 2024. Verksamheten inryms från 2024 i ordinarie budget. Mandatperiodmedlen har också till viss del använts till att finansiera lövstöd på Kultur- och fritidsförvaltningen.

Operation trygga Eskilstuna

Operation Trygga Eskilstuna är en separat satsning om 26 miljoner kronor som har ägt rum under 2023. Medlen har satsats inom ett flertal områden. Inom Kultur- och fritidsförvaltningen har medlen möjliggjort en förstärkt programverksamhet, framförallt i utsatta områden. Vidare har satsning gjorts på handledare till feriepraktikanter för att få en bra och trygg sommarverksamhet. Förvaltningen har även fortsatt översynen av säkerhet och trygghetsåtgärder på kommunens anläggningar, exempelvis har belysningen på Lagersbergs fotbollsplan förbättrats. Slutligen har en extra satsning på lövstöd genomförts. På Kommunstyrelsen har bevakningstjänsterna utökats för att öka tryggheten på offentliga platser såsom mötesplatser och sommartorg. Även vid de sommaraktiviteter som kommunen anordnade förstärktes bevakningen. Inom grundskola har pengarna använts vid trygghetskapande åtgärder vid allvarliga händelser eller annan stor oro. Det har handlat om att förstärka med väktare och extra personal under perioder på vissa skolor. Inom Socialförvaltningen har det extra tillskottet om 10 miljoner kronor förstärkt budgeten för externvårdsplaceringar för barn och unga. ■

Fotograf: Anna Peldan, Eskilstuna kommun

Översikt över verksamhetens utveckling

		2023	2022	2021	2020	2019
Allmänt						
Antal invånare per 1/11 året innan		107 857	107 490	107 061	106 733	105 782
Totalt skattesats	%	32,85	32,85	32,85	32,85	32,85
– varav kommunen	%	22,02	22,02	22,02	22,02	22,02
Total skattesats, rikssnitt	%	32,24	32,24	32,27	32,28	32,19
Andel av medelskattekraften i riket	%	86,00	86,00	86,00	87,00	87,00
Personal						
Antal tillsvidareanställda, koncernen		9 507	9 339	9 125	8 936	8 799
Antal tillsvidareanställda, kommunen		8 435	8 295	8 075	7 910	7 685
Sjukfrånvaro tillsvidareanställda genomsnitt 12 mån, koncernen	%	7,7	8,4	8,1	9,0	7,7
Sjukfrånvaro tillsvidareanställda genomsnitt 12 mån, kommunen	%	8,1	8,8	8,6	9,5	8,0
Lönekostnader, koncernen (exklusive sociala avgifter och pensioner)	mnkr	4 535	4 083	4 010	3 811	3 689
Lönekostnader, kommunen (exklusive sociala avgifter och pensioner)	mnkr	3 946	3 689	3 594	3 433	3 347
Årets resultat						
Koncernen	mnkr	109	582	395	860	176
Kommunen	mnkr	199	452	390	288	116
Balanskravsresultat, kommunen	mnkr	199	436	316	267	87
Verksamhetens intäkter och kostnader (kommunen)						
Verksamhetens intäkter	mnkr	2 010	2 071	1 903	1 767	1 779
Verksamhetens kostnader (exklusive avskrivningar)	mnkr	9 590	8 926	8 462	8 225	8 086
Skatteintäkter och generella statsbidrag						
Skatteintäkter, kommunen	mnkr	5 434	5 157	4 893	4 653	4 634
Generella statsbidrag och utjämnung, kommunen	mnkr	2 385	2 316	2 184	2 185	1 921
Nettoinvesteringar						
Koncernen	mnkr	2 106	1 212	2 139	2 198	1 422
Kommunen	mnkr	718	890	1 036	1 151	585
Avskrivningar						
Koncernen	mnkr	690	683	624	515	553
Kommunen	mnkr	339	342	326	277	258
Nettoläneskuld						
Koncernen	mnkr	11 916	11 068	9 944	8 619	8 089
Kommunen (exklusive vidareutlåning till bolagen)	mnkr	3 688	3 763	3 334	3 030	2 422
– varav skuld för finansiell leasing	mnkr	901	982	868	698	411
Finansnetto						
Koncernen	mnkr	-146	-53	-78	-68	-60
Kommunen	mnkr	299	175	198	185	127
Finansiella nyckeltal						
Nettokostnadsandel, kommunen	%	99,9	95,4	97,4	97,9	101,1
Soliditet, koncernen (inklusive pensionsförpliktelser intjänade före 1998)	%	20,7	22,1	20,7	19,8	16,2
Soliditet, kommunen (exklusive vidareutlåning och inklusive pensionsförpliktelser intjänade före 1998)	%	28,6	27,7	24,7	20,7	19,5
Självfinansieringsgrad, kommunen	%	75,0	89,2	59,2	47,2	59,0
Kassalikviditet, kommunen	%	93,6	91,9	85,2	78,7	78,4
Resultat i förhållande till skatter och statsbidrag, kommunen	%	2,5	5,8	4,5	3,9	1,3
Resultat i förhållande till skatter och statsbidrag rullande 4 år, kommunen	%	4,2	4,0	2,9	2,9	3,0

Definitioner

Medelskattekraft: Eskilstuna kommuns genomsnittliga beskattningsunderlag per invånare i förhållande till snittet i riket.

Nettokostnadsandel: Nettokostnader exklusive jämförelsestörande poster i förhållande till skatteintäkter, generella statsbidrag och finansnetto.

Soliditet: Eget kapital i förhållande till totala tillgångar. Beskriver den långsiktiga betalningsberedskapen och det finansiella handlingsutrymmet.

Självfinansieringsgrad: Balanskravsresultat och avskrivningar i förhållande till nettoinvesteringar och medfinansiering till statlig infrastruktur. Beskriver hur väl kommunen kan finansiera investeringar med egna medel.

Kassalikviditet: Marknadsvärde på kortfristiga placeringar, kortfristiga fodringar, kassa/bank och outnyttjad checkkredit i förhållande till kortfristiga skulder. Beskriver kortsiktig betalningsberedskap och finansiellt handlingsutrymme.

Resultat i förhållande till skatter och statsbidrag: Resultat enligt balanskrav i förhållande till skatter och generella statsbidrag.

Balanskravsresultat

Årets resultat enligt resultaträkningen, mnkr	199
Reducering av samtliga reavinster	0
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	199
Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	0
Balanskravsresultat	199

Lagstiftningen kräver att kommunernas ekonomi ska vara i balans. Detta betyder att resultatet för kommunen reducerat med samtliga reavinster ska vara större än noll. Eskilstuna uppfyller balanskravet för 2023. ■

Resultat och ekonomisk ställning

Metod

Grunden till den finansiella analysen är RK-modellen från Kommunforskning i Väst. Den bygger på fyra viktiga perspektiv ur en kommuns övergripande finansiella horisont: det ekonomiska resultatet, kapacitetsutvecklingen, riskförhållanden och kontrollen över den finansiella utvecklingen. Genom att analysera perspektiven identifieras styrkor och finansiella problem vilket visar om kommunen har en god ekonomisk hushållning. Analysen av resultatet visar om det finns obalanser i utvecklingen av intäkter och kostnader för året och över tid. Möjligheter att möta finansiella svårigheter på lång sikt visas genom analys av kapaciteten. Analysen av risker visar om det finns faktorer som kan påverka kommunens resultat och kapacitet negativt. Vilken kontroll som kommunen har över den ekonomiska utvecklingen avgörs genom att analysera budgetföljsamheten.

Resultat

Årets resultat i kommunkoncernen uppgår 109 miljoner kronor inklusive reavinster på 7 miljoner kronor. Kommunkoncernen redovisar ett negativt resultat på 84 miljoner kronor när jämförelsestörande poster exkluderas. I kommunens resultat ingår utdelning från bolagskoncernen på 321 miljoner kronor vilket leder till ett lågt kommunkoncernresultat trots att både kommunen och bolagskoncernen redovisar goda resultat.

Kommunens resultat uppgår till 199 miljoner kronor, som ska jämföras med det budgeterade resultatet på 76 miljoner kronor. Den positiva avvikelserna förklaras främst av engångsposter i form av exploateringsresultat och positiva avvikelser för skatte-

intäkter och generella statsbidrag. För året är resultatet enligt balanskravet 2,5 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag. Det genomsnittliga resultatet för de fyra senaste åren uppgår till 4,2 procent vilket överstiger det långsiktiga målet på 2,5 procent. Bolagskoncernen redovisar ett resultat på 318 miljoner kronor exklusive reavinster på 15 miljoner kronor vilket överstiger det budgeterade resultatet med 41 miljoner kronor. Det är det näst högsta resultatet exklusive reavinster i bolagskoncernens historia.

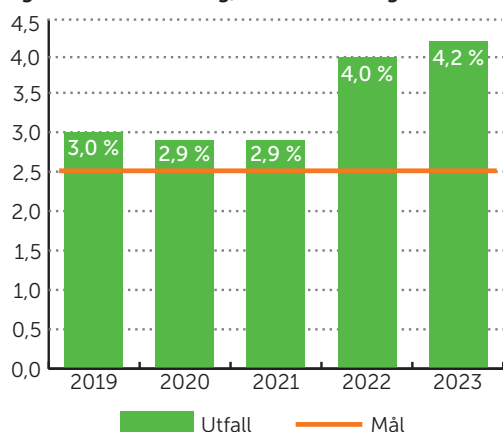
Kostnads- och intäktsutvecklingen

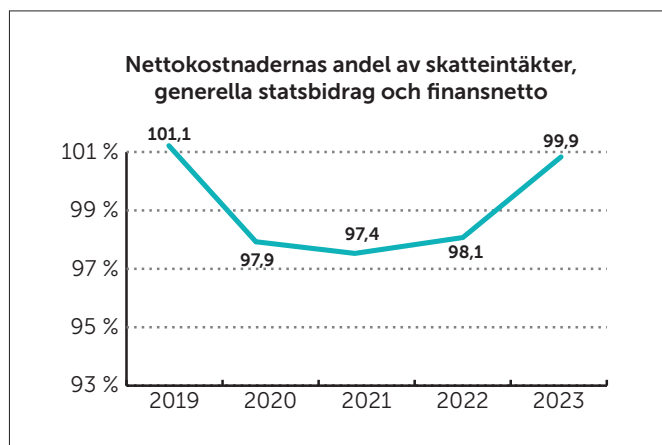
Exklusive jämförelsestörande poster	Förändring 2019-2023	Förändring 2022-2023
Skatteintäkter och generella statsbidrag	19,3%	4,6%
Verksamhetens nettokostnader	22,5%	8,6%

En förutsättning för att uppnå och behålla en god ekonomisk hushållning är att följsamheten mellan löpande intäkter och kostnader är god. Under perioden 2019-2023 har skatteintäkterna och de generella statsbidragen ökat med 19,3 procent och verksamhetens nettokostnader exklusive jämförelsestörande engångsposter i form av exploateringsresultat har ökat med 22,5 procent. Nettokostnadernas andel av skatteintäkterna, generella statsbidrag och finansnetto visar hur stor del av skatteintäkterna som används i den löpande verksamheten. En rimlig nivå för att klara ekonomisk hushållning är cirka 97 till 98 procent. För 2023 var andelen 99,9 procent vilket visar att kommunen har behov av att se över kostnaderna.

Personalkostnader och lokalkostnader står för ungefär 70 procent av kommunens kostnader. Under 2023 har personalkostnaderna ökat med över 10 procent vilket till stor del förklaras av ökade pensionskostnader samt verksamhet som utförs i egen regi i större grad än tidigare. De senaste fem åren har personalkostnaderna ökat med nästan 23 procent. Lokalkostnaderna har under 2023 ökat med nära 7 procent och den senaste fem års perioden med nästan 23 procent. Kostnaderna för köp av verksamhet har under 2023 endast ökat med 1 procent och den senaste fem års perioden med 5 procent. I Eskilstuna följer vi även upp utvecklingen för olika verksamhetsprocesser som i dagsläget består av sju stycken. Under året har nettokostnadsutvecklingen för de två största verksamheterna utbildning respektive vård och sociala tjänster varit strax över 7 procent för utbildning och 10 procent för vård och sociala tjänster. Den senaste fem års perioden nästan 20 procent för utbildning och 22 procent för vård och sociala tjänster.

Resultatet i förhållande till skatteintäkter och generella statsbidrag, 4-års rullande genomsnitt

Kontroll

Avvikelse jämfört med budget

Budgeterat resultat, miljoner kronor	76
Skatteintäkter och generella statsbidrag	187
Finansnetto	-36
Nämnderna	-73
Övriga kommungemensamma kostnader	45
Justering reavinster	0
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	199

Utfallet för skatteintäkter och generella statsbidrag blev hela 187 miljoner kronor högre än budgeterat, det förklaras av en större förändring på lönesummans utveckling än vad som antogs i budgeten för 2023. Avvikelsen för finansnetto är negativ med 36 miljoner kronor vilket främst hänförs till beslutad lägre utdelning från bolagskoncernen än budgeterat. Fullständig analys kring finansnettot återfinns under rubriken finansnetto. Nämnderna avviker negativt med totalt 73 miljoner kronor vilket redogörs för nedan under rubriken nämnderna budgetföljsamhet. Övriga kommungemensamma poster avviker positivt med 45 miljoner kronor vilket redogörs för nedan.

Större avvikelser i kommungemensamma kostnader

Avvikelse jämfört med budget	Mnkr
Högre exploateringsvinster	227
Högre exploateringsvinster	44
Kapitalkostnader och internränta	40
Demografi äldreboende	24
Pensionskostnader	19
Markförvaltning	12
Bidrag migrationsverket	11
Operation trygga Eskilstuna	8
Allmänna kollektivtrafik	6
Försäkring/säkerhet	-9
Skolpengsfinansiering	-21
Obudgeterat anslag till förvaltningar	-30
Över/underskott	-71

Nämndernas budgetföljsamhet, inklusive över- eller underskott tidigare år

Nämnder, mnkr	Budget	Avvikelse jämfört med budget	Avvikelse i procent
Kommunstyrelsen	492	8	2
Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden	488	32	7
Förskolenämnden	665	10	1
Grundskolenämnden	1 456	-20	-1
Gymnasienämnden	417	4	1
Kommunrevision	4	1	21
Kultur- och fritidsnämnden	336	3	1
Miljö- och räddningstjänstnämnden	100	2	2
Serviceämnden *)	804	-15	-2
Stadsbyggnadsnämnden	405	-6	-2
Socialnämnden	622	-42	-7
Torshälla stads nämnd	52	5	10
Valnämnden	2	1	55
Vård- och omsorgsnämnden	2 186	-55	-3
Överförmyndarnämnden	14	-1	-9
Summa Nämnder	8 043	-73	-1

* Intäkter 2023

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen redovisar ett överskott om 8,1 miljoner kronor. I resultatet ingår 4,6 miljoner kronor i överskott från tidigare år. Överskottet förklaras främst av lägre personalkostnader på grund av vakanser och att budgeterade utvecklingsmedel inte har utnyttjats fullt ut. Fem av kommunledningskontorets sju avdelningar redovisar ett positivt resultat.

Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden

Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden redovisar ett positivt resultat på 31,9 miljoner kronor. Det är det högsta ekonomiska resultatet som nämnden har redovisat sedan bildandet. Alla områden redovisar positiva resultat för året. Försörjningsstödet uppvisar en positiv avvikelse jämfört med budget på 4,5 miljoner kronor för året och det utbetalda ekonomiska biståndet har minskat med 12 miljoner kronor jämfört med föregående år. Vuxenutbildningen uppvisar överskott om 12,4 miljoner kronor. Hemtag av alla SFI-elever från extern utbildningsanordnare till intern regi, har inneburit högre personalkostnader samtidigt som köp av verksamhet har minskat i ännu större omfattning.

Förskolenämnden

Förskolenämnden redovisar ett positivt resultat på 9,5 miljoner kronor. I resultatet ingår 17,6 miljoner kronor i överskott från tidigare år. Nämnden har större intäkter än budgeterat främst på grund av något fler barn än budgeterat samt att fler barn har längre schematid än budgeterat och högre intäkter för tilläggsbelopp. Även om antalet barn är något över budgeterat antal är det i snitt 197 barn färre inskrivna 2023 än föregående år.

De ökade intäkterna leder också till ökade kostnader främst inom gruppen personalkostnader. Den skolpengsfinansierade verksamheten gör ett positivt resultat på 4,0 miljoner kronor och den anslagsfinansierade delen 5,4 miljoner kronor, alla belopp inklusive överskott från tidigare år.

Grundskolenämnden

Grundskolenämnden redovisar ett negativt resultat på 19,5 miljoner kronor. I resultatet ingår överskott från tidigare år med 13,4 miljoner kronor. Grundskolans skolpengsdel och den anpassade grundskolan redovisar ett resultat i nivå med budget. Det är 9 grundskolor som har ett positivt resultat och 18 grundskolor som har ett negativt resultat. Inom den anslagsfinansierade delen redovisas ett underskott med 19,6 miljoner kronor varav tilläggsbelopp som finns för elever i behov av extra stöd redovisar ett underskott på 21,5 miljoner kronor. I grundskolan ligger elevantalet i nivå med både budgeterat antal barn och även jämfört med föregående år. Den anpassade grundskolan hade 14 elever färre än budgeterat och 16 elever fler än 2022.

Gymnasienämnden

Gymnasienämnden redovisar ett positivt resultat på 3,7 miljoner inklusive överskott på 1,5 miljoner kronor från 2022. Gymnasieskolans skolpengsdel redovisar ett resultat i nivå med budget. Gymnasiesärskolan redovisar ett positivt resultat på 0,5 miljoner kronor. Den anslagsfinansierade delen redovisar ett överskott på 3,1 miljoner kronor. Antalet elever i de kommunala gymnasieskolorna blev i genomsnitt 19 elever fler än budgeterat och jämfört med 2022 var det i genomsnitt 9 elever fler inskrivna. Den anpassade gymnasieskolan hade i genomsnitt 70 elever vilket är i nivå med budgeterad volym och föregående år.

Vård- och omsorgsnämnden

Vård- och omsorgsnämnden redovisar ett negativt resultat på 55 miljoner kronor inklusive 18,4 miljoner kronor i överskott från tidigare år. Resultatet beror till största delen på ökade personalkostnader, dels på grund av nya arbetsregler men även på grund av ett pågående arbetet med att skapa en grundbemanning av tillsvidareanställd personal där beroendet av timanställd personal minskas. Negativa ekonomiska avvikelser finns inom de flesta områdena inom både äldreomsorgen och funktionshinderområdet.

Socialnämnden

Socialnämnden redovisar ett underskott med 41,8 miljoner kronor. Den huvudsakliga kostnadsavvikelsen består av fortsatta höga kostnader för köp av verksamhet i form av extern vård. Vårdkostnaderna ökade kraftigt under sommaren för att minska något under årets sista månader. Antalet vård dygn för barn och unga höll stadigt höga nivåer medan antalet vård dygn gällande vuxna minskade. Slutrapport för åtgärdsprogrammet Färdplan 2021 – 2023 har avlämnats och nämnden har beslutat om ett nytt åtgärds paket där den långsiktiga målbilden ligger fast där hela arbetet syftar till att få en verksamhet i balans.

Kultur- och fritidsnämnden

Kultur- och fritidsnämnden redovisar ett överskott på 3,3 miljoner kronor inklusive överskott från tidigare år på 3,1 miljoner kronor. Överskottet består alltså främst av överskottet från tidigare år som inte förbrukades. Kostnaderna har påverkats mycket av det höga inflationsläget men även intäkterna har ökat främst hyresintäkter och bidrag från staten. För att få ner kostnaderna och lyckas hålla budgeten infördes under en period inköpsstopp inom området arenor och friluftsliv.

Miljö- och räddningstjänstnämnden

Miljö- och räddningstjänstnämnden redovisar ett positivt resultat på 2,2 miljoner kronor. Miljökontoret redovisar ett underskott på 0,8 miljoner kronor och räddningstjänsten ett överskott på 3,0 miljoner kronor. Räddningstjänstens intäkter är 4,6 miljoner kronor högre än budgeterat främst på grund av extra interna anslag under året som till viss del även gett högre kostnader och då främst personalkostnader. För miljökontoret är det främst personalkostnaderna som varit högre än budgeterat.

Stadsbyggnadsnämnden

Stadsbyggnadsnämndens redovisar ett negativt resultat på 6,2 miljoner kronor. Den största avvikelsen är hänförlig till underskott inom vinterväghållningen. I januari 2023 inrättades ett kommunalt lantmäteri som framöver ska finansieras av intäkter, men i uppstarten innan verksamheten var igång och kunde producera redovisades bara kostnader. Nämnden har också tillförts 9,7 miljoner kronor under året för att kompensera för högre kostnader inom den allmänna kollektivtrafiken.

Torshälla stads nämnd

Torshälla stads nämnd redovisar ett positivt resultat på 5,0 miljoner kronor. Det förklaras till största del av att projektet för utbyggnaden av hamnen ännu inte genomförts samt att överskottet från tidigare år på 2,0 miljoner kronor inte har använts fullt ut. Gatuverksamheten, parkverksamheten och området ung fritid och mötesplatser redovisar en positiv avvikelse jämfört med budget.

Överförmyndarnämnden

Överförmyndarnämnden redovisar ett negativt resultat på 1,3 miljoner kronor inklusive överskott från tidigare år med 1,2 miljoner kronor. Den negativa avvikelsen härleds främst till högre personalkostnader och konsulttjänster. För att möjliggöra fler granskningar av årsredovisningar har kostnaden för arvoden till ställföreträdare ökat jämfört med föregående år.

Service-nämnden

Service-nämnden redovisar ett negativt resultat på 14,9 miljoner kronor inklusive ett överskott på 4,8 miljoner kronor från tidigare år. Avvikelse på förklarar främst av minskade intäkter men även en del kostnadsökningar. Det största underskottet finns inom måltidsservice och till största del kopplat till äldreomsorgen och då främst minskade intäkter och ökade kostnader för lokaler och transporter.

Bolagskoncernen

Bolagskoncernen redovisar ett positivt resultat på 318 miljoner kronor exklusive reavinster. Det är det näst högsta driftresultatet i bolagskoncernens historia, enbart slaget av 2022, och 41 miljoner kronor bättre än budgeterat. Detta trots rådande marknadsläge med hög inflation och ökade kostnader som följd samt höga investeringsnivåer. Investeringsnivåerna inom bolagskoncernen är historiskt höga vilket pressar soliditeten men bolagskoncernen möter fortsatt kommunens krav om en genomsnittlig soliditetsnivå på 17 procent. Drygt hälften av kommunkoncernens samlade resultat är hänförligt till fjärrvärmeförsäljning och elproduktion.

Under året har en utdelning till kommunen lämnats med 321 miljoner kronor.

Resultat

Resultat, miljoner kronor	Budget	Resultat	Avvikelse jämfört med budget
Eskilstuna Kommunföretag AB	-10	-8	3
Eskilstuna Kommunfastigheter AB	62	62	0
Eskilstuna Energi och Miljö-koncernen	224	276	52
Eskilstuna Logistik och Etablering AB	0	0	0
Destination Eskilstuna AB	0	0	0
Summa resultat bolagen	276	330	54
Koncernelimineringar mellan bolagen	1	3	2
Summa resultat bolags-koncernen	277	333	56
Justering reavinster	0	-15	-15
Summa resultat exkl. reavinster	277	318	41

Eskilstuna Kommunföretag AB

Eskilstuna Kommunföretag AB redovisar ett negativt resultat på 7,5 miljoner kronor, vilket är 2,9 miljoner kronor bättre än budget. Den genomsnittliga lånevolymen har varit lägre i jämförelse med förväntan till följd av att den lämnade utdelningen till kommunen blev 80 miljoner kronor lägre än budgeterat, något som påverkar resultatet i positiv riktning. Resultatet påverkas även positivt av att försäljningen av vindkraftverken samt förstudien kring ett breddat ägande av delar av verksamheten i Eskilstuna Energi och Miljö har genomförts till en lägre kostnad än budgeterat.

Eskilstuna Energi och Miljökoncernen

Eskilstuna Energi och Miljökoncernen redovisar ett positivt resultat på 276,0 miljoner kronor, vilket är 52,0 miljoner kronor

bättre än budgeterat. Detta beror i huvudsak på ett bättre resultat avseende elhandel med 39,1 miljoner kronor samt biogasverksamheten med 17,9 miljoner kronor i jämförelse med budget. Resultatförstärkningen relativt budget är för båda dessa verksamheter en effekt av mer gynnsamma energipriser än vad som antogs i budget. Det huvudsakliga resultatet i Eskilstuna Energi och Miljökoncernen utgörs dock av fjärrvärmeförsäljning och elproduktion i kraftvärmeverket, det vill säga affärsområde Energi. Resultatet från affärsområde Energi uppgår till 160,9 miljoner kronor, vilket är i nivå med budget.

I bolagets resultat ingår en reavinst från försäljning av Eskilstuna Vindkraft AB på 8,6 miljoner kronor.

Eskilstuna Kommunfastigheter AB

Eskilstuna Kommunfastigheter AB redovisar ett positivt resultat på 62,4 miljoner kronor vilket, inklusive reavinster, är i nivå med budget. Exklusive reavinster är utfallet 5,9 miljoner kronor lägre än budget. Detta förklaras till stor del av ökade kostnader för snöröjning och sandupptagning till följd av ett kallt och snörikt avslut på året, högre än budgeterade kapitalkostnader samt ökade vakanskostnader. Under 2023 var cirka 700 bostäder i produktion men till följd av den ökade vakansgraden har inga nya starbesked lämnats under året.

I bolagets resultat ingår en reavinst avseende försäljning av Vagnmakaren samt en restpost från fastighetsförsäljningen 2020 till Heimstaden.

Eskilstuna Logistik & Etablering AB

Eskilstuna Logistik & Etablering AB redovisar ett resultat i nivå med budget. Bolaget har haft något lägre hyresintäkter i jämförelse med budget till följd av en försenad etablering hos en hyresgäst.

Destination Eskilstuna AB

Destination Eskilstuna AB redovisar ett resultat i nivå med budget. Bolaget har under året utnyttjat 0,4 miljoner kronor mer av evenemangsfonderna än vad som var budgeterat. I övrigt följer bolagets intäkter och kostnader budget väl.

Kommunkoncernens nettoinvesteringar inklusive medfinansiering till statlig infrastruktur

Investeringar, miljoner kronor	Total projektbudget	Total projektprognos	Budget 2023	Utfall 2023	Avvikelse jämfört med budget
Fastigheter	3 386	3 363	990	448	542
Gator och vägar	331	348	145	108	37
Medfinansiering till statlig infrastruktur	59	59	8	26	-18
Övrigt	102	108	70	0	70
Affärsverksamhet inklusive exploatering	203	203	203	74	129
Summa anläggningsinvesteringar	4 081	4 081	1 416	656	760
Inventarier beslutade av nämnden	106	62	106	62	44
Summa kommunen	4 187	4 143	1 522	718	804
- varav finansiell leasing	267	35	267	35	232
Eskilstuna Energi och Miljökoncernen	2 509	2 340	866	771	95
Kommunfastigheter AB	2 677	2 699	1 021	660	361
Övriga kommunala bolag	8	1	9	1	8
Summa bolagskoncernen	5 195	5 040	1 896	1 432	464
Kommunkoncernjusteringar				-44	44
Summa kommunkoncernen	9 382	9 183	3 418	2 106	1 312

Kommunkoncernens nettoinvesteringar inklusive bidrag till statlig infrastruktur uppgår 2 106 miljoner kronor, vilket var 1 312 miljoner kronor lägre än budget. Trots den stora avvikelser är investeringsnivån hög och beror på att både kommunen och bolagen har stora investeringsbehov dels relaterat till demografin, men framförallt ett bestånd som börjar bli föråldrat och där stora reinvesteringar krävs. Kommunens investeringar uppgick till 718 miljoner kronor medan Energi och miljö investerade 771 miljoner kronor och Kommunfastigheter 660 miljoner kronor.

Av kommunens investeringar avser 656 miljoner kronor anläggningar såsom fastigheter, gator, parker och likande som

beslutats av kommunfullmäktige, jämfört med budgeterade 1 416 miljoner kronor. Det betyder att endast 46 procent av budgeterade medel utnyttjades. Den största avvikelser var inom fastigheter men i proportion till budgeterade medel sticker Övriga investeringar, där bland annat Kultur- och fritidsinvesteringar rymts, ut där inga investeringsmedel har förbrukats trots en budget på 70 miljoner kronor. Även affärsverksamhet och exploatering har en låg genomförandegrad.

Investeringar i verksamhetsfastigheter står för den största delen av kommunen investeringar, 448 miljoner kronor, en avvikelse jämfört med budget på 542 miljoner kronor.

Större budgetavvikelser

Projekt, miljoner kronor	Total projektbudget	Total prognos-avvikelse	Budget 2023	Utfall 2023	Avvikelse jämfört med budget
Utbildning					
Munktellskolan, etapp 2	206	206	11	0	11
Ny F-9 Skola Väster Munktellskolan, Nötknäpparen 22, Nybyggnad S	198	198	80	100	-20
Kjulaby 9:1 Kjula skola	66	66	16	0	16
V Folkskolan och Vildrosen, ombyggnad gsf gym och kök	150	148	89	59	30
Laglydnaden 1 ny/utbyggnad Fogdegatans Förskola	73	73	58	47	11
Rekarne Idrott&Hälsa profil	47	47	24	0	24
Vård- och omsorgsboenden					
Ekeby, Ekeby 3:14, Gruppboende - nybyggnad	25	25	10	0	10
Kälby 1:1, nybyggnad av gruppboende	37	37	10	1	9
Backa 2-1, Skogstorp, gruppboende - nybyggnad	20	20	20	0	20
Skidåkaren 2:1, Spångagården, ombyggnation leasing	207	207	207	0	207
Hökaren 14, Stöd- och LSS-boende, nybyggnad	25	25	12	0	12
Övriga fastighetsinvesteringar					
Östermalm 1:8, Isstadion, installation av batterilager	13	13	13	0	13
Boende Fört Samsjuklighet 8 platser	30	30	15	1	14
Kylåda matlådor	34	34	17	14	3
Specialisten 1, Trumman, Anpassad Grundskola	330	330	30	0	30
Slagstaskolan kök	18	18	18	0	18
Lundbyskolan kök	19	19	19	0	19
Slottsskolan kök	18	18	18	0	18
Hällby 9:1, Hällbyskola, matsal och diskrum	15	15	15	0	15
Upmef 2	105	105	25	9	16

Verksamhetsfastigheter för utbildningsverksamhet

Inom förskola har fastighetsinvesteringar skett med 85 miljoner kronor, vilket är lägre än budgeterade 118 miljoner kronor. Två större byggnationer har genomförts under året, Fogdegatans förskola, som är något försenad och förväntas bli färdigställd under kvartal 1 2024, samt om- och tillbyggnad av Starens förskola i Torshälla som invigdes i augusti 2023. Fogdegatans förskola är en ersättningsbyggnation där befintlig lokal rivits för att ge plats åt en konceptförskola.

Vid Starens förskola i Torshälla har en utbyggnad skett med 40 platser samtidigt som befintlig del har rustats upp. Förskolan leasas av Kommunfastigheter. Årets avvikelse är hänförlig till förseningen av Fogdegatan samt att Staren blev billigare än förväntat.

Grundskolans investeringsbudget 2023 uppgick till 275 miljoner kronor av vilka 243 miljoner kronor tagits i anspråk. Pågående byggnationer under året var Skogsängsskolan med nya lokaler för 525 elever som ersätter tillfälligt inhyrda paviljonger och lokaler, som invigdes november 2023. Även Munktellskolan första etapp invigdes under året. Skolan byggs i två etapper om 540 platser 7-9 till år 2023 samt 375 platser F-6 till år 2026. Ombyggnad av Vildrosen/Västra folkskolan har också genomförts under året. Etapp 1 färdigställdes i november 2023. Avvikelsen beror främst på att Vildrosen/Västra folkskolan försenades i uppstarten.

Gymnasieskolans investeringsbudget 2023 uppgick till 44 miljoner kronor medan utfallet landade på 13 miljoner kronor. Utfallet är hänförligt till en ny idrottshall vid Rekarne-gymnasiet. Ombyggnation för Idrott- och hälsaprofil har försenats då projektet har fått en ny utformning. Den nya utformningen förväntas leda till en lägre totalkostnad för projektet.

Verksamhetsfastigheter för Vård- och omsorgsverksamhet

Investeringar i vård- och omsorgsfastigheter har uppgått till 24 miljoner kronor jämfört med budgeterade 279 miljoner kronor. Avvikelsen beror på att hyreskontraktet för Spångagården, som är en finansiell lease, inte är färdigt. Vidare har bara ett av de tre budgeterade gruppboendena byggts. De andra har försenats då byggloven blivit överklagade.

Verksamhetsfastigheter för övriga verksamheter

Investeringar i övriga fastigheter var 185 miljoner kronor och utfallet blev 67 miljoner kronor. De största avvikelserna avser Trumman där inriktningen har ändrats samt batteri-

lager vid isstadion där anbudet som kom in i upphandlingen var på en för hög nivå. Även flera andra projekt har förskjutits i tid, bland annat Boende för samsjuklighet, Lås och larm i Värjan, UPMEFF och vissa komponentutbyten.

Övriga verksamheter

Investeringar i stadsmiljö (gator, vägar, medfinansiering etc) uppgår till 134 miljoner kronor, en positiv avvikelse på 19 miljoner kronor. Tullgatan har försenats och har en positiv avvikelse för året på 18 miljoner kronor. Vidare finns ett flertal mindre avvikelser, tex cykelvägar genom centrum, belysning Fristadstorget och Stenby lekpark. Även gruppen mindre projektinvesteringar har en positiv avvikelse på 10 miljoner kronor. Avvikelsen är i stort hänförlig till mindre projektinvesteringar som var budgeterad med 59 miljoner kronor. Medfinansieringsprojektet GC Kvicksund hade en negativ avvikelse för året på 18,2 miljoner kronor till följd av förskjutning. Den totala projektbudgeten överskreds dock bara med 3 miljoner kronor.

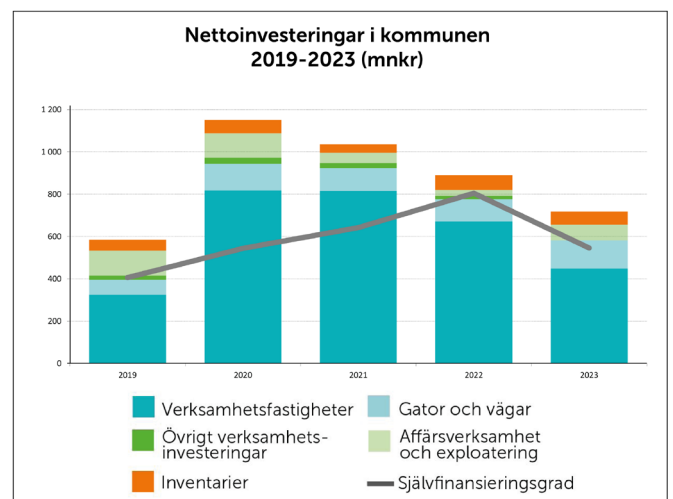
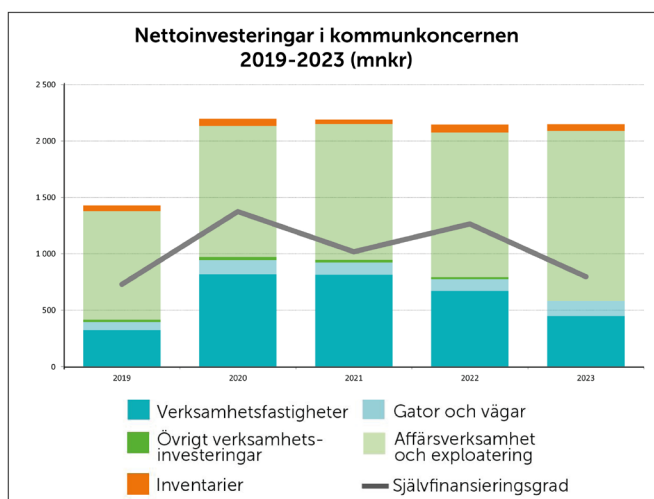
De största utfallen under året avser Hattranvägen, Kunskapsstråket/Hamngatan samt belysning banvallen.

I begreppet Övriga projekt inryms i huvudsak investeringar inom Kultur- och fritidsområdet. Här var årets budget 70 miljoner kronor medan nettoutfallet efter interna krediteringar om ungefär 13 miljoner kronor avseende anläggningslyftet stannade på 0 miljoner kronor. De största utfallen under året avsåg VA vid Gröndal, en sorteringsmaskin till biblioteket samt en släckbil. De största avvikelserna fanns inom projekten fotbollens infrastruktur, upprustning Torsharg, Gröndal fastighetsdelning samt förbättringar i friluftsområden

Affärsverksamhet

När det gäller affärs- och exploateringsinvesteringar uppgick budgeten till 203 miljoner kronor i kommunen. Utfallet blev 74 miljoner kronor. Strategiska och mindre fastighetsförvärv var budgeterade med 138 miljoner kronor men utfallet blev 23 miljoner kronor. Inköpen syftar till att på lång sikt tillgodose det kommunala behovet avseende samhällsservice, företags-etableringar och bostadsområden. Genom inköpen skaffar sig kommunen rådgighet över marken och därmed den framtida utvecklingen. Investeringar i exploateringsområden stannade på 48 miljoner kronor, vilket ska jämföras med budgeterade 60 miljoner kronor.

Hos bolagen sker de största investeringarna i Energi och miljö med 771 miljoner kronor och i Kommunfastigheter med 660 miljoner kronor. Energi och miljöns investeringar avser till största

del VA- och elnätverksamheten. VA-investeringarna omfattar främst förnyelse av befintligt nät samt utbyggnad av Ekeby Reningsverk. Investeringarna i elnätet är till största del drivet av nyanslutningar. När det gäller Kommunfastigheter är avvikelser mot budget en följd av svårigheter med att få ihop investeringskalkyler vilket medför att färre projekt startas upp. Årets investeringar består till största del av nyproduktion med 443 miljoner kronor samt underhåll och moderniseringsprojekt som redovisas som investering med 158 miljoner kronor. Bolagen har två investeringar som är beslutade av Kommunfullmäktige, Jordsorteringsanläggning och Solcellspark, med en totalbudget på 150 respektive 90 miljoner. Båda investeringarna är försenade och har ett marginellt utfall.

Markexploatering

Exploateringsresultatet uppgick till 194 miljoner kronor, vilket var 44 miljoner kronor mer än budgeterat. Totalt såldes exploateringsmark för 276 miljoner kronor inklusive ersättningar för utbyggnad av gator och vägar. Kostnader för såld mark uppgick till 83 miljoner kronor.

Större försäljningar under 2023 har skett inom Eskilstuna logistikpark (ELP) vilket genererat totalt 169 miljoner, en positiv prognosavvikelse om ca 120 miljoner och försäljningen i Torlunda som genererat totalt 85,2 miljoner, en positiv prognosavvikelse om ca 1,2 miljoner.

Större försäljning av fastigheter för småhus under 2023 är projektet Torshälla 5:8, Bjällersta, på 3 miljoner. Det ger dock en negativ avvikelse på 3,1 miljoner. Avvikelsen mot budget beror på att småhusmarknaden stannat av och flera projekt blivit framflyttade.

Industri- och logistiketableringar inom ELP har möjliggjort 650 nya arbetstillfällen i kommunen. Totalt sedan Eskilstuna Logistik och Etablering AB blev bolag 2017, har det skapats förutsättningar för 4 646 nya jobb, via etableringar.

Investeringar, framförallt i gator och vägar, för exploateringsverksamheten för 2023 uppgår till 48,7 miljoner, en positiv avvikelse mot budget om 11,3 miljoner. Avvikelsen beror främst på förskjutningar framåt i tiden av flertalet projekt. Den största förskjutningen är investeringen på 20 mkr i projektet Valhalla 1:1, Notarien 13-18, Årby norra bostäder. Största investeringsposten är i projektet ELP om 27,8 miljoner.

Det finns en efterfrågan på fastigheter för både industri och bostäder i Eskilstuna även om marknaden har mattats av. Intresset för industrifastigheter har mattats av men inte i samma omfattning som för bostäder. Det tar längre tid att komma till avslut. Här spelar även andra parametrar in så som att kommunen har svårt att försörja intressenter med nödvändig infrastruktur och då framför allt kraft. Kommunen arbetar med etableringar i Eskilstuna logistikpark både söder och norr om E20, Svista och Källsta för att möjliggöra för företag som skapar arbetstillfällen.

Bostadsmarknaden har bromsat in rejält beroende på bland annat ränteläge, inflation och ett allmänt osäkert världsläge.

Det har under flera år producerats många bostäder i flerbostadshus i attraktiva lägen medan det råder en brist på enbostadshus och fastigheter för nyproduktion av dessa. Denna typ av bostäder är av stor vikt för att kunna möta upp efterfrågan från den kundgrupp som i samband med nyetableringar kan se Eskilstuna som sin nya bostadsort.

Självfinansieringsgrad av investeringar

Ett viktigt nyckeltal för investeringarna är självfinansieringsgraden. En självfinansieringsgrad över 100 procent innebär att kommunen inte behöver låna medel för att finansiera investeringarna. Självfinansieringsgraden i kommunkoncernen uppgick till 38 procent. Den låga självfinansieringsgraden beror på höga investeringar och ett lågt resultat i kommunkoncernen. I kommunen uppgick självfinansieringsgraden till 75 procent, vilket kan jämföras med budgeterade 26 procent för 2023. Den höga självfinansieringsgraden under året förklaras av att investeringsvolymen inte kom upp i planerade nivåer samt ett bättre resultat än budgeterat. Målet i Strategisk inriktning 2020-2023 var 50 procent för perioden medan utfallet för fyraårsperioden landade på 67 procent, vilket innebär att det strategiska målet uppnåddes.

Kapacitet

Kommunalskatt

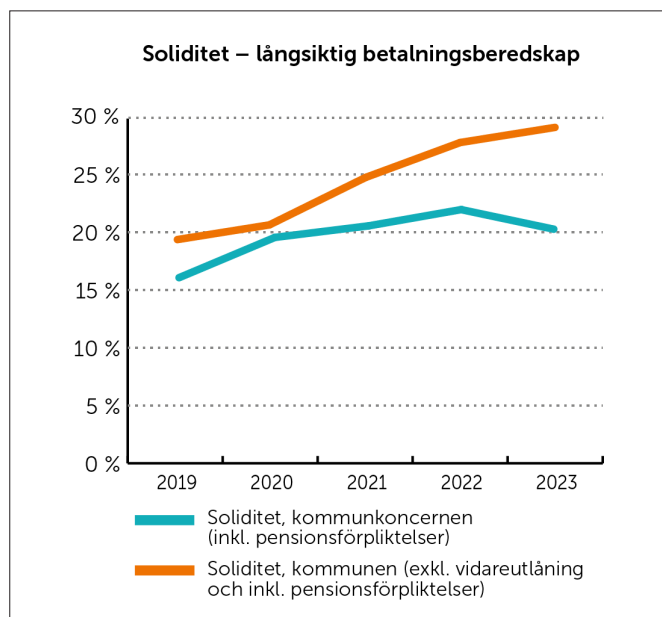
Kommunalskatt 2023	Kommun	Region	Summa	Förändring 2022-2023
Västerås	20,36	10,88	31,24	—
Södertälje	20,15	12,08	32,23	—
Strängnäs	21,67	10,83	32,50	—
Eskilstuna	22,02	10,83	32,85	—
Uppsala	21,14	11,71	32,85	—
Örebro	21,35	11,55	32,90	—
Enköping	21,34	11,71	33,05	—
Gävle	22,26	11,51	33,77	—
Södermanland	21,88	10,83	32,71	—
R9*			32,70	—
Riket	20,68	11,57	32,24	—

* R9 = Eskilstuna, Uppsala, Linköping, Norrköping, Jönköping, Örebro, Södertälje, Västerås och Gävle

En viktig faktor hos kommunens kapacitet är potentialen att höja skattesatsen. I tabellen ovan finns kommunalskatten inklusive regionskatten angiven för några av kommunerna inom Mälardalen. Eskilstuna kommun har en skattesats som ligger högre än de flesta andra större kommuner i Mälardalen. Det innebär en begränsad möjlighet att stärka sina finanser genom att höja kommunalskatten. Den genomsnittliga skatten för alla kommuner i landet var oförändrad mellan 2022 och 2023.

Soliditet

Soliditeten är ett mått på den långsiktiga betalningsberedskapen. Den visar hur stor del av tillgångarna som har finansierats med egna medel. Resterande del utgör kommunens skulder till andra finansiärer. Ju högre soliditet desto starkare blir den långsiktiga finansiella kapaciteten. Kommunkoncernens soliditet var 20,7 procent 2023, en försämring med 1,4 procentenheter. Försämringen kan härledas till relativt höga investeringar medan koncernresultatet inte nådde upp till samma nivåer som tidigare år. För kommunen uppgick soliditeten till 28,6 procent, jämfört med 27,7 procent föregående år.

Risk

Riskhantering

Finansiell verksamhet är förknippad med risktagande, dels i form av finansiella risker, dels i form av operativa risker.

Med finansieringsrisk avses risken att vid någon tidpunkt inte ha tillgång till, eller endast mot en ökad kostnad ha tillgång till medel för betalningar. Kommunkoncernen kapitalförsörjning ska tryggas genom en god diversifiering avseende lånens förfallostruktur, upplåningsformer, långivare och väl avvägda likviditetsreserver. Minst 50 procent av de närmaste två månadernas likviditetsbehov ska täckas genom tillgång till likvida medel eller kreditlöften.

Med ränterisk avses risken för att en snabb förändring av marknadsräntorna påverkar kommunkoncernens finansnetto negativt. Kommunkoncernen har utifrån respektive verksamhets förutsättningar utformat en strategi för räntebindning, där en förfallostruktur för räntebindningen anges, samt utformat en strategi för kapitalbindningen. Riskmandaten anger tillåtna avvikelser.

Med operativa risker avses risken att drabbas av förluster till följd av bristfälliga interna processer, fel orsakade av den mänskliga faktorn eller felaktiga system. De operativa riskerna ska begränsas inom kommunkoncernen genom god intern kontroll, uppföljning och rapportering.

Skulder

Den totala upplåningen i kommunkoncernen uppgick till 11 312 miljoner kronor vid årets slut, en ökning med 878 miljoner jämfört med 2022. Kommunens låneskuld var i princip oförändrad medan Eskilstuna kommunfastigheter, Energi och miljö AB samt Kommunföretag AB ökade sina respektive skulder med 200-400 miljoner kronor. Den budgeterade nyupplåningen för kommunkoncernen för 2023 var 2 720 miljoner kronor, av vilka 1 620 miljoner avsåg bolagskoncernen.

Utöver låneskulden finns en skuld avseende finansiella leasingkontrakt om 604 miljoner kronor, en minskning med 30 miljoner kronor under 2023 bland annat till följd av att Eskilstuna Vindkraft avyttrats.

Kommunens nettolåneskuld, det vill säga internbankens upplåning minskat med vidareutlåningen till bolagskoncernen, uppgick vid årets slut till 2 787 miljoner kronor, en ökning med 6 miljoner kronor under 2023. Den bedömda nyupplåningen för Eskilstuna kommuns egen verksamhet för 2023 var 1 100 miljoner kronor. Avvikelsen beror på att investeringarna inte alls nådde upp till den planerade nivån.

Per 2023-12-31 har projekt för 2,8 miljarder kronor registrerats som gröna. Fullt omsatt kommer det att ge en positiv resultat-effekt på närmare 0,6 miljoner kronor per år.

Kommunkoncernens låneskuld (miljoner kronor)	2023	2022
Eskilstuna kommuns nettolåneskuld	2 787	2 781
Eskilstuna Kommunfastigheter AB	5 030	4 612
Eskilstuna Energi och Miljö AB	2 837	2 541
Eskilstuna Kommunföretag AB	609	459
Eskilstuna Logistik och Etablering AB	49	41
Summa	11 312	10 434

Finansnetto

Kommunkoncernens finansnetto uppgick till minus 146 miljoner kronor jämfört med minus 53 miljoner kronor föregående år. Räntenettet försämrades från minus 79 miljoner kronor till minus 139 miljoner kronor och är en följd av att upplåningen ökade och högre räntenivåer. Trots att kommunkoncernen har en riskspridning som innebär att de befintliga lånen har en genomsnittlig ränte- och kapitalbindning på ungefär tre år så har även omsättningarna, som skett till högre räntenivåer, fått ett stort genomslag i räntenettet.

Kommunens finansnetto uppgår 299 miljoner kronor. Exklusive ränta på finansiella leasingavtal, finansiella poster avseende pensioner och finansiella poster på förvaltningarna uppgick finansnettot till 316 miljoner kronor. 321 miljoner kronor utgörs av utdelning från den kommunala bolagskoncernen, vilket var en negativ avvikelse på 81 miljoner kronor jämfört med budget. Avvikelsen beror på att kommunen valde att inte ta ut mer utdelning till följd av ett bättre resultat i övrigt än planerat. Räntenettet, som är en del av finansnettot, uppgick till minus 5 miljoner kronor, jämfört med budgeterade minus 43 miljoner kronor. Det förklaras av att kommunens räntenetto för den egna verksamheten var 36 miljoner kronor bättre än budgeterat, medan de marknadspåslag kommunen lägger på vidareutlåningen till de kommunala bolagen var 2 miljoner kronor bättre än budgeterat.

Att räntenettot avviker positivt beror på att kommunen inte har ökat sin upplåning alls under året och dessutom tidvis haft en överlikviditet under året som har genererat intäktsränta. Budgeterad upplåning var över 1100 miljoner. Vidare har omsättning av lån skett till en något lägre nivå än budgeterat.

Den genomsnittliga upplåningsräntan var 1,56 procent (0,92 procent) i kommunkoncernen och 1,82 procent (0,91) för kommunens egen verksamhet under 2023. Om man räknar med kommunens intäktsräntor från överlikviditet blir den genomsnittliga räntan 1,40 procent.

Kommunens finansnetto exkl. finansiell leasing, pensionsfinansiering och rea-vinster (miljoner kronor)	2023	2022
Finansiella intäkter	484	244
– varav aktieutdelning från bolagskoncernen	321	140
– varav övrigt	163	104
Finansiella kostnader	-168	-88
Summa	316	156

Pensionsåtaganden

Kommunen redovisar pensioner enligt den så kallade blandmodellen. Det innebär att pensionsrätter intjänade före 1998 redovisas som en ansvarsförbindelse och belastar resultatet i takt med att pensionsutbetalningarna sker, medan pensionsrätter intjänade från och med 1998 belastar resultatet i takt med intjänandet. Det innebär att nuvarande generation betalar både för sina egna pensioner och även till viss del för tidigare generationers pensioner. Bolagskoncernen redovisar sina pensionskostnader i takt med intjänandet.

Kommunkoncernens pensionsåtaganden i form av ansvarsförbindelse och avsättning uppgick till 1 828 miljoner kronor. Det är kommunen som står för nästan hela åtagandet, 1 820 miljoner kronor medan bolagskoncernen har en avsättning på 8 miljoner kronor.

Årets pensionskostnad i kommunen

Kommunen har under de resultatmässigt goda åren under 2000-talet gjort så kallad partiell inlösen med totalt cirka 280 miljoner kronor inklusive löneskatt för att minska ansvarsförbindelsen för pensioner. Detta bidrar till lägre pensionskostnader kommande år än vad som annars skulle ha varit fallet. Kommunens kostnad för pensionsutbetalningar av ansvarsförbindelsen var under 2023 108 miljoner kronor, vilket är

2 miljoner kronor högre än 2022. Ansvarsförbindelsen ökade med 22 miljoner kronor inklusive löneskatt under 2023 och uppgår till 1 652 miljoner kronor.

Avsättning för pensioner inklusive löneskatt har ökat med cirka 17 miljoner kronor. Avsättningen avser främst garantipensioner, särskild ålderspension, efterlevandepensioner, visstidspensioner till politiker samt intjänade politikerpensioner enligt OPF-KL och uppgår till 177 miljoner kronor i kommunkoncernen och 169 miljoner kronor i kommunen.

I kommunen ökade den totala kostnaden för pensioner med 323 miljoner kronor 2023 jämfört med 2022. Kostnaden för pensioner inklusive löneskatt blev 736 miljoner kronor 2023. Det beror på att kostnaden för förmånsbestämd pension ökade 188 miljoner kronor och den avgiftsbestämda pensionskostnaden ökade med 101 miljoner kronor inklusive löneskatter. Den förmånsbestämda pensionskostnaden ökade som en effekt av inflationen medan den avgiftsbestämda delen ökade som en effekt av det nya kollektivavtalet.

Utbetalningar från ansvarsförbindelsen kostade 4 miljoner mer än de budgeterade 83 miljoner kronorna.

Kommunens pensionsåtagande inklusive löneskatt (mnkr)	2023	2022
Avsättningar inklusive löneskatt – pensioner och likande förpliktelser	169	152
Ansvarsförbindelse inkl. löneskatt – intjänad före 1998	1 652	1 629
Total redovisad pensionsförpliktelse	1 820	1 781
Pensionsförpliktelse som tryggats i försäkring	871	728
Summa pensionsförpliktelse	2 510	2 510
Totalt pensionsförsäkringskapital	1 101	885
Överskottsmedel	10	6
Summa förvaltade pensionsmedel	1 110	891
Återlånade medel	1 581	1 619
Konsolideringsgrad	41 %	36 %

Borgensåtaganden

Kommunkoncernens borgensåtaganden uppgår till 470 miljoner kronor och avser i huvudsak en hyresgaranti för Campus Eskilstuna. Kommunens borgensförbindelser är knappt 1,3 miljarder kronor och här ingår förutom Campus även borgen för lån avseende kommunala bolag. ■

Väsentliga personalförhållanden

Oro i Europa och händelser i staden har påverkat medarbetares arbetsmiljö, säkerhet och trygghet. Trots utmaningar i omvärlden minskade den totala sjukfrånvaron i kommun-koncernen från 8,4 procent år 2022 till 7,7 procent 2023 och korttidsjukfrånvaron minskade från 5,3 procent till 4,7 procent. För kommunen minskade den totala sjukfrånvaron från 8,9 procent till 8,1 procent, främst till följd av minskad korttidsjukfrånvaro som motsvarade 0,6 procentenheter. Bland kvinnor och män har en minskning skett men kvinnorna har dock högre sjukfrånvaro. Sett till perioden 2019–2023 har kommunens sjukfrånvaro minskat från 8,6 procent till 8,1 procent och är därmed tillbaka på samma nivå som före pandemin. Trots det är sjukfrånvaron i de kvinnodominerade verksamheterna högre än i de övriga.

Förklaringar till den positiva förändringen kan handla om både gemensamma och förvaltnings specifika insatser som förbättrat medarbetares och chefers förutsättningar i arbetsvardagen. Exempel på förbättrade förutsättningar är arbetet med förenklad administration, digitalisering där det är möjligt, tydliggörandet av roller och mandat samt identifiering och åtgärder av sårbarheter. Det systematiska arbetsmiljöarbetet har tagits på stort allvar på arbetsplatser där bland annat förutsättningar till återhämtning varit i fokus. Insatser för återhämtning har fortsatt att genomföras. En förbättring i HME på frågor om återhämtning syns bland enhetschefer, vilket skulle kunna spegla de insatser som gjorts. Dock ligger upplevelser av tillräcklig återhämtning än så länge på för låg nivå totalt sett. När det gäller återhämtning bland medarbetare upplever männen genomgående att de har större möjligheter till återhämtning än kvinnorna. Utfallet visar i de enskilda frågorna att män upplever att de har större möjligheter än kvinnor att ta kortare pauser i sitt dagliga arbete. Chefer upplever att de har större möjligheter än medarbetare att ta kortare pauser i sitt dagliga arbete. I vissa verksamheter är det alltså svårare att skapa möjligheter till paus under dagen, vilket påverkar återhämtningen.

På frågan om tillgång till de resurser som behövs för att kunna leva upp till de krav som ställs i arbetet upplever cheferna i lägre befattningar att de inte har det, medan medarbetarna anser att de har det i något högre grad. På frågan om det finns tid att göra ett bra arbete på ordinarie arbetstid ligger cheferna också lägre i sin upplevelse än medarbetarna.

Kommunkoncernen prioriterar arbetsmiljöarbetet framåt, fortsätter utveckla verksamheten som främjar god hälsa och ett hållbart arbetsliv bland medarbetare och chefer. Uppföljning och lärande av arbetsmiljöarbetet har skett enligt rutin med återkoppling till politiken som ytterst ansvarig.

Strategiskt arbete har pågått med fokus på att fler jobbar mer genom att fler arbetar heltid, stannar längre i anställningen, vill och gör fler år i yrkeslivet. Sysselsättningsgraden bland medarbetare med tillsvidareanställning i kommunkoncernen och i kommunen har ökat ytterligare med 0,2 procent. Det

systematiska arbetsmiljöarbete kan vara en förklaring såväl som gjorda insatser för kompetensförsörjningen kan ha bidragit till ökningen.

Till följd av färre barn i behov av förskoleplats har omställningsarbete genomförts som påverkat förskolans verksamheter. Anpassningar har skett och i huvudsak berört yrkeskategorin barnskötare. Omställningen resulterade i att samtliga medarbetare fick erbjudanden om en annan anställning i kommunen. Samtidigt som den omställningen skett är kommunens, såväl som hela kommunsveriges, rekryteringsbehov inom olika yrkeskategorier stort. Det handlar om att löpande ställa om kompetens utifrån behoven i verksamheterna. Sett till rekryteringsprognoser berör det främst yrkesgrupper inom vård och omsorg, inom vissa av skolans lärartjänster samt men även inom samtliga förvaltningsuppdrag. Exempel på befattningar är främst undersköterska, specialistundersköterska samt inom rehabilitering såsom arbetsterapeut. Även yrkesroller inom socialt och kurativt arbete, såsom socialsekreterare. Behovet är även stort av ingenjörer med specialistkunskap samt av medarbetare inom kök- och måltid. Enhetschefer är en kommande grupp att rekrytera till. Personalomsättningen ligger ännu relativt stadigt inom organisationen. Det är därför av stor vikt att arbeta vidare med att behålla och skapa goda förutsättningar till kompetensutveckling och lärande för befintliga medarbetare och chefer.

Aktiviteter görs för att möta upp kompetensbehoven och de faktorer i omvärlden som påverkar kompetensförsörjningen. Verksamhetsförlagd utbildning (VFU) i samverkan med Mälardalens universitet (MDU) och andra utbildningsaktörer har varit och är viktigt för kompetensförsörjningen. Med MDU som strategisk partner har dialoger skapats för att stärka relationerna och skapa kontaktvägar, skapa strategiska samverkansytor, fånga upp studenter och driva forskningssamarbeten.

Insatser pågår för att säkra att medarbetare stannar kvar och utvecklas och att befintlig kompetens tas tillvara på bästa sätt. Exempel är utbildningsinsatser, språkutvecklande arbetsplatser, kompetenstrappor samt utveckling av kompetensmodeller. Möjlighet till kompetensväxling bland yrkeskategorier såväl som hos den enskilda medarbetaren sker som en del i kompetensförsörjningsarbetet. Det är kopplat till medarbetarsamtal och medarbetaröverenskommelsen. Rekryteringsprognoser följs över kortare och längre tid. Andra insatser, med fokus på attraktiv arbetsgivare, handlar om att utveckla introduktionen samt stärka chefers förutsättningar till förmån för kärnverksamheterna. Användningen av digitala verktyg skapar möjligheter men ställer samtidigt krav på annan kompetens och på nya arbetssätt. Reflektionsutrymmet i arbetsvardagen är centralt för en framgångsrik kompetensutveckling som leder till resultat och till användning av kunskaperna i arbetet.

Avslutningsvis, stark fokus på en god arbetsmiljö med jämställda arbetsvillkor och ett hållbart arbetsliv är strategiskt avgörande i arbetet med att hantera kompetensförsörjningen, behålla medarbetare och att vara en attraktiv arbetsgivare.

Personalredovisning

Antal månadsanställda

	Kvinnor dec 2023	Män dec 2023	Totalt dec 2023	Kvinnor dec 2022	Män dec 2022	Totalt dec 2022	Förändring totalt antal	Förändring i procent
Totalt antal anställda koncern	7 769	2 810	10 579	7 604	2 763	10 367	212	2,0

Varav kommun

Totalt antal anställda	7 340	2 122	9 462	7 167	2 085	9 252	210	2,0
Tillsvidareanställda, antal	6 580	1 855	8 435	6 501	1 799	8 300	135	1,6
Visstidsanställda, antal	760	267	1 027	666	286	952	75	7,9
Tillsvidareanställda, andel (%)	89,6	87,4	89,1	90,7	86,3	89,7	-	-0,6
Visstidsanställda, andel (%)	10,4	12,6	10,9	9,3	13,7	10,3	-	5,5

Sysselsättningsgrad, tillsvidareanställda

Sysselsättning, andel (%) per 31 december	Kvinnor dec 2023	Män dec 2023	Totalt dec 2023	Kvinnor dec 2022	Män dec 2022	Totalt dec 2022	Förändring procentenheter
Sysselsättning koncern	98,3	99,2	98,5	98,1	99,1	98,3	0,2
Varav kommun							
Sysselsättningsgrad	98,3	98,9	98,4	98,0	98,9	98,2	0,2
Andel deltid	7,5	4,2	6,7	8,5	4,2	7,6	-0,9
Andel heltid	92,5	95,8	93,3	91,5	95,8	92,4	0,9

Åldersstruktur, tillsvidareanställda

Antal per åldersgrupp per 31 december	Kvinnor dec 2023	Män dec 2023	Totalt dec 2023	Kvinnor dec 2022	Män dec 2022	Totalt dec 2022	Förändring totalt antal	Förändring i procent
Genomsnittlig ålder koncern	45,8	44,9	45,6	45,6	45,0	45,5	0,1	0,3
Varav kommun								
Genomsnittlig ålder	45,8	44,3	45,5	45,6	44,3	45,4	0,2	0,4
<=29	586	223	809	603	217	820	-11	-1,3
30-39	1 554	483	2 037	1 536	470	2 006	31	1,5
40-49	1 648	480	2 128	1 623	475	2 098	30	1,4
50-54	1 003	218	1 221	1 015	206	1 221	0	0,0
55-59	940	220	1 160	932	200	1 132	28	2,5
60-64	712	184	896	693	199	892	4	0,4
>=65	137	47	184	99	32	131	53	40,5

Personalomsättning, tillsvidareanställda

	Kvinnor dec 2023	Män dec 2023	Totalt dec 2023	Kvinnor dec 2022	Män dec 2022	Totalt dec 2022	Förändring i procentenheter
Personalomsättning (%) koncern	14,6	13,5	14,3	16,1	18,0	16,6	-2,3
Personalomsättning (%) kommun	14,8	14,1	14,6	15,7	15,8	15,7	-1,1

Sjukfrånvaro, tillsvidareanställda (medel 12 senaste månaderna)

Sjukfrånvaro, andel (%)	Kvinnor dec 2023	Män dec 2023	Totalt dec 2023	Kvinnor dec 2022	Män dec 2022	Totalt dec 2022	Förändring i procentenheter
Sjukfrånvaro totalt koncern	8,8	4,9	7,7	9,5	5,4	8,4	-0,7
Varav kommun							
Sjukfrånvaro, totalt	9,0	5,2	8,1	9,7	5,8	8,9	-0,8
Sjukfrånvaro, 0-14 dagar	5,2	3,9	4,9	5,9	4,3	5,5	-0,6
Sjukfrånvaro, 15-> dagar	4,8	2,0	4,2	4,9	2,1	4,3	-0,1
Sjukfrånvaro ålder:							
0-29	7,7	5,2	7,0	7,8	6,7	7,5	-0,5
30-49	8,0	5,1	7,3	8,8	5,5	8,1	-0,8
50-99	10,2	5,4	9,3	11,0	5,9	10,0	-0,7

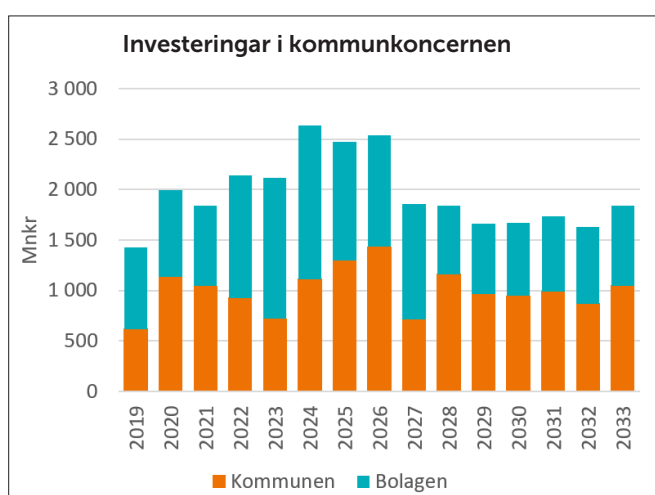
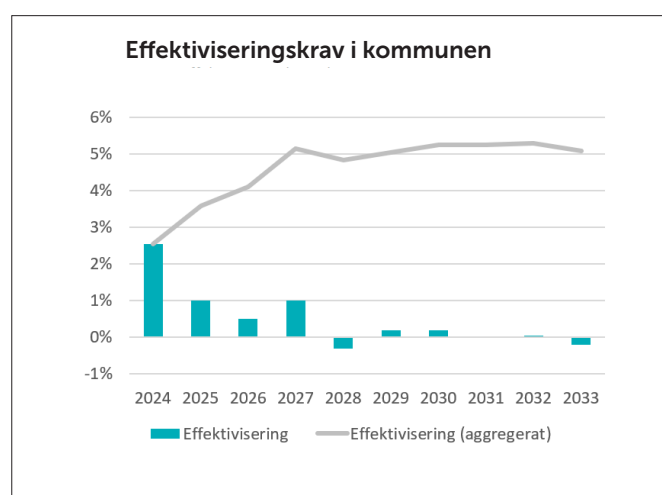
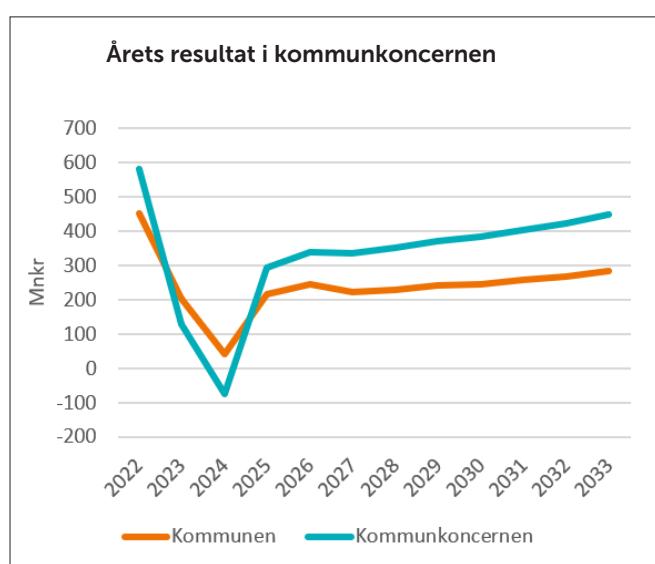
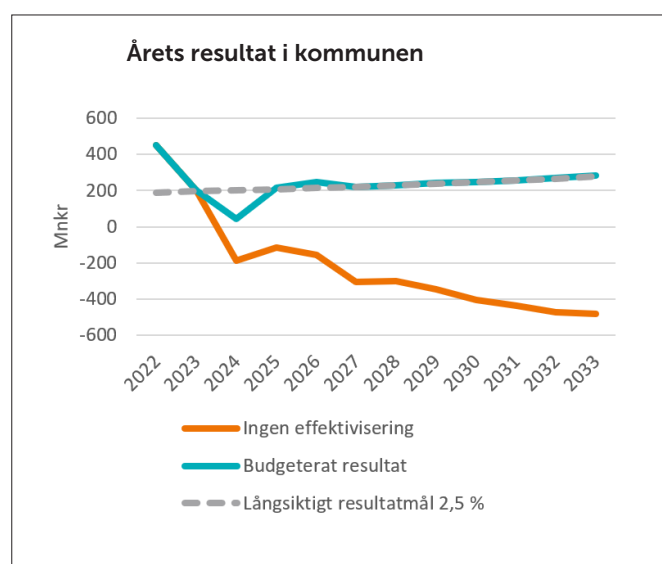
Förväntad utveckling

Våra framskrivningar

Långtidsprognosen grundar sig på följande antaganden:

- Skatteprognosen från december 2023 ligger till grund för långtidsprognosen
- Långtidsprognosen utgår ifrån kommunens befolkning den 1 november 2023 för beräkningen av skatteintäkter och generella statsbidrag, därefter räknas befolkningen upp utifrån kommunens befolkningsprognos från hösten 2023
- Indexuppräknad resurstilldelning per person i de olika åldersgrupperna beräknas utifrån kommunens befolkningsprognos hösten 2023 och följer prisindex för kommunal verksamhet

- Lönekostnadsutvecklingen i kommunal sektor bedöms motsvara utvecklingen i ekonomin som helhet
- Genomsnittsränta om 2,2 procent 2024 som sedan ökar för att 2027 ligga på 3,5 procent och därefter minska något
- Det långsiktiga resultatmålet som är resultat i förhållande till skatteintäkter och generella statsbidrag är 2,5 procent. För 2024 är det tillfälligt sänkt till 0,5 procent
- Utgångsläget är att andelen i olika åldersgrupper som nyttjar våra verksamheter är konstant

Långtidsprognos

För att kommunen ska klara sitt långsiktiga mål på 2,5 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag krävs ständiga effektiviseringar. Under förutsättning att kommunen klarar det tillfälligt sänkta resultatmålet 2024 på 40 miljoner kronor krävs effektiviseringar på 1 procent 2025 vilket motsvarar ungefär 100 miljoner kronor. Om kommunen inte lyckas med de effektiviseringar som krävs för att nå budgeterat resultat 2024 kommer en effektivisering på omkring 3,6 procent år 2025 att behövas, vilket motsvarar ungefär 330 miljoner kronor. 330 miljoner kronor är likvärdigt med en höjning av skattesatsen med cirka 1,3 kronor. Detta förutsätter också att inga nya satsningar görs, historiskt har kommunen haft ett effektiviseringskrav på i genomsnitt cirka 1 procent men dessa medel har främst omfördelats tillbaka till verksamheterna vilket denna långtidsprognos inte inkluderat och ger utrymme för. Nya satsningar kräver ännu högre effektiviseringar alternativt högre skattesats. Effektiviseringsbehovet är som störst fram till år 2027 för att sedan avta om kommunen har lyckats med effektiviseringsbehovet dessförinnan.

Kommunkoncernens resultat för 2024 förväntas bli negativt trots att både kommunen och bolagskoncernen visar positiva resultat. Det beror på att en stor koncernintern utdelning ingår i kommunens resultat. Bolagskoncernen har en stabil intjäning och har till stor del lyckats kompensera sig för de kostnadsökningar som varit de senaste åren. Kommunen har en utmaning med underliggande kostnadsökningar där skatteintäkterna inte har ökat i samma takt som till exempel inflation, pensionskostnader och räntor.

Utmaningar

Det är flera faktorer som bidrar till ekonomiska utmaningar kommande år.

De senaste årens höga inflationstakt har bidragit till att kostnadsnivån höjts betydligt. Utvecklingen av prisbasbeloppet bidrar till fortsatt höga pensionskostnader 2024, därefter förväntas inflationen och därmed pensionskostnaderna falla

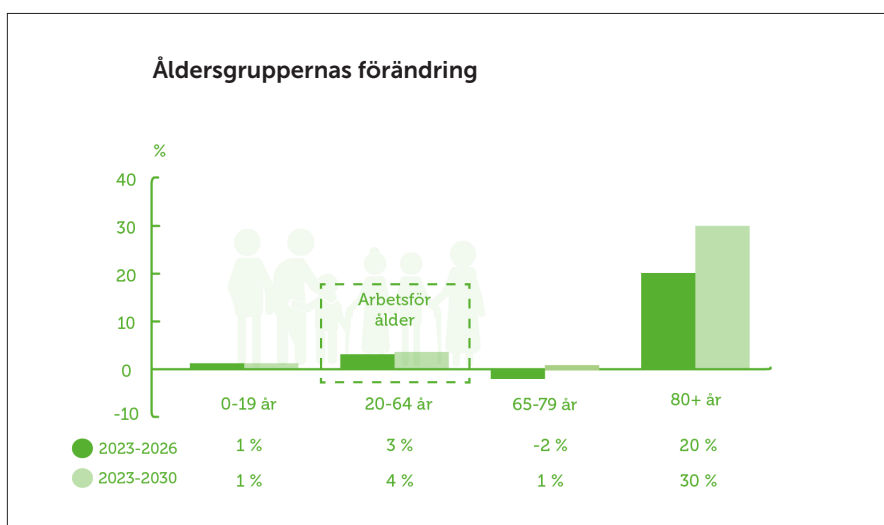
tillbaka något. Det nya pensionsavtal som trädde i kraft 2023 innebär dock en permanent ökning av pensionskostnaderna med 80-100 miljoner kronor.

Eskilstunas kostnader för individ- och familjeomsorg ligger långt över den förväntade kostnaden baserat på socioekonomiskt läge. Arbetslösheten och utbetalningarna för ekonomiskt bistånd har sjunkit under året men ligger fortsatt på en hög nivå och kostnaderna för externvård ligger långt över förväntad kostnadsnivå.

Kommunkoncernen har de senaste åren legat på en historiskt hög investeringsnivå, vilket förklarats av att staden har växt samtidigt som det sker en upprustning av befintligt bestånd. Även de kommande åren är investeringsintensiva vilket kommer att påverka självfinansieringsgrad och soliditet. De senaste fem åren har kommunens genomsnittliga investeringsnivå varit 876 miljoner kronor per år. Den kommande femårsperioden beräknas investeringarna till ungefär 1 100 miljoner kronor per år. Den demografiska utvecklingen visar på ett ökat behov av vård- och omsorgsboenden men att det inte finns behov av ytterligare byggnation inom utbildningsverksamheten. Trots det planeras för ett flertal större byggnationer. Det handlar främst om renovering av befintligt bestånd men också byggnation i områden som växer lokalt. Det innebär en stor belastning för kommunens ekonomi eftersom det inte kompenseras genom mer skatteintäkter som det skulle ha gjort om det var demografiskt motiverade investeringar.

De senaste årens kraftiga ökning av lån har motverkats av sjunkande räntenivåer, vilket har gjort att räntekostnaden, trots ökningen av lån, har sjunkit. De stigande marknadsräntorna har inneburit högre finansiella kostnader under 2023 och 2024. Räntekostnaderna väntas fortsätta öka i och med att lån med gynnsamma villkor förfaller och omsätts till högre räntenivåer i kombination med en kraftig nyupplåning. En ny "normalnivå" på räntan kring 3 procent innebär, när allt är omsatt, en kostnadsökning för kommunen jämfört med 2022 på ungefär 60-80 miljoner kronor baserat på nuvarande länestock runt 3 miljarder kronor.

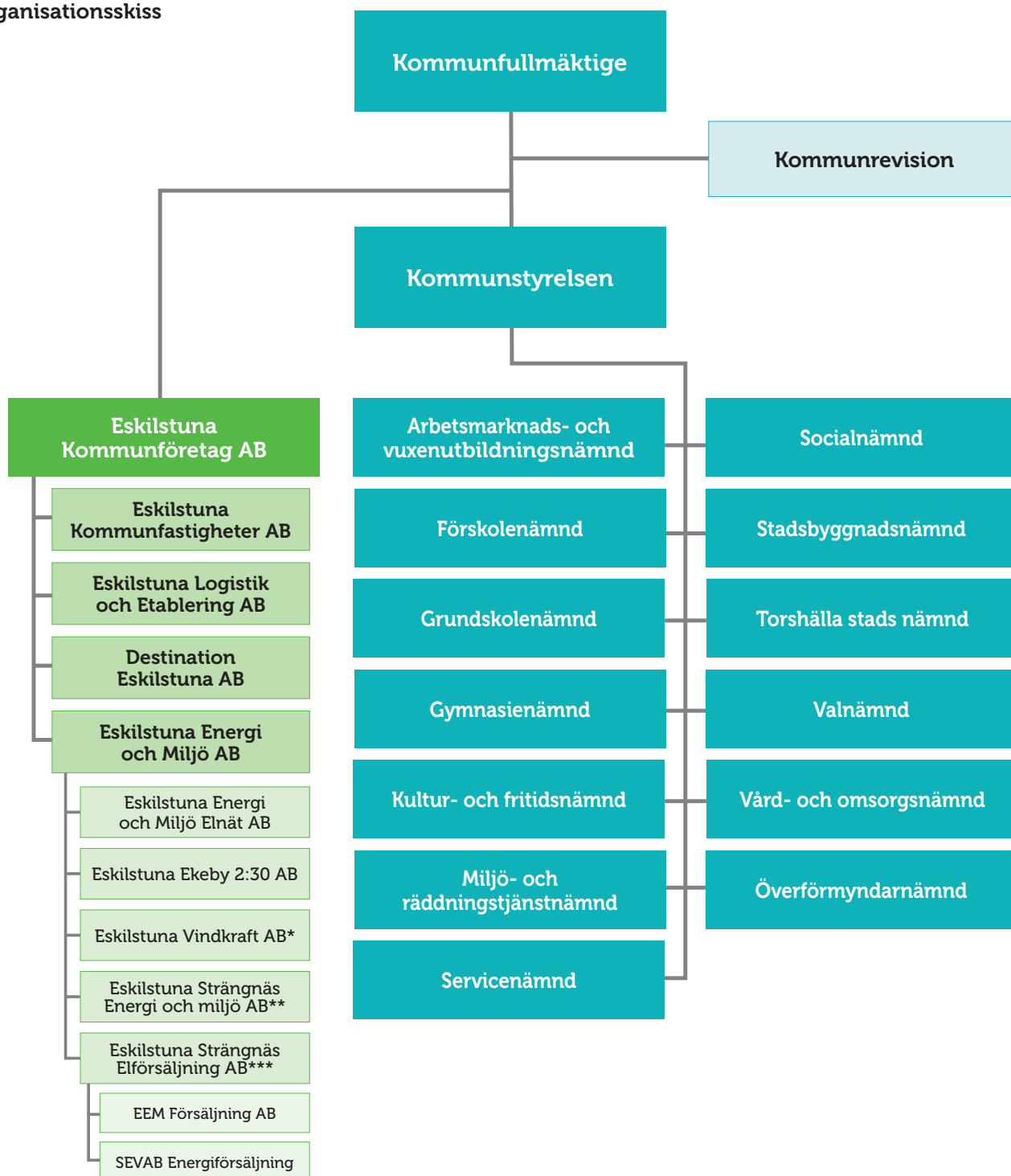
Förändrad demografi med fler äldre de närmaste åren gör att ekonomin blir mer ansträngd för kommunen. ■

Den kommunala koncernen

Kommunkoncernen består förutom av kommunala nämnder även av bolag.
Kommunföretag AB är moderbolag i bolagskoncernen.

Organisationsskiss

* Eskilstuna Vindkraft AB avyttrades 15 december 2023.

** Eskilstuna Strängnäs Energi och Miljö AB ägs av Eskilstuna Energi och Miljö AB till 75 procent.

*** Eskilstuna Strängnäs Elförsäljning AB ägs av Eskilstuna Energi och Miljö AB till 63 procent.

Kommunala koncernen

Nämnd	Beskrivning
Kommunrevision	Revisorerna och de sakkunniga som dessa anlitar är fullmäktiges och ytterst medborgarnas demokratiska instrument för granskning och kontroll av den verksamhet som bedrivs i styrelser, nämnder, fullmäktigeberedningar och företag.
Kommunstyrelsen	Helhetsansvar för kommunens verksamheter, utveckling och ekonomiska ställning, leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter. Uppsiktsansvar över övriga nämnders och bolags verksamhet samt återrapportering till kommunfullmäktige.
Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnd	Ansvarar för arbetsmarknadsåtgärder, kommunal vuxenutbildning, särskild utbildning för vuxna och svenska för invandrare, ekonomiskt bistånd (försörjningsstöd), mottagande och etableringsinsatser för vissa nyanlända samt skuldsanering.
Förskolenämnd	Ansvarar för skolformen förskola.
Grundskolenämnd	Ansvarar för skolformerna förskoleklass, grundskola, grundsärskola, samt fritidshem och vissa särskilda utbildningsformer och annan pedagogisk verksamhet.
Gymnasienämnd	Ansvarar för skolformerna gymnasieskola och gymnasiesärskola.
Krisledningsnämnd	Ansvar för krisledning.
Kultur- och fritidsnämnden	Ansvarar för kultur- och fritidsverksamhet inklusive bibliotek (ej skolbibliotek), arkiv, kulturskola samt bidrag till föreningar och studieförbund.
Miljö- och räddnings-tjänstnämnd	Bedriver räddningstjänst samt miljö- och hälsoskyddsarbete, vilket bland annat inkluderar tillsyn av livsmedel och tobak samt alkoholtillstånd.
Servicenämnden	Tillhandahåller och utför tjänster åt andra nämnder, tex måltidsverksamhet, kontaktcenter Eskilstuna direkt, rekrytering, upphandling, löne- och pensionsadministration, inkasso, IT-drift och förvaltning.
Socialnämnden	Ansvarar för social verksamhet för barn och vuxna vilket bland annat inkluderar kommunens socialjour, stöd-, vård- och behandlingsinsatser riktade till missbrukare, social stödverksamhet för barn, ungdomar och familjer, samt mottagande av ensamkommande flyktingbarn enligt överenskommelse med Migrationsverket.
Stadsbyggnadsnämnd	Ansvarar för stadsbyggnadsverksamhet som bland annat gatuhållning, förordnande av parkeringsvakter, detaljplaner och bygglov, skolskjuts och färdtjänst, strandskydd och förvaltning av naturvårdsskyddade områden. Ej inom Torshälla.
Torshälla stads nämnd	Ansvarar för kultur och fritidsverksamhet och stadsbyggnadsverksamhet inom Torshälla.
Valnämnden	Hanterar val och folkomröstningar.

Nämnd	Beskrivning
Vård- och omsorgsnämnden	Ansvarar för äldreomsorgsverksamhet med bland annat vård- och omsorgsboenden och hemtjänst enligt Socialtjänstlagen (SoL) samt verksamhet för funktionshindrade enligt Lagen om särskilt stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS).
Överförmyndarnämnd	Gemensam nämnd med Strängnäs kommun. Ansvarar bland annat för Gode män.

Bolag	Beskrivning
Kommunföretag AB	Moderföretag inom kommunens bolagskoncern. Leda, styra, samordna och ha uppsikt över koncernbolagen.
Kommunfastigheter AB	Främja bostadsförsörjningen i kommunen och försörjningen av lokaler för kommunal verksamhet och annan samhällsservice.
Eskilstuna Energi- och miljö-koncernen	Producera energi, driva fjärrvärme-, fjärrkyla-, datakommunikations-, vatten- och avlopps-, avfalls- och datakommunikationstjänster.
Destination Eskilstuna AB	Utveckla Eskilstuna som ett attraktivt mål för besökare och turister såväl som för boende och företag att leva och verka i.
Eskilstuna logistik och etablering AB	Utveckla anläggningar för logistik, bedriva logistik- och flygplatsverksamhet samt utveckla verksamhet för näringslivet och Eskilstuna kommun.

Privata utförare

Kommunen har enligt lag skyldighet att tillhandahålla viss verksamhet och service till kommuninvånarna, men det innebär inte att kommunen själv är skyldig att utföra verksamheten. Verksamhet kan utföras av kommunen, av kommunala bolag eller av olika privata utförare. I Eskilstuna kommun utförs delar av verksamheten i privat regi. I tabellen nedan redovisas hur stor andel av kostnaderna och andel av brukarna som har privata utförare.

Verksamhet	Andel av brukare	Andel av kostnad	Större utförare
Förskola	18 %	18 %	British mini
Grundskola	16 %	16 %	Internationella Engelska skolan, British junior
Gymnasieskola	31 %	31 %	Grillska gymnasiet
Individ- och familjeomsorg insatser barn och unga	13 %	27 %	
Individ- och familjeomsorg insatser vuxna	19 %	30 %	
Funktionshindrade insatser barn, unga och vuxna	-	14 %	
Särskilt boende äldre	18 %	14 %	Attendo Sverige AB, Vardaga Äldreomsorg AB

Gemensamma nämnder och kommunalförbund

Gemensamma nämnder och kommunalförbund	Beskrivning
Gemensamma nämnden för samverkan kring socialtjänst och vård	Syftet med den gemensamma nämnden är att genom samverkansstrukturen erbjuda en samlad resurs för utvecklingsarbete mellan Region Sörmland och länets kommuner. Utvecklingen sker genom evidensbaserad praktik anpassat till regionala och lokala prioriteringar.
Gemensamma patientnämnden	Gemensamma patientnämnden är en fristående, opartisk instans dit patienter, anhöriga och personal kostnadsfritt kan vända sig. Patientnämndens uppgift är att hjälpa patienter att föra fram klagomål till vårdgivare inom hälso- och sjukvården samt tandvården, samt att få klagomål besvarade av vårdgivaren. Kommunerna i Sörmlands län och Region Sörmland ingår i den gemensamma patientnämnden.
Vårdförbundet Sörmland	Vårdförbundet utför gemensam behandlingsverksamhet inom socialtjänstens område som omfattar hem för vård och boende vuxna (HVB-hem) och/eller öppenvårdsformer för vuxna, samt har ansvar för kommunernas familjerådgivning. Förutom Eskilstuna kommun så är det Katrineholm, Flen, Strängnäs och Vingåkers kommun som ingår i Vårdförbundet Sörmland.

Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

Eskilstuna kommunkoncern står under de kommande mandatperioderna inför ett antal stora utmaningar. För att använda våra resurser effektivt och svara upp mot invånarnas behov krävs en gemensam riktning och samordning av våra verksamheter. Styrsystemets uppgift är att hålla samman styrningen och uppföljningen av alla kommunens olika verksamheter.

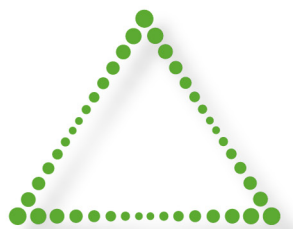
I Eskilstuna kommunkoncern arbetar cirka 10 000 medarbetare inom olika förvaltningar och bolag. Det erbjuds pedagogisk verksamhet, vård och omsorg, samhällsbyggnad, rådgivning och andra former av service till Eskilstunas invånare. Värdet av tjänsterna skapas i mötet med invånare och kunder. Hög kvalitet säkerställs och verksamheterna utvecklas samtidigt som strategiska förbättringar genomförs för att nå de 4-åriga strategiska mål som beslutats av kommunfullmäktige.

Styrsystemet hjälper till att:

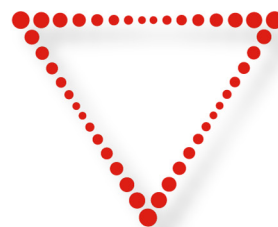
- driva, säkra och förbättra kommunkoncernens löpande verksamhet så att den håller avsedd kvalitet och resultatmålen nås
- uppnå de 4-åriga strategiska målen för de områden där kommunfullmäktige vill se strategiska förbättringar under mandatperioden

Med hjälp av styrsystemet säkras att verksamheterna fokuserar på det grundläggande uppdraget att leverera tjänster till invånare och kunder. Det är för deras skull goda verksamhetsresultat ska uppnås.

Hållbar utveckling och effektiv organisation utgör en grund i styrsystemet. Det som kommunkoncernen åstadkommer för invånare och kunder ska leda till en hållbar utveckling. Det ska ske genom att använda tillgängliga resurser på bästa sätt genom en effektiv organisation.

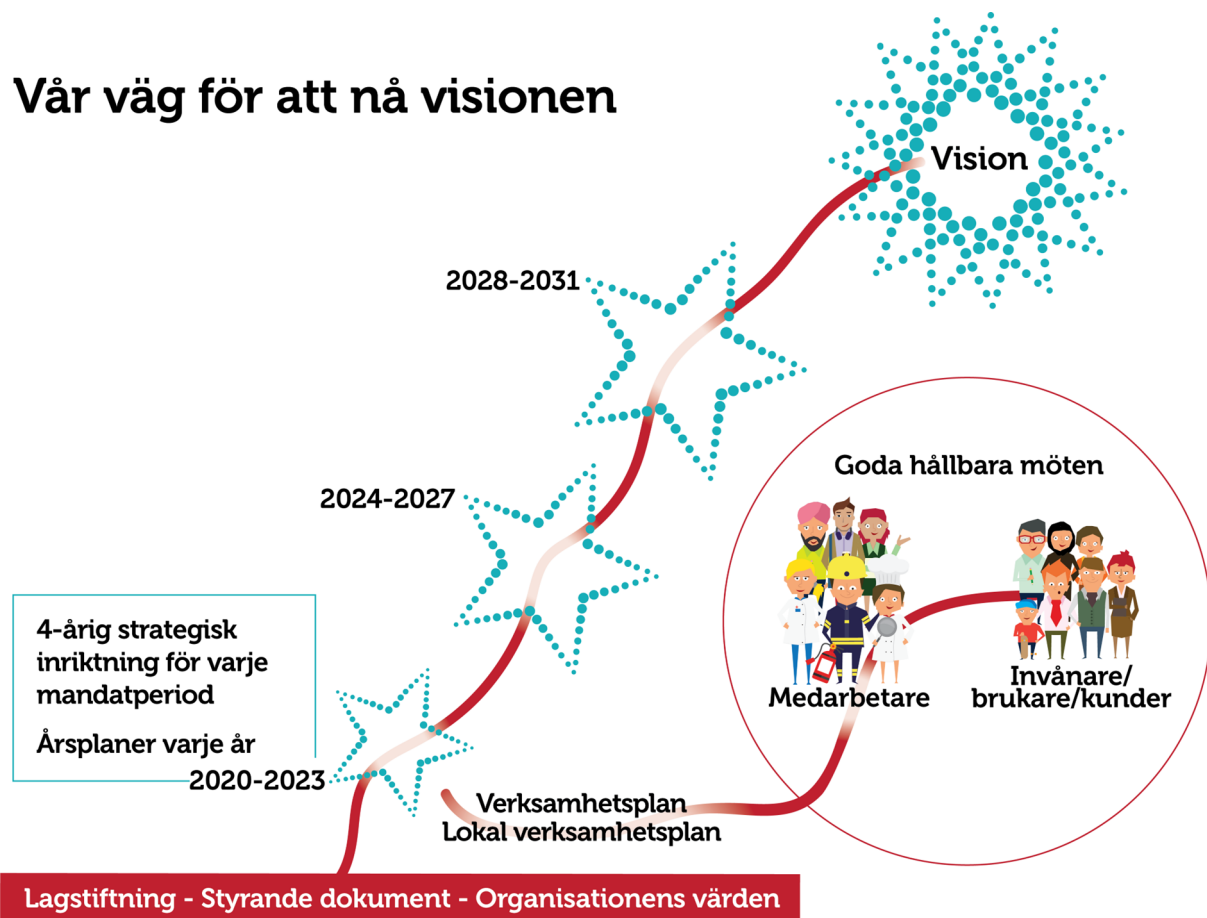
Hållbar utveckling

Effektiv organisation

Struktur för styrning av den kommunala koncernen

Vår väg för att nå visionen

Eskilstunas vision är den långsiktiga ledstjärnan som också kopplar an till globala målsättningar. För att lyckas nå dit görs löpande uppföljning och analys av verksamheternas resultat. Den röda tråden i planering, genomförande, uppföljning och analys går från vision och målbild till:

- 4-åriga strategiska mål och 4-åriga processmål som visar vad som ska uppnås under mandatperioden
- nämndernas och bolagsstyrelsernas årliga åtaganden som tillsammans med enheternas lokala åtaganden och aktiviteter visar vad som ska uppnås under året
- medarbetaröverenskommelser som tydliggör medarbetarens bidrag till enhetens resultat
- goda hållbara möten med invånare, brukare och kunder

Genom att uppfylla medarbetaröverenskommelsen, enhetens åtaganden och nämndens/bolagsstyrelsens åtaganden bidrar varje medarbetare och varje del av kommunkoncernen till att de strategiska målen uppnås.

Med tillit som en utgångspunkt för ledning och styrning av verksamheten sätts medarbetarens kompetens och idéer i fokus. Det handlar även om att, utifrån tydliga uppdrag och resultatkrav, stimulera samverkan och helhetsperspektiv och att bygga tillitsfulla relationer. Allt med målet att skapa värde för invånare och kunder.

Planering och uppföljning

Planering

Planering för mandatperioden

Kommunfullmäktige beslutar vart fjärde år om en strategisk inriktning. I den beskrivs vilken väg orten Eskilstuna och organisationen Eskilstuna kommunkoncern ska ta kommande fyra år. I den strategiska inriktningen konkretiseras vägen genom 4-åriga strategiska mål som ska hjälpa till att hålla rätt riktning på vägen till visionen. Målen speglar de områden där kommunfullmäktige vill uppnå strategiska förbättringar under mandatperioden.

Den 4-åriga strategiska inriktningen ligger till grund för årsplan och ägardirektiv som visar vilka årliga resultat som ska uppnås.

Planering för kommande året

De verksamhetsresultat som ska uppnås under året fastställs på flera nivåer; i kommunkoncernens årsplan, i ägardirektiv, i verksamhetsplaner för nämnder och bolagsstyrelser samt i enheternas lokala verksamhetsplaner.

Kommunkoncernens årsplanering utgår från strategisk inriktning. Långsiktiga planer som ska förverkligas under året beaktas i planeringen, till exempel planer för omsorg, miljö och infrastruktur. Ändrad lagstiftning och liknande nya, yttre förutsättningar för verksamheten vägs också in.

Uppföljning

Uppföljning av kommunkoncernens resultat sker bland annat genom dialogsamtal. Det innebär att kommundirektören och berörda vid kommunledningskontoret träffar förvaltnings- och bolagsledningar i samband med delårs- och årsbokslut. Förvaltningar och bolag har löpande dialogsamtal med nämnder och mellan ledning och verksamhetschefer. Resultat och verksamhetsutveckling diskuteras löpande med medarbetare på arbetsplatsträffarna.

På så vis genomförs en kedja av dialogsamtal om verksamhetens utveckling, från enhetsnivå till koncernnivå.

Medarbetare

Medarbetaröverenskommelsen följs upp löpande för att stämna av hur delarna i överenskommelsen drivs framåt och hur verksamheten utvecklas mot uppsatta mål och i mötet med brukare.

Enhet

Under verksamhetsåret drivs och säkras verksamhetsresultat genom fortlöpande uppföljning av ekonomi och verksamhet. Tre gånger om året summeras ekonomi och verksamhet kopplat till budget och verksamhetsplan.

I arbetet med att följa upp verksamheten räcker det inte att bedöma resultat genom att konstatera att mål uppnåddes eller inte. Att analysera den egna verksamhetens resultat är den viktigaste delen i uppföljningen. Analysen förklarar resultatet och ger en grund för beslut om förbättringar, omprioriteringar och åtgärder.

Nämnd och styrelse

Förvaltningar och bolag följer löpande sin ekonomi och verksamhet. Tre gånger om året summeras uppföljning och analys från underliggande nivåer och nämnd/styrelse fattar beslut om dessa delårsrapporter. Utifrån avvikelser och analyser beslutas om åtgärder.

Kommunkoncern

Årsredovisningen beskriver hur väl kommunkoncernen har uppfyllt de mål som fullmäktige har beslutat. Den innehåller bland annat en verksamhetsberättelse och ekonomisk rapport. Kommunens revisorer granskar årsredovisningen.

Ekonomiska ramar

I Eskilstuna kommunkoncern bedrivs verksamheter med varierande förutsättningar, vilket innebär att ekonomiska ramar och mål inte kan utformas på samma sätt för alla verksamheter.

För kommunens skattefinansierade verksamheter (t.ex. skola, omsorg, gata och park) utgår planeringen ifrån föregående års budget och en analys av utfallet i senaste bokslut och aktuell prognos för innevarande år. Detta för att få en bild av de aktuella resursbehoven. För att arbeta fram en ekonomisk ram vägs även kommunens befolkningsprognos, viktiga indexförändringar, ambitionsförändringar samt eventuella effektiviseringsbehov in i det slutliga förslaget till resursfördelning.

Kommunkoncernens avgiftsfinansierade verksamheter som är reglerade enligt självkostnadsprincipen (bland annat vatten, avlopp och renhållning) utarbetar budgetar utifrån fullmäktiges beslut om taxa. Som huvudprincip, om inte särskilda omständigheter råder, ska dessa verksamheter anpassa kostnaderna i förhållande till taxeintäkterna.

För affärsdrivande verksamheter, dvs. som verkar på en konkurrensutsatt marknad, fastställer fullmäktige utdelningsnivå, som ligger till grund för budgetarbetet.

Metod för utvärdering av mål och resultat

I årsredovisningen förekommer ett antal färgsymboler och trendpilar för att visa måluppfyllelse eller bedömningar. Nedan finns en förklaring över deras betydelse samt de bedömningskriterier som används.

STRATEGISKA MÅL	Symbol	Innebörd
Måluppfyllelsen för respektive strategiskt mål och resultatet av arbetet med de strategiska målen bedöms i årsredovisningen med hjälp av organisationsindikatorerna		Strategiska målet är ej uppfyllt på grund av att de flesta indikatorerna visar rött
		Strategiska målet är delvis uppfyllt på grund av att de flesta indikatorerna visar gult
		Strategiska målet är uppfyllt på grund av att de flesta indikatorerna visar grönt

Uppsiktsplikt

Kommunstyrelsen ansvarar för att hålla uppsikt över hela den kommunala koncernen. Kommunstyrelsen ska:

- Övervaka att de av fullmäktige fastställda målen och planerna för verksamheten och ekonomi efterlevs och att kommunens löpande förvaltning handhas rationellt och ekonomiskt
- Tillse att uppföljning sker till fullmäktige från samtliga nämnder om hur verksamheten utvecklas och hur den ekonomiska ställningen är under året
- Följa hur den interna kontrollen sköts i nämnderna.
- Två gånger per år rapportera till kommunfullmäktige hur samtliga kommunens verksamheter utvecklas mot bakgrund av fastlagda mål och hur den ekonomiska ställningen är under budgetåret.
- Inom ramen för sin uppsiktsplikt övervaka att verksamheter som bedrivs av privata utförare kontrolleras och följs upp i enlighet med lag, avtal och av fullmäktige fastställda program och direktiv.

INDIKATORER	Symbol	Innebörd
Måluppfyllelse för indikatorn visar hur mycket utfallet skiljer mot uppsatt målnivå		Sämre än uppsatt målnivå (mer än 10 % från målnivån)
		Nära uppsatt målnivå (inom 10 % från målnivån)
		På eller bättre än uppsatt målnivå
TRENDPIL	Symbol	Innebörd
Trendpilen visar hur måluppfyllelsen eller bedömningen har förändrats jämfört mot föregående år.		Bättre än föregående år
		Oförändrat mot föregående år
		Sämre än föregående år

Kommunledningskontoret stöder kommunstyrelsens uppsiktsplikt i huvudsak genom styrsystemet utifrån att säkerställa att det fungerar i alla delar på avsett sätt, från vision till medarbetaröverenskommelse. Fortlöpande analyser och avvikelserapportering är viktiga instrument. Beslut utanför styrsystemet hanteras på ett systematiskt sätt. Även löpande dialoger med förvaltningsledningar utgör en del i uppsiktsplikten. I alla delar är återkoppling till kommunstyrelsen central. ■

Intern styrning och kontroll samt uppföljning av privata utförare

Den interna styrningen och kontrollen är ett redskap för kommunens ledning att förebygga och hantera risker, utveckla verksamhet och genom uppföljning säkerställa regelefterlevnad. Syftet är att säkra mål, ekonomi och förtroende för kommunkoncernens verksamheter. Det mesta internkontrollarbete sker i det dagliga arbetet och på ledningsnivå i samband med uppföljningar då väsentliga avvikelser hanteras. Kommunstyrelsen följer genom kommunledningskontoret särskilt upp tillämpningen av styrdokument för intern styrning och kontroll samt uppföljning och insyn av privata utförare.

Kommunledningskontoret har tagit del av alla nämnders och styrelsers slutrapportering och kan i den följa det systematiska arbetet med riskbedömningar, kontroll av väsentliga risker, resultat samt åtgärder. Förvaltningar och bolag utvecklar fortsatt sin uppföljning och arbetar ofta med förbättringar

utifrån kontrollernas resultat. Privata utförare som inte uppfyller krav åtgärdar brister eller avslutas. I år har tre koncerngemensamma kontroller genomförts. Granskning huruvida förvaltningar och bolag känner till vilka styrdokument som gäller, granskning av privata utförare av kommunens tjänster, granskning av om investeringsbeslut fattas på otillräckliga grunder. Alla bedöms behöva fortsatta förbättringsåtgärder i olika omfattning. Åtgärderna gällande privata utförare kommer att följas upp av kommunstyrelsen 2025.

Kommunledningskontorets bedömning är att nämnder och styrelser arbetar i enlighet med styrdokumentet för intern styrning och kontroll samt uppföljning och insyn av privata utförare. Slutrapporteringen visar att det mesta har genomförts i enlighet med framtagna planer. ■

Belopp i mnkr		Kommunkoncernen		Kommunen		Års- budget
		2023	2022	2032	2022	
Verksamhetens intäkter	<i>Not 3, 10</i>	4 176	4 265	2 010	2 071	2 100
Verksamhetens kostnader	<i>Not 4, 10</i>	-10 964	-10 371	-9 590	-8 926	-9 664
Avskrivningar	<i>Not 5</i>	-690	-683	-339	-342	-350
Skatt		-87	-49	—	—	—
Verksamhetens nettokostnader		-7 565	-6 838	-7 919	-7 196	-7 914
Skatteintäkter	<i>Not 6</i>	5 434	5 157	5 434	5 157	5 319
Generella statsbidrag och utjämning	<i>Not 7</i>	2 385	2 316	2 385	2 316	2 313
Verksamhetens resultat		255	636	-100	277	-282
Finansiella intäkter	<i>Not 8</i>	40	52	492	283	496
Finansiella kostnader	<i>Not 9</i>	-186	-105	-193	-108	-137
Resultatet efter finansiella poster		109	582	199	452	76
Extraordinära poster		—	—	—	—	—
Årets resultat		109	582	199	452	76
Årets resultat enligt balanskravet		N/A	N/A	199	436	76
Årets resultat exkl jämförelsestörande poster		-82	260	10	143	-74

Belopp i mnkr		Kommunkoncernen		Kommunen	
		2023	2022	2023	2022
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR					
Immateriella anläggningstillgångar	Not 11	15	20	6	8
Materiella anläggningstillgångar					
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	Not 12	18 483	17 237	8 197	7 912
Maskiner och inventarier	Not 13	480	462	335	327
Finansiella anläggningstillgångar	Not 14	128	117	6 838	6 009
Summa anläggningstillgångar		19 106	17 836	15 376	14 257
BIDRAG TILL STATLIG INFRASTRUKTUR	Not 15	141	124	141	124
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR					
Förråd, lager och exploateringsfastigheter	Not 16	279	280	129	164
Fordringar	Not 17	1 416	1 356	2 268	2 284
Kassa och bank	Not 18	506	578	491	572
Summa omsättningstillgångar		2 200	2 214	2 888	3 020
Summa tillgångar		21 447	20 174	18 405	17 400
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
Eget kapital	Not 19				
Ingående eget kapital		6 080	5 498	4 455	4 004
Årets resultat		109	582	199	452
- varav resultatutjämningsreserv (RUR)		200	200	200	200
Justering		-106	-1	—	—
Summa eget kapital		6 082	6 080	4 655	4 455
Avsättningar					
Avsättningar för pensioner	Not 20	177	158	169	152
Andra avsättningar	Not 21	437	386	25	6
Skulder					
Långfristiga skulder	Not 22	10 717	9 365	10 075	9 135
Kortfristiga skulder	Not 23	4 033	4 185	3 482	3 652
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		21 447	20 174	18 406	17 400
PANTER OCH ANSVARSFÖRBINDELSER					
Panter och därmed jämförliga säkerheter	Not 24	14	14	—	—
Ansvarsförbindelser					
Pensionsförpliktelser som inte har tagits upp bland skulderna eller avsättningarna	Not 25	1 652	1 629	1 652	1 629
Övriga ansvarsförbindelser	Not 26	470	470	1 286	1 134

Belopp i mnkr	Kommunkoncernen		Kommunen	
	2023	2022	2023	2022
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN				
Årets resultat	109	582	199	463
Justering för ej likvidpåverkande poster	Not 28	735	438	399
Övriga likviditetspåverkande poster	Not 29	-7	-7	—
Poster som redovisas i annan sektion	Not 30	-2	-4	—
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital	835	1 297	626	862
Ökning/minskning av periodiserade anslutningsavgifter	—	—	—	—
Ökning/minskning kortfristiga fordringar	-60	-195	16	-285
Ökning/minskning förråd och varulager	2	-57	35	-18
Ökning/minskning kortfristiga skulder	-152	447	-170	384
Kassaflöde från den löpande verksamheten	625	1 492	508	943
INVESTERINGSVERKSAMHET				
Investering i immateriella anläggningstillgångar	-1	-6	—	-3
Försäljning av immateriella anläggningstillgångar	—	—	—	—
Investering i materiella anläggningstillgångar	-2 104	-2 133	-718	-913
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	70	60	17	16
Investering i kommunkoncernföretag	—	—	—	—
Försäljning av kommunkoncernföretag	—	—	—	—
Investering i finansiella anläggningstillgångar	-10	-1	-10	—
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar	—	—	—	—
Investeringsbidrag	—	24	26	8
Kassaflöde från investeringsverksamhet	-2 045	-2 056	-685	-892
FINANSIERINGSVERKSAMHET				
Nyupptagna lån	—	—	—	—
Ökning av långfristiga skulder	1 352	847	918	—
Minskning av långfristiga skulder	—	—	—	888
Minskning av långfristiga fordringar	-1	—	—	—
Ökning av långfristiga fordringar	—	13	-819	-645
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	1 350	861	99	243
Utbetalning av bidrag till statlig infrastruktur	-3	—	-3	—
Årets kassaflöde	-72	297	-82	295

Not 1 Redovisningsprinciper

Reglering

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med Lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning samt rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR). Relevanta bestämmelser som påverkar innehållet i noten finns bl.a. i:

- LKBR 4 kap. 3 § och 9 kap. 3 – 4, 6, 14 – 16
- RKR R2 – 12, RKR R14 och RKR R16

Kommunen redovisar leasing i enlighet med RKR R5. Inventarier och bilar redovisas som operationell leasing utifrån väsentlighet.

Kommunkoncern och sammanställda räkenskaper

Kommunkoncernen består av följande kommunala koncernföretag:

Bolag	Org.nr	Ägd andel
Eskilstunakommunkoncern		
Eskilstuna Kommun	212000-0357	
ELP4 AB	556936-2816	100 %
Kommunföretagskoncernen		
Eskilstuna Kommunföretag AB	556531-7293	100 %
Eskilstuna Kommunfastigheter AB	556499-5909	100 %
Eskilstuna Logistik och Etablering AB	559048-6188	100 %
Destination Eskilstuna AB	556984-0480	100 %
EEM-koncernen		
Eskilstuna Energi och Miljö AB	556458-1907	100 %
Eskilstuna Energi och Miljö Elnät AB	556513-9556	100 %
Eskilstuna Energi och Miljö Ekeby AB	556939-9602	100 %
Eskilstuna Strängnäs Energi och Miljö AB	556935-7501	75 %
Eskilstuna Vindkraft AB	556458-1873	100 %
ESEF-koncernen		
Eskilstuna Strängnäs Elförsäljning AB	556964-8727	63 %
Eskilstuna Energi & Miljö Försäljning AB	556001-6882	100 %
SEVAB Energiförsäljning AB	556527-5772	100 %

Under räkenskapsåret har Eskilstuna Vindkraft och City Fastigheter i Eskilstuna AB avyttrats från kommunkoncernen. Create Business Incubator Mälardalen AB, Energikontoret i Mälardalen AB, Stua AB samt Kommuninvest Ekonomisk förening ingår inte i de sammanställda räkenskaperna eftersom dess andel av kommunala kommunkoncernens omsättning och omslutning är obetydlig.

Eskilstuna kommun upprättar sammanställd redovisning. Syftet med den sammanställda redovisningen är att ge en samlad helhetsbild av kommunens ekonomiska ställning oberoende av i vilken juridisk form verksamheten bedrivs.

Kommunkoncernen ska enligt Rådet för kommunal redovisning (RKR) konsolideras proportionellt, det vill säga varje dotterbolags tillgångs- och skuldposter samt intäcks- och kostnadsposter konsolideras med ägd andel. I kommunkoncernen ingår den civilrättsliga underkoncernen Eskilstuna Kommunföretag som konsolideras i sin helhet.

I den kommunala koncernen ingår bolag med ett kommunalt ägande om minst 20 procent om de är av väsentlig betydelse. Enligt 2 kap. 5 § tredje stycket LKBR ska – om inflytandet inte är betydande – den juridiska personen ändå anses vara ett kommunalt koncernföretag, om den har särskild betydelse för

kommunens verksamhet eller ekonomi. Särskild ekonomisk betydelse föreligger, om den kommunala koncernens andel av företagets omsättning eller omslutning överstiger 5 procent av kommunens skatteintäkter och generella statsbidrag.

Värderings- och omräkningsprinciper

Anläggningstillgångar

Innehav avsedda för stadigvarande bruk redovisas som anläggningstillgång. Innehav ej avsedda för stadigvarande bruk redovisas som omsättningstillgång.

För immateriella anläggningstillgångar ska utgifterna beräknas på ett tillförlitligt sätt och uppgå till ett väsentligt värde. Därtill ska tillgången ge upphov till framtida ekonomiska fördelar som sannolikt tillfaller kommunen. Som investeringsutgift för både immateriella och materiella tillgångar räknas anskaffningar med en varaktighet på minst tre år och med ett anskaffningsvärde om minst ett prisbasbelopp.

Materiella anläggningstillgångar värderas till anskaffningsvärde och tas upp som en tillgång när de sannolikt kommer att medföra framtida ekonomiska fördelar eller servicepotential. Tillägg för värdehöjande investeringar ingår också i anskaffningsvärdet. Komponentavskrivning tillämpas på materiella anläggningstillgångar och de upptas i balansräkningen till anskaffningsvärdet med avdrag för plan-enlig (linjär) avskrivning och eventuell nedskrivning.

En samlad bedömning av nyttjandeperioden för respektive tillgångstyp görs. För tillgångar där nyttjandeperioden styrs i avtal (t.ex. leasing) används den planerade verkliga nyttjandeperioden som avskrivningstid.

Aktier och andelar i kommunala koncernföretag klassificeras som anläggningstillgångar. Utlåning till kommunala bolag redovisas som anläggningstillgång. Den del som förfaller inom ett år redovisas som omsättningstillgång.

Omsättningstillgångar

Kundfordringar och övriga kortfristiga fordringar är upptagna till det belopp varmed de beräknas inflyta. Inom de flesta områdena görs schablonmässiga uppbokningar av osäkra kundfordringar. I enskilda fall görs individuella bedömningar av förfallna fakturor av väsentligt belopp.

Lager av tomter i exploateringsverksamheten som avses att förädlas och avyttras redovisas som omsättningstillgång.

Varulager inventeras, värderas och tas upp till det lägsta av anskaffningspris och återanskaffningsvärde.

Leasing

Kommunen redovisar avtal som finansiella om avtalet, i enlighet med definitionen i RKR:s rekommendation, innebär att framtida servicepotential eller ekonomiska fördelar och risker i allt väsentligt överförs till leasetagaren. Det vill säga i de fall nuvärdet av hyreskontraktet överstiger 80 procent av objektets verkliga värde redovisas det som finansiellt. Även i de fall framtida servicepotential, ekonomiska fördelar och risker på annat sätt överförs till leasetagaren, tex genom klausuler i kontraktet, redovisas avtalet som finansiellt.

Leasing av inventarier och bilar redovisas som operationella utifrån väsentlighet.

Skulder och avsättningar

Finansiella skulder delas in i kortfristiga och långfristiga skulder. Skulder som förfaller till betalning inom tolv månader redovisas som kortfristig skuld. Övriga finansiella skulder redovisas som långfristig skuld.

Kommunens semesterlöneskuld till den anställde är de intjänade semesterdagar och okompenserad övertid som ännu inte tagits ut. Därpå ingår också upplupna arbetsgivaravgifter. Semesterlöneskulden redovisas som en kortfristig skuld och belastar det år de intjänas.

Pensioner redovisas enligt blandmodellen vilket innebär att pensioner inklusive löneskatt intjänade till och med 31 december 1997 behandlas som ansvarsförbindelse. Vid beräkning av pensionsskulden används Sveriges kommuner och landstings beräkningsmodell (RIPS21 version 2023). Utbetalning av pensionsförmåner som intjänats till och med 1997 redovisas som kostnad i resultaträkningen. Pensionsförmåner inklusive löneskatt som intjänats från och med 1998 redovisas som kostnad i resultaträkningen och som avsättning i balansräkningen.

Den avgiftsbaserade delen av pensionsförmåner i pensionsavtalet KAP-KL utbetalas i sin helhet till kommunens anställda för individuell placering.

Bolagens pensioner intjänade före 1998 redovisas som en avsättning i balansräkningen.

VA-verksamheten regleras i Vattentjänstlagen, där självkostnadsprincipen anges som styrande. Om kunderna under räkenskapsåret fakturerats mer än de nödvändiga kostnaderna uppstår ett "överuttag". Ett överuttag kan nyttjas för täckande av högst tre år gamla underuttag, fonderas för framtida nyinvesteringar eller återbetalas till kunderna inom tre år. I förekommande fall är den i VA-särredovisningen redovisade investeringsfonden och ackumulerade skulden för övrigt överuttag legalt att betrakta som skulder till kundkollektivet.

Redovisningsprinciper i driftredovisningen

Lönekostnader har belastats med ett personalomkostnadspålägg på 46,3% som inkluderar sociala avgifter och pensionskostnader.

Materiella och immateriella anläggningstillgångar har belastats med verklig avskrivningskostnad och en intern kalkylränta på 2% för årets kapitalbindning.

Internhyror och externa hyror debiteras respektive verksamhet. Omkostnader tillhörande lokal debiteras utifrån verklig förbrukning/nyttjande.

Kommunen innehar en central IT-enhet varvid IT-kostnader debiteras internt utifrån självkostnad.

Kommunen innehar en central måltidsorganisation varvid måltidspriser debiteras internt utifrån självkostnad.

Säsongvariationer finns avseende semesterlöneskulden som utgörs av ej uttagna semesterdagar. Ökning av semesterlöneskuld belastar resultatet och minskning medför positiv resultatpåverkan. Andra säsongvariationer är utdelning som redovisas enligt kontantprincipen.

Intäkter

Intäkter redovisas i den omfattning det är sannolikt att de ekonomiska tillgångarna kommer att tillgodogöras kommun-koncernen och intäkterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Periodiseringar har skett enligt god redovisningssed.

Skatteintäkter

Innevarande års preliminära skattebetalningar, den preliminära slutavräkningen för innevarande år samt korrigeringen av avräkningen avseende föregående år redovisas som intäkt innevarande år.

Bidrag

Prestationsbaserade bidrag som relaterar till om vissa mål uppnåtts eller handlingar genomförts periodiseras till den period då prestationen har utförts.

Prestationsbaserade bidrag som avser ett tidsbestämt projekt där nedlagda kostnader utgör ersättningsunderlag matchas mot de kostnader kommunen lägger ned under den fastslagna tidsperioden.

Icke prestationsbaserade bidrag intäktsförs i den period bidraget avser. Bidraget intäktsförs i sin helhet även om nedlagda kostnader inte motsvarar bidragets storlek.

Bidrag från staten som är hänförliga till en investering redovisas som en skuld och intäktsförs i en takt som återspeglar anläggningens nyttjande och förbrukning.

Gatukostnadsersättningar till gator i exploateringsområden

Privata bidrag eller ersättningar som är direkt hänförliga till gator och andra allmänna tillgångar i exploateringsområden redovisas som intäkt direkt när investeringen är färdigställd.

Bidrag till statlig infrastruktur

Bidrag som ges till staten och uppfyller kraven enligt Lag (2009:47) om vissa kommunala befogenheter redovisas som tillgång i balansräkningen. Upplösningen av bidraget sker med lika stora belopp under tiden för upplösningen, dock högst 25 år.

Anslutningsavgifter exklusive VA-verksamhet

Avgifter för anslutning till nät för el, värme, bredband eller fjärrkyla intäktsredovisas vid tidpunkten för anslutningen till den del som inte avser att täcka framtida åtaganden. Eventuella avgiftsdelar som avser framtida åtaganden intäktsredovisas i den takt som åtagandet minskar enligt avtalet med kunden.

Anläggningsavgifter i VA-verksamhet

Från och med 2011 periodiseras anläggningsavgifterna för VA-verksamheten i enlighet med den utvecklade praxisen hos VA-branschen. Periodiseringen sker enligt nedan:

År 1: 10 % för administrationskostnader och 1/50 av resterande 90 %. Totalt intäktsförs 11,8 % år 1. År 2-50: 1,8 % intäktsförs årligen.

Kostnader

Löner

Lönekostnad redovisas i huvudsak enligt kontantmetoden.

Aktivering av egen tid

Kostnaden för egen personal som arbetar med investeringsprojekt ingår i tillgångens anskaffningsvärde. Kostnaden beräknas utifrån internt timpris och nedlagd tid. Tidredovisning används som grund för aktivering.

Avskrivningar

Avskrivning sker från och med den tidpunkt då tillgången är färdig att tas i bruk. Avskrivningar sker linjärt och baseras på ursprungliga anskaffningsvärden och beräknad nyttjandeperiod. Avskrivningstiden anpassas till den aktuella anläggningens eller komponentens speciella förutsättningar.

Nedskrivning sker vid bestående värdenedgång. Uppskrivningar är inte tillåtet för materiella anläggningstillgångar.

Följande avskrivningstider tillämpas i normalfallet:

Immateriella anläggningstillgångar		
	Kommunen	Koncernen
System/plattformsutveckling	3 år	—
Programvara	3-5 år	—
Systemlicenser	Får ej överstiga kontraktstiden	

Materiella anläggningstillgångar		
Mark, byggnader och tekniska anläggningar		
	Kommunen	Koncernen
Mark	Obegränsad livslängd	
Kommunala verksamhetsfastigheter och övrig mark, byggnader och tekniska anläggningar <i>För komponentuppdelade fastigheter används följande komponenter:</i>		
Markanläggning	60 år	10-60 år
Stomme och grund	100 år	50-100 år
Stomkompletteringar	50 år	50 år
Värme/sanitet	50 år	40-50 år
El	40 år	40 år
Fasad	50 år	40-50 år
Fönster/dörrar	40 år	40-50 år
Köksinredning	30 år	25-30 år
Yttertak	40 år	25-40 år
Ventilation, styr, övervakning	25 år	25 år
Transport (hiss m m)	25 år	25 år
Restpost/övrig byggnation		25-50 år
Sanitet		15 år
	Kommunen	Koncernen
<i>För icke-komponentuppdelade kommunala fastigheter och övrig mark, byggnader och tekniska anläggningar används följande avskrivningstider:</i>		
Exploateringsmark som ej ska avyttras	Obegränsad livslängd	
Civilförsvarsanläggningar	33 år	7-100 år
Bostadshus	50 år	7-100 år
Kajer, stenbryggor, broar, slussar	50 år	50 år
Stationsbyggnader, parkeringshus, industrispår	50 år	50 år
Hallar	33 år	33 år
Master, parkeringsplatser	20 år	20 år
Kommunala verksamhetsfastigheter, bättre kvalitet	50 år	50 år
Kommunala verksamhetsfastigheter, sämre kvalitet	5-10 år	5-33 år
Förbättringsutgifter på fastigheter ägda av annan (får inte överskrida avtalstiden)		
Publika fastigheter <i>Komponentuppdelade publika fastigheter:</i>		
Gator		
Gatukropp	50-100 år	50-100 år
Ytskikt exkl. toppbeläggning (plattor, sådd, kantstöd, skyltar etc.)	10-30 år	10-30 år
Ytskikt, toppbeläggning (asfalt)	10-50 år	10-50 år
Belysning m m exkl. armaturer	40 år	40 år
Övrigt	30 år	30 år

Broar, kajer, torg och parker		
Byggnadsverk (bro, kaj, mur)	50 år	50 år
Ytskikt exkl. toppbeläggning (plattor, sådd, kantstöd, skyltar etc.)	30 år	30 år
Belysning m m exkl. armaturer	40 år	40 år
Övrigt	30 år	30 år
Övriga publika fastigheter:		
Naturreservat, parkmark, kulturreservat	Obegränsad livslängd	
Trafikleder, belysning	33 år	33 år
Parkanläggningar, planteringar, dagvattendammar	10-33 år	10-33 år
Konstgräs	10 år	10 år
Maskiner och Inventarier		
	Kommunen	Koncernen
Maskiner		
Maskinstegar, slussportar, pråmar, tekniska anläggningar	33 år	33 år
Övriga maskiner	3-10 år	3-10 år
Inventarier		
Möbler och inredningsartiklar	3-15 år	3-15 år
Bilar och andra transportmedel	5-15 år	5-15 år
Konst	Obegränsad livslängd	

Not 2 Uppskattningar och bedömningar

Reglering

Relevanta bestämmelser som påverkar innehållet i noten finns bland annat i RKR R2 och RKR R9

Avsättningar och ansvarsförbindelse

Avsättningar redovisas i balansräkningen när koncernen till följd av en inträffad händelse har en förpliktelse som härrör sig från ett kontrakt, lagstiftning eller annan laglig grund och det är troligt att ett utflöde av resurser kommer att krävas samt att utgiften är tillförlitligt uppskattad i storlek. Om förfallotid eller beloppets storlek är osäkert redovisas förpliktelsen som ansvarsförbindelse.

Exploatering

Tomter för försäljning värderas kollektivt per exploateringsetapp där totala utgifterna fördelas per tomt utifrån yta. I anskaffningsvärdet ingår mark, andel av projektering och direkta utgifter för åtgärder på tomtmarken. Försäljning redovisas mot resultaträkningen tillsammans med matchande kostnader (schablonkostnad enligt kalkyl) när äganderätten övergår till köparen.

Tvister

Det förekommer inga avsättningar för tvister.

Jämförelsestörande poster

Som jämförelsestörande betraktas poster av väsentligt värde som sällan är förekommande men viktiga att uppmärksamma vid jämförelser mellan perioder. Exploatering och reasultat tas upp som jämförelsestörande poster.

Statsbidrag

Statsbidrag kan vara generella, riktade eller ges i form av kostnadsersättningar. Om bidraget har villkor eller restriktioner periodiseras det i enlighet med dessa. Om inga villkor eller restriktioner finns periodiseras bidraget med jämn fördelning. Bidraget får inte redovisas förrän det bedöms vara säkert att det kommer att erhållas.

Kommunkoncernen Kommunen

Not 3 Verksamhetens intäkter

Belopp (mnkr)	2023	2022	2023	2022
Försäljningsintäkter	1 599	1 677	279	264
Taxor och avgifter	528	489	231	214
Hyror och arrenden	923	902	453	423
Bidrag och kostnadsersättningar från staten	748	760	721	760
Bidrag och gåvor från privata aktörer	10	—	10	—
Offentliga investeringsbidrag	26	26	—	—
Aktiverat arbete för egen räkning	16	—	—	—
Övriga intäkter	34	11	—	—
Summa	3 884	3 839	1 720	1 661

forts, se nedan

Not 4 Verksamhetens kostnader

Belopp (mnkr)	2023	2022	2023	2022
Personalkostnader exklusive pensionskostnader	5 959	5 469	5 313	4 917
Pensionskostnader	598	406	598	366
Lämnade bidrag	521	545	532	557
Köp av huvudverksamhet	1 093	1 069	1 095	1 077
Material och tjänster	2 731	2 789	1 956	1 885
- varav inköp av tjänster	1 381	1 470	606	566
- varav inköp av material och varor	326	345	326	345
- varav lokal- och markhyror samt övr. fastighetskostnader	1 025	974	1 025	974
Aktiverade personalutgifter	-40	-50	-7	-13
Bolagsskatt	88	—	—	—
Summa exkl. bolagsskatt	10 862	10 229	9 488	8 788

Not 5 Avskrivningar

Belopp (mnkr)	2023	2022	2023	2022
Avskrivningar enligt plan	690	671	339	342
- varav immateriella tillgångar	6	6	2	2
- varav byggnader och anläggningar	586	537	273	251
- varav maskiner och inventarier	97	97	64	65
Nedskrivning/återföring byggnader och anläggningar	—	43	—	24
Summa	690	683	339	342

Not 3 forts.

Tomträttsavgälder*	Antal och m ²				Taxeringsvärde		Intäkter	
	2023		2022		2023	2022	2023	2022
Småhus	606 st	441 242	607 st	443 256	535 615 000	535 896 000	8 149 168	7 959 173
Flerfamiljshus	85 st	369 936	85 st	369 936	916 176 000	916 176 000	10 981 631	10 034 367
Industri	56 st	1 223 973	59 st	1 231 438	92 759 000	94 625 000	6 340 281	5 479 570
Övrigt	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	747	2 035 151	751	2 044 630	1 544 550 000	1 546 697 000	25 471 080	23 473 110

Kommunen har som policy avseende utköp att detta erbjuds löpande. Tomträttsavtal tecknas normalt på 10 år.

Kommunen har avyttrat 1 fastighet i kategorin småhus. Vid utköp erbjuds tomträttsinnehavaren att friköpa marken för 75 % av marktaxeringsvärde.

Kommunen har inte avyttrat någon fastighet i kategorin flerfamiljshus. Vid utköp görs en oberoende värdering och tomträttsinnehavaren erbjuds att friköpa marken till aktuellt marknadspris.

Kommunen har avyttrat 3 fastigheter i kategorin industri. Vid utköp görs en oberoende värdering och tomträttsinnehavaren erbjuds att friköpa marken till aktuellt marknadspris.

Kommunkoncernen Kommunen

Not 6 Skatteintäkter

Belopp (mnkr)	2023	2022	2023	2022
Preliminär kommunalskatt	5 321	4 997	5 321	4 997
Preliminär slutavräkning innevarande år	28	34	28	34
Slutavräkningsdifferens föregående år	85	126	85	126
Summa	5 434	5 157	5 434	5 157

Not 7 Generella statsbidrag och utjämning

Belopp (mnkr)	2023	2022	2023	2022
Inkomstutjämning	1 629	1 537	1 629	1 537
Kostnadsutjämning	270	250	270	250
Regleringsbidrag	252	297	252	297
Kommunal fastighetsavgift	217	208	217	208
LSS-utjämning	2	-1	2	-1
Generella bidrag från staten	15	25	15	25
Summa	2 385	2 316	2 385	2 316

Not 8 Finansiella intäkter

Belopp (mnkr)	2023	2022	2023	2022
Utdelningar från koncernföretag	—	—	321	141
Utdelningar på aktier och andelar	—	8	—	8
Intäkter från finansiella anläggningstillgångar	—	—	145	92
Realiserad vinst på försäljning av finansiella instrument	8	—	—	—
Ränteintäkter	21	6	17	2
Inlösen ansvarsförbindelse pension	—	37	—	37
Övriga finansiella intäkter	8	2	10	4
Summa	37	52	492	283

Kommunkoncernen Kommunen

Not 9 Finansiella kostnader

Belopp (mnkr)	2023	2022	2023	2022
Räntekostnader på lån	160	85	168	88
Finansiell kostnad, förändring av pensionsavsättningar	7	2	7	2
Kostnader från finansiella anläggningstillgångar	19	18	19	18
Övriga finansiella kostnader	-1	1	0	1
Summa	186	105	193	108
Genomsnittlig upplåningsränta efter räntesäkring	1,34 %	0,85 %	1,57 %	0,84 %
Genomsnittlig upplåningsränta före räntesäkring	1,34 %	0,85 %	1,57 %	0,84 %
Räntesäkringen har påverkat kostnaden med	0,00	—	—	—

Not 10 Jämförelsestörande poster

Belopp (mnkr)	2023	2022	2023	2022
Försäljning av materiella anl.tillgångar	17	60	15	16
Exploateringsintäkter	275	329	275	356
Summa intäkter	292	389	290	372
Exploateringskostnader	83	54	83	54
Bokfört värde av materiella anl.tillgångar	18	0	18	0
Andra avsättningar	—	4	—	—
Summa kostnader	101	58	101	54
Summa jämförelsestörande poster	191	331	189	318
Mot balanskravet redovisat resultat				
Belopp i (mnkr)	2023	2022	2023	2022
Årets resultat enligt resultat-räkningen	—	—	199	452
Årets justerade resultat enligt resultaträkningen	—	—	—	—
Justering för realisationsresultat	—	—	—	-16
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	—	—	199	436
Balanskravsresultat	—	—	199	436

Kommunkoncernen Kommunen

Not 11 Immateriella anläggningstillgångar

Belopp (mnkr)	2023	2022	2023	2022
Ingående anskaffningsvärde	74	73	21	17
Ingående avskrivningar	-54	-52	-12	-10
Ingående bokfört värde	20	21	8	7
Årets nyanskaffningar	1,20	6	—	3
Årets utrangering av anskaffningsvärde	—	-4	—	—
Årets avskrivningar	-6	-6	-2	-2
Årets utrangering av ackumulerade avskrivningar	—	4	—	—
Utgående anskaffningsvärde	75	74	21	21
Utgående avskrivningar	-60	-54	-14	-12
Utgående bokfört värde	15	20	6	8
Pågående immateriella				
Ingående nedlagda utgifter	1	0	—	—
Årets nedlagda utgifter	0	0	—	—
Årets omklassificering	-1	—	—	—
Utgående bokfört värde	0	1	—	—
Utgående bokfört värde immateriella anläggningstillgångar	15	20	6	8

Not 12 Mark, byggnader och tekniska anläggningstillgångar

Belopp (mnkr)	2023	2022	2023	2022
Kommunal markreserv				
Ingående anskaffningsvärde	271	256	271	256
Ingående avskrivningar	-22	-26	-22	-26
Ingående nedskrivningar	-20	-7	-20	-7
Ingående bokfört värde	229	222	229	222
Årets nyanskaffningar	2	51	2	51
Årets utrangering av anskaffningsvärde	100	-36	-	-36
Årets avskrivningar	-1	-1	-1	-1
Årets utrangering av ack. avskrivningar	-	6	-	6
Årets nedskrivningar	-	-13	-	-13
Utgående anskaffningsvärde	374	271	274	271
Utgående avskrivningar	-22	-22	-22	-22
Utgående nedskrivningar	-20	-20	-20	-20
Utgående bokfört värde	331	229	231	229
Kommunala verksamhetsfastigheter				
Ingående anskaffningsvärde	5 890	5 121	5 890	5 121
Ingående avskrivningar	-2 292	-2 205	-2 292	-2 205
Ingående nedskrivningar	-20	-9	-20	-9
Ingående bokfört värde	3 579	2 907	3 579	2 907
Årets nyanskaffningar	627	802	627	802
Årets utrangering av anskaffningsvärde	-12	-33	-12	-33
Årets avskrivningar	-132	-115	-132	-115
Årets utrangering av ack. avskrivningar	8	28	8	28
Årets nedskrivningar	-	-11	-	-11
Utgående anskaffningsvärde	6 505	5 890	6 505	5 890
Utgående avskrivningar	-2 415	-2 292	-2 415	-2 292
Utgående nedskrivningar	-20	-20	-20	-20
Utgående bokfört värde	4 071	3 579	4 071	3 579

Kommunkoncernen Kommunen

Not 12 forts.

Belopp (mnr)	2023	2022	2023	2022
Publika fastigheter (Gator, vägar, parker)				
Ingående anskaffningsvärde	2 159	2 040	2 159	2 040
Ingående avskrivningar	-833	-770	-833	-770
Ingående bokfört värde	1 326	1 270	1 326	1 270
Årets nyanskaffningar	192	119	192	119
Årets avskrivningar	-66	-63	-66	-63
Utgående anskaffningsvärde	2 351	2 159	2 351	2 159
Utgående avskrivningar	-899	-833	-899	-833
Utgående nedskrivningar	-	-	-	-
Utgående bokfört värde	1 452	1 326	1 452	1 326
Övriga byggnader och tekniska anläggningar				
Ingående anskaffningsvärde	14 395	13 011	2 258	2 084
Ingående avskrivningar	-4 634	-4 272	-358	-279
Ingående nedskrivningar	-66	-58	-	-
Ingående bokfört värde	9 695	8 681	1 900	1 805
Årets nyanskaffningar	418	433	56	182
Årets utrangering av anskaffningsvärde	-310	-16	-117	-9
Årets omklassificering av ansk.värde	909	965	-	-
Årets avskrivningar	-386	-358	-74	-72
Årets utrangering av ack. avskrivningar	70	8	32	7
Årets omklassificering av ack. avskrivningar	-	-13	-	-13
Årets nedskrivningar	-	-7	-	-
Utgående anskaffningsvärde	15 412	14 395	2 197	2 258
Utgående avskrivningar	-4 964	-4 634	-400	-358
Utgående nedskrivningar	-66	-66	-	-
Utgående bokfört värde	10 382	9 695	1 797	1 900
<i>Finansiella leasingavtal ingår med ett bokfört värde om 875,7 mnr i kommunen och lika värde i koncernen.</i>				
Pågående ny-, till- och ombyggnad				
Ingående bokfört värde	2 407	2 774	878	1 202
Årets nyanskaffningar	752	615	-232	-325
Årets omklassificering	-912	-970	-	-
Årets försäljning/utrangering, anskaffningar	-	-12	-	-
Utgående bokfört värde	2 247	2 407	646	878
Avskrivningstider (genomsnittliga)	38	37	31	31
Utgående bokfört värde Mark, byggnader och tekniska anläggningar	18 591	17 237	8 197	7 912

Kommunkoncernen Kommunen

Not 13 Maskiner och inventarier

Belopp (mnr)	2023	2022	2023	2022
Maskiner				
Ingående anskaffningsvärde	22	19	22	19
Ingående avskrivningar	-11	-10	-11	-10
Ingående bokfört värde	10	9	10	9
Årets nyanskaffningar	6	2	6	2
Årets avskrivningar	-2	-1	-2	-1
Utgående anskaffningsvärde	28	22	28	22
Utgående avskrivningar	-13	-11	-13	-11
Utgående bokfört värde	15	10	15	10
Inventarier				
Ingående anskaffningsvärde	1 609	1 522	1 188	1 127
Ingående avskrivningar	-1 167	-1 092	-882	-831
Ingående nedskrivningar	-1	-1	-1	-1
Ingående bokfört värde	440	429	305	295
Årets nyanskaffningar	109	103	68	74
Årets utrangering av anskaffningsvärde	-23	-21	-15	-13
Årets omklassificering av ansk.värde	3	4	-	-
Årets avskrivningar	-96	-96	62	-64
Årets utrangering av ack. avskrivningar	22	20	15	13
Utgående anskaffningsvärde	1 699	1 609	1 242	1 188
Utgående avskrivningar	-1 241	-1 167	-929	-882
Utgående nedskrivningar	-1	-1	-1	-1
Utgående bokfört värde	456	440	311	305
Pågående arbeten, maskiner och inventarier				
Ingående bokfört värde	12	6	12	6
Årets nyanskaffningar	-2	6	-2	6
Utgående bokfört värde	10	12	10	12
Avskrivningstider (genomsnittliga)	10	10	6	8
Utgående bokfört värde maskiner och inventarier	480	462	335	327

Kommunkoncernen Kommunen

Not 14 Finansiella anläggningstillgångar

Belopp (mnkr)	2023	2022	2023	2022
Aktier och andelar i kommunens koncernföretag				
E-a Kommunföretag AB	-	-	11	11
ELP4 AB	-	-	0	0
Summa	-	-	11	11
Aktier och andelar i övriga företag				
Kommuninvest ekonomisk förening	69	59	69	59
Bostadsrätter	17	17	17	17
Energikontoret i Mälardalen AB	0	0	0	0
Summa	86	76	86	76
Utlåning via internbank till kommunala bolag				
E-a Kommunfastigheter AB	-	-	4 195	3 830
E-a Strängnäs Energi & Miljö AB	-	-	60	100
E-a Energi & Miljö AB	-	-	1 655	1 435
E-a Energi & Miljö Elnät AB	-	-	795	425
E-a Vindkraft AB	-	-	-	107
E-a Logistik AB	-	-	36	25
Summa	-	-	6 741	5 922
Övriga långfristiga fordringar				
Övriga långfristiga fordringar	42	40	-	-
Summa totalt	128	117	6 838	6 009
Not 15 Bidrag till statlig infrastruktur				
Belopp (mnkr)	2023	2022	2023	2022
Ackumulerat bidrag	182	184	182	184
Ackumulerad upplösning	-58	-51	-58	-51
Ingående bokfört värde	124	133	124	133
Årets bidrag till statlig infrastruktur	26	-2	26	-2
Årets indexuppräknings	-	-	-	-
Årets upplösning	-8	-7	-8	-7
Summa	141	124	141	124
Specifisering objekt				
Citybanan				
Totalt bidragsbelopp	123	123	123	123
Totalt upplöst	-49	-49	-49	-49
(därav årets upplösning)	-5	-5	-5	-5
Utgående redovisat värde	74	74	74	74
Tågdepån i Eskilstuna				
Totalt bidragsbelopp	20	20	20	20
Totalt upplöst	-2	-2	-2	-2
(därav årets upplösning)	-1	-1	-1	-1
Utgående redovisat värde	17	17	17	17
GC Sundbyholm				
Totalt bidragsbelopp	21	21	21	21
Totalt upplöst	-5	-5	-5	-5
(därav årets upplösning)	-1	-1	-1	-1
Utgående redovisat värde	16	16	16	16

Kommunkoncernen Kommunen

Not 15 forts.

Belopp (mnkr)	2023	2022	2023	2022
Väg 899 Kjula, GC Kvicksund, E-A (väg 53)*				
Totalt bidragsbelopp	18	18	18	18
Totalt upplöst	-2	-2	-2	-2
(därav årets upplösning)	-2	-1	-2	-1
Utgående redovisat värde	16	16	16	16

Samtliga bidragen upplöses på 25 år.

*Väsentlighetsprincipen har använts. Väg 899=5,8 mnkr, GC Kvicksund=7,2 mnkr, Väg 53=5 mnkr

Not 16 Förråd, lager och exploateringsområden

Belopp (mnkr)	2023	2022	2023	2022
Förråd, lager	159	127	10	10
Exploateringsområden				
Ingående värde	153	128	153	128
Årets utgifter	48	41	48	41
Uttag exploateringsområden	-83	-16	-83	-16
Obokad försäljning	1	-	1	-
Summa	119	153	119	153
Summa totalt	279	280	129	164

Not 17 Fordringar

Belopp (mnkr)	2023	2022	2023	2022
Kundfordringar	200	188	83	89
Statsbidragsfordringar och andra fordringar på staten	40	35	40	35
Skattefordringar	22	49	-	-
Förutbetalda kostnader/upplupna intäkter	869	901	783	764
Kortfristig utlåning till kommunala bolag	10	-	1 175	1 272
Övriga kortfristiga fordringar	275	183	188	124
Summa	1 416	1 356	2 268	2 284

Not 18 Kassa och bank

Belopp (mnkr)	2023	2022	2023	2022
Bank och plusgiro	506	578	491	572
Summa	506	578	491	572

Not 19 Eget kapital

Belopp (mnkr)	2023	2022	2023	2022
Ingående balans	6 080	5 498	4 455	4 004
- varav justering eget kapital	-106	-1	-	-
- varav resultatutjämningsreserv	200	200	200	200
- årets ökning/minskning resultatutjämningsreserv	-	-	-	-
Årets resultat	109	582	199	452
Summa	6 082	6 080	4 655	4 455

Kommunkoncernen Kommunen

Not 20 Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser

Belopp (mnkr)	2023	2022	2023	2022
Ingående avsättning till pensioner inkl löneskatt	158	155	152	148
Nyintjänad pension	10	9	9	9
Årets utbetalningar	-8	-7	-7	-7
Ränte- och basbeloppsuppräknig	12	3	12	3
Övrigt	2	-2	-1	-2
Förändring av löneskatten	3	1	3	1
Summa avsatt till pensioner inkl löneskatt	177	158	169	152
Antal visstidspension	2023	2022	2023	2022
Förtroendevalda	2	3	2	3
Tjänstemän	—	—	—	—

Not 21 Andra avsättningar

Belopp (mnkr)	2023	2022	2023	2022
Uppskjuten skatt	405	373	—	—
Avsatt för bidrag till Trafikverket	—	2	—	2
Redovisat värde vid årets början	2	—	2	—
Nya avsättningar	23	—	23	—
Utgående avsättning bidrag till Trafikverket	25	—	25	—
Övrigt	7	11	—	4
Summa	437	386	25	6

Not 22 Långfristiga skulder

Belopp (mnkr)	2023	2022	2023	2022
Långfristig upplåning i banker och kreditinstitut	9 700	8 451	9 091	8 092
Övriga långfristiga skulder	330	220	—	—
Förutbetalda intäkter offentliga investeringsbidrag	84	61	84	61
Långfristig leasingkuld	604	634	901	982
Summa	10 717	9 365	10 075	9 135

Beviljad checkkredit	500	500	500	500
Genomsnittlig ränta	1,56 %	0,92 %	1,57 %	0,91 %
Genomsnittlig räntebindningstid, år	3,09	3,18	3,16	3,21

Lån som förfaller inom:

1 år	1 612	2 043	1 612	1 943
1-3 år	4 285	3 356	3 776	3 197
3-5 år	3 220	3 220	3 120	3 020
5 > år	2 195	1 815	2 195	1 815

Not 23 Kortfristiga skulder

Belopp (mnkr)	2023	2022	2023	2022
Kortfristiga skulder till banker och kreditinstitut	1 612	1 983	1 612	1 883
Leverantörsskulder	620	583	325	345
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	1 244	1 125	956	891
Övriga kortfristiga skulder	557	494	589	533
Summa	4 033	4 185	3 482	3 652

Kommunkoncernen Kommunen

Not 24 Panter och därmed jämförliga säkerheter

Belopp (mnkr)	2023	2022	2023	2022
För egna avsättningar och skulder				
Fastighetsinteckningar	14	14	—	—
Summa	14	14	—	—

Not 25 Pensionsförpliktelser som inte tagits upp bland skulderna eller avsättningarna

Belopp (mnkr)	2023	2022	2023	2022
Pensionsförpliktelser				
Pensionsåtagande intjänade före 1998	1 316	1 299	1 316	1 299
Löneskatt på pensionsåtagande intjänade före 1998	319	315	319	315
Pensionsavtal för förtroendevalda (Visstidspension)	14	12	14	12
Löneskatt på pensionsavtal för förtroendevalda (Visstidspension)	3	3	3	3
Summa	1 652	1 629	1 652	1 629

Förändring av Pensionsförpliktelser intjänade före 1998 samt förtroendevalda	2023	2022	2023	2022
Ingående ansvarsförbindelse	1 629	1 727	1 629	1 727
Pensionsutbetalningar	-87	-83	-87	-83
Nyintjänad pension	0	-1	0	-1
Ränte- och basbeloppsuppräknig	108	41	108	41
Förändring av löneskatten	4	-19	4	-19
Övrigt*	-3	-36	-3	-36
Utgående ansvarsförbindelse	1 652	1 629	1 652	1 629

Antal visstidspension	2023	2022	2023	2022
Förtroendevalda	7	9	7	9

Not 26 Övriga ansvarsförbindelser

Belopp (mnkr)	2023	2022	2023	2022
Borgensåtaganden				
Kommunala bolag	—	—	609	664
Campus i Eskilstuna (hyresgaranti)	460	460	460	460
ESEM AB	—	—	150	—
Kommunfastigheter AB	—	—	40	—
Kommunfastigheter AB, hyresgaranti Våduren 18	—	—	9	—
Hjälmarens vattenförbund	10	10	10	10
Summa	470	470	1 278	1 134

Kommuninvest i Sverige AB

Eskilstuna Kommun har i februari 2007 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga kommuner och regioner som per 2023-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser.

Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemmarna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlem lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemmarnas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening.

Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Eskilstuna Kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2023-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 551 907 380 712 kronor och totala tillgångar till 562 022 704 021 kronor. Eskilstuna Kommuns andel av de totala förpliktelserna uppgick till 11 703 446 951 kronor och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 11 703 446 951 kronor.

Kommunkoncernen Kommunen

Not 26 forts.

Belopp (mnkr)	2023	2022	2023	2022
Övriga ansvarsförbindelser				
Övrigt	—	—	8	—
Summa	—	—	8	—
Summa totalt	2 122	2 099	2 938	2 764

Övriga tilläggsupplysningar

Pensionsförpliktelse	2023	2022	2023	2022
Förmånsbaserad ålderspension (FÅP) tryggas genom försäkring hos KPA samt Skandia.				
Pensionsförpliktelse som tryggats i försäkring	871	728	871	728
Varav under året betalda premier	222 826	—	222 826	—
Överskottsfond hos KPA samt Skandia, Utgående kapital (mnkr)	9 826	6	9 826	6
Aktualiseringsgrad (%)	96	96	96	96

Not 27 Leasing

Belopp (mnkr)	2023	2022	2023	2022
Nominella värden av framtida minimileaseavgifter, avseende icke uppsägningsbara leasingavtal fördelar sig enligt följande:				
Finansiella leasingavtal				
Fastigheter				
Totala minimileaseavgifter Uppgift saknas		38	1 020	1 462
Nuvärde minimileaseavgifter	10	23	901	1 245
- därav förfall inom 1 år	1	1	44	47
- därav förfall inom 1-5 år	4	4	186	191
- därav förfall senare än 5 år	5	6	670	744
Summa	10	11	901	982
Ej uppsägningsbara operationella leasingavtal				
Totala minimileaseavgifter	2 584	—	1 452	1 321
- därav förfall inom 1 år	428	352	284	227
- därav förfall inom 1-5 år	1 067	893	658	543
- därav förfall senare än 5 år	1 090	1 041	510	551
Summa	2 584	2 286	1 452	1 321
Summa totalt	2 594	2 297	2 353	2 303

Kommunkoncernen Kommunen

Not 28 Justering för ej likvidpåverkande poster

Belopp (mnkr)	2023	2022	2023	2022
Justering för av- och nedskrivningar	690	671	339	355
Justering för avsättningar	78	29	43	1
Justering för utrangeringar	92	55	88	37
Justering för reavinst, materiella anl.tillgångar	-4	-60	-13	-16
Justering för bidrag till statlig infrastruktur	-23	2	-23	2
Justering för upplösning av bidrag till statlig infrastruktur	8	7	8	7
Justering för upplösning av investeringsbidrag	—	—	-3	-2
Justering för omklassificering finansiella anl.tillgångar	—	13	—	—
Justering för omklassificering materiella anl.tillgångar	—	—	—	13
Justering för årets uppskrivning	—	0	—	—
Justering för bokning direkt mot eget kapital	-106	-4	—	—
Summa	735	715	438	399

Not 29 Övriga likviditetspåverkande poster som tillhör den löpande verksamheten

Belopp (mnkr)	2023	2022	2023	2022
Utbetalning av avsättning för pensioner	7	-7	7	-7
Summa	7	-7	7	-7

Not 30 Poster som redovisas i annan sektion

Belopp (mnkr)	2023	2022	2023	2022
Realisationsresultat vid försäljning av anläggningstillgångar	-2	14	-4	16
Summa	-2	14	-4	16

Not 31 Uppllysning om kostnader för räkenskapsrevision

Belopp (mnkr)	2023	2022	2023	2022
Total kostnad för räkenskapsrevision	—	—	423	358
Varav kostnad för de sakkunnigas granskning av räkenskaperna	—	—	386	200

Kostnaderna för räkenskapsrevision avser kostnader för granskning av bokföring, delårsrapport samt årsredovisning. Uppgift lämnas endast för kommunen

Not 32 Koncerninterna förhållanden

Enhet	Ägd andel	Ägartillskott		Koncernbidrag		Utdelning	
		Givna	Mottagna	Givna	Mottagna	Givna	Mottagna
<i>Avser kommunen mot respektive bolag</i>							
Kommunen		–	–	–	–	–	321
Kommunföretag	100 %	–	–	–	–	321	–
Kommunfastigheter	100 %	–	–	–	–	–	–
Eskilstuna Energi och Miljö (koncernen)	100 %	–	–	–	–	–	–

Enhet	Ägd andel	Försäljning		Lån		Räntor och borgensavg.	
		Intäkt	Kostnad	Givare	Mottagare	Intäkt	Kostnad
<i>Avser kommunen mot respektive bolag</i>							
Kommunen		292	1 155	6 740	–	147	5
Kommunföretag	100 %	–	1	–	–	1	2
Kommunfastigheter	100 %	1 024	252	–	4 194	3	92
Eskilstuna Energi och Miljö (koncernen)	100 %	94	41	–	2 510	1	51
Eskilstuna Logistik AB	100 %	16	3	–	36	–	1
Destination Eskilstuna AB	100 %	11	1	–	–	–	–

Öronmärkta pengar (gäller endast kommunen)	IB 2023	Förändring 2023	UB 2023-12
Modern kommun	8	-3	5
Över-/underskott nämnderna	74	-74	–
Summa totalt	82	-77	5

Driftredovisning för Eskilstuna kommun

NÄMNDER Belopp i mnkr	Intäkter	Kostnader	Netto- kostnader	Nettokost- nader före- gående år	Budget helår	Avvikelse inkl över-/ underskott mot budget	Ökat anslag under året *
Kommunstyrelsen	70	-555	-485	-446	-493	8	2
Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsförvaltningen	231	-689	-459	-459	-491	32	2
Kommunrevision	–	-3	-3	-3	-4	1	–
Förskolenämnden	96	-797	-701	-659	-711	9	4
Grundskolenämnden	227	-1 720	-1 493	-1 354	-1 473	-20	43
Gymnasienämnden	35	-466	-431	-397	-435	4	16
Kultur- och fritidsnämnden	69	-404	-335	-318	-338	3	2
Miljö- och räddningstjänstnämnden	25	-125	-100	-91	-102	2	3
Servicenämnden	807	-822	-15	10	-0	-15	–
Stadsbyggnadsnämnden	134	-563	-428	-405	-422	-6	17
Socialnämnden	91	-756	-664	-620	-623	-42	2
Torshälla stads nämnd	2	-50	-48	-46	-53	5	1
Valnämnden	–	-1	-1	-5	-2	1	–
Vård- och omsorgsnämnden	433	-2 698	-2 265	-2 028	-2 210	-55	24
Överförmyndarnämnden	5	-20	-15	-12	-14	-1	–
Summa	2 225	-9 669	-7 444	-6 833	-7 371	-73	115

Kommungemensamma kostnader	Intäkter	Kostnader	Netto- kostnader	Nettokost- nader före- gående år	Budget helår	Avvikelse jämfört med budget
Fastighetsenheten	236	-242	-7	-4	-2	-4
Mark och exploatering	372	-173	199	305	143	56
Kommunstyrelsen / Centrala poster	5	-20	-15	-91	-72	57
Mandatperiodsprojekt	-51	–	-51	-61	-60	9
Vindkraft	6	-8	-3	-2	–	-3
Finansiella leasingavtal	–	-5	-5	-7	-4	-1
Facklig verksamhet	2	-3	-2	-1	-0	-2
Personalomkostnader	1	4	6	1	–	6
Pensionsfinansiering	–	-129	-129	-88	-147	18
Försäkring/säkerhet	–	-23	-23	-17	-15	-9
Budgetregleringsposter	–	-3	-3	-2	0	-3
Friskolor och interkommunala ersättningar	121	-601	-480	-454	-480	-0
Skolpeng	39	-1	38	41	64	-26
Interna räntor	–	132	132	111	115	17
Kommungemensamma statsbidrag	-58	–	-58	-5	-70	11
Tjänsteköp från bolagskoncernen	–	-7	-7	-7	–	-7
Badhuset och arenan	–	-13	-13	-14	-16	3
Över-/underskott	–	-71	-71	-51	–	-71
Eliminering finansnetto i driften	–	18	18	-19	–	-6
Justering av interna poster mellan nämnderna	-886	886	–	–	–	–
Summa övriga kommun- gemensamma kostnader	-215	-259	-475	-363	-544	45
Summa verksamhetens driftnetto	2 010	-9 929	-7 919	-7 196	-7 914	-28

* Det ökade anslaget har efter beslut periodiserats under året. Några nämnder har fått flera anslag utöver budget.

För mer detaljerad information om driftsredovisningen se avsnittet resultat och ekonomisk ställning i förvaltningsberättelsen

KSKF-beslutade

Nämnd/Förvaltning, belopp i mnkr	Utgift	Inkomst	Nettoutgift	Budget	Avvikelse jämfört med budget
Kommunstyrelsen					
Kommunledningskontoret					
Fastighets- och exploateringsenheten och centrala poster	540	17	523	1 193	670
- varav förskoleverksamhet	85	–	85	162	77
- varav grundskoleverksamhet	243	–	243	261	18
- varav gymnasieverksamhet	14	–	14	44	30
- varav vård- och omsorgsverksamhet	41	17	24	279	255
- varav social	–	–	0	–	–
- varav räddningstjänstverksamhet	–	–	0	–	–
- varav stadsbyggnadsverksamhet	–	–	0	–	–
- varav Kultur- och fritidsverksamhet	–	–	0	–	–
- varav kök(serviceförvaltningen)	–	–	0	–	–
- varav övriga fastigheter och lokaler	82	–	82	244	162
- varav exploaterings- och markinvesteringar	75	–	75	203	128
Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden	–	–	–	–	–
Kultur och fritidsnämnden	0	–	0	41	41
Miljö- och räddningstjänstnämnden	3	–	3	5	2
Servicenämnden	–	–	–	–	–
Socialnämnden	–	–	–	–	–
Stadsbyggnadsnämnden	132	9	123	143	20
- varav kommunala	106	9	97	135	38
- varav medfinansiering till statlig infrastruktur	26	–	26	8	-18
Torshälla stads nämnd	7	–	7	34	27
Summa	682	26	656	1 416	760
Varav leasade objekt	35	–	35	267	–
Inventarieinvesteringar beslutade av respektive nämnd	62	–	62	106	44
Summa investeringar	744	26	718	1 522	804

Kommunfullmäktige har beslutat om två investeringar i bolagskoncernen, Jordsorteringsanläggning och Solcellspark, med en totalbudget på 150 respektive 90 miljoner kronor. Båda investeringarna är försenade och har ett marginellt utfall.

Belopp i mnkr	Totalprognos				Ack utfall 2023-12-31			
	Inkomster	Utgifter	Investeringar (netto)	Projektresultat	Inkomster	Utgifter	Investeringar (netto)	Projektresultat
Pågående arbetsområden / infrastruktur								
Eskilstuna Logistikpark, Kjula	766	223	345	198	586	210	297	78
Källsta industriområde	52	6	11	35	15	5	4	6
Torlunda 1:271 m.fl., Folkesta industriområde	85	64	2	20	85	63	0	22
Hela Svista, industrimark 2022-2025	210	28	42	139	46	5	0	41
Förstudier arbetsområden / infrastruktur								
Eskilstuna Logistikpark, Norra, 2021-2026	412	241	85	86	—	20	0	-20
Gunnarskäl, industri och logistikområde 2021-2027	—	11	—	-11	—	12	0	-12
Effektivisering EKT	—	0	—	-0	—	0	—	-0
Övningsbanan 1 m.fl., fotbolls- och eventhall, 2023-2028	8	0	—	7	8	0	—	7
Pågående bostäder								
Odlaren Trumtorp	33	26	4	3	33	26	0	6
Torshälla 5:8 Granbacken	27	4	11	12	—	2	—	-2
Gillet 1	29	13	4	12	29	12	1	16
Slagsta 1:13, Olofslund	41	3	8	30	41	3	4	34
Djursta	44	10	18	16	44	9	17	18
Torshälla 5:8, Bjällersta	17	9	6	3	6	9	4	-7
Hällby-Ökna 1:220, Hagaholmsvägen	21	1	2	18	21	1	0	20
Hällby 18:1, Vattentornet	16	3	7	6	0	1	—	-1
Eskilshem 4:1, Kapellbacken	13	2	6	5	13	2	2	9
Valören 2	55	10	7	39	—	3	1	-4
Valhalla 1:1 Notarien 13-18, Årby norra	108	16	90	2	108	13	3	92
Ångsholmen 1:2, Östra Ångsholmen	40	11	25	4	—	3	—	-3
Nötknäpparen 26 m.fl.	29	33	4	-8	10	28	0	-18
Husby-Rekarne 3:14, 3:78, 3:13, 3:29	20	2	13	5	—	2	7	-9
Husby-Vreta 1:66 Skogstorp C	30	23	6	0	—	2	—	-2
Väduren 23, Gredby 1:1	—	6	0	-6	—	6	0	-6
Årta-Åstorp 1:97, 1:98, 1:99, 1:100	9	1	5	3	8	1	4	3
Torshälla 4:45, Gjutaren	9	13	18	-23	—	3	—	-3
Förstudier bostäder								
Torshälla-Väsby 1:137 Mälarvik	27	5	—	22	—	0	—	-0
Uddetorp 1:1 Årta	17	5	6	6	—	2	0	-2
FRL Lagersberg 1:3 m.fl. dp 1	—	1	0	-1	—	1	0	-1

Belopp i mnrk	Totalprognos			Ack utfall 2023-12-31			
	Inkomster	Utgifter	Investeringar (netto)	Inkomster	Utgifter	Investeringar (netto)	Projektresultat
Mesta 5:22 & 5:25 2023-2030	-	1	-	-	1	-	-1
Kvicksund Munkhammar 5:1 2023-2028	-	2	-	-	0	-	-0
Tunafors 1:40, fd golfbanan 2023-2030	-	3	-	-	3	-	-3
Gatukostnadsexploatering							
Nätet	0	1	0	0	1	1	-1
Nithammaren 8	11	9	4	11	9	2	-0
Vikingen 15	-	1	1	-	1	1	-2
Vulkanen 3	-	0	0	-	0	0	-0
Hyndevad 22:85	0	3	12	0	2	1	-3
Lagersberg 1:11, etapp 3	0	0	-0	0	0	0	-0
Lagmannen 2 och 3	1	0	0	-	0	0	-0
Husby-Vreta 1:75 (del av)	-	0	0	-	0	0	-0
Doktorn 1 m.fl.	7	2	1	7	2	0	-2
Väturen 18 och 20	-	0	0	-	0	0	-0
Skogsängen Hövdingen 1 m.fl.	38	13	18	38	3	0	-4
Lagersberg 1:12, etapp 5	-	0	0	-	0	-1	1
Borsökna 1:304 2020-2027	1	1	4	1	1	1	-1
Valsverket 3, 4 och 5, 2020-2024	-	0	0	-	0	0	-0
Odlarvallen 5 m.fl. 2022-2025	-	0	0	-	0	0	-0
Odlaren 1:93 m.fl. 2022-2025	-	0	0	-	0	0	-0
Vapensmeden 1 och Väpnaren 6 2022-2026	24	22	1	24	0	-	-0
Valpen 3 2022-2025	-	0	0	-	0	0	-0
Ekeby 3:203 & Ekeby 3:22 2022-2025	-	0	0	-	0	0	-0
Valnöten 6 och 14 2022-2027	-	0	-	-	0	-	-0
Expediten 1 2022-2027	0	0	-	0	0	-	-
Odalmannen 21 & 38 2022-2026	-	0	-	-	0	-	-0
Husby-Rekarne 3:441 2023-2027	-	0	-	-	0	-	-
DP, Haken 1 m.fl., 2024-2025	1	-	-	1	0	-	-0
Avslutade projekt 2023							
Hållsta 6:1 Tandlavägen	8	1	4	8	1	4	3
Näshulta-Ökna 3:1	2	1	-	2	1	-	1
Römossen, bostäder 2022-2025	9	4	7	9	4	7	-2
Kjula-Blacksta 2:22, Kjulagropen	128	37	25	128	12	-	-12

Eskilstuna
kommun